

www.kitabxana.net

Milli Virtual Kitabxananın təqdimatında

İSLAM SƏFƏRLİ

**PƏRİŞAN OLDUĞUM
ANLAR...**

E-kitab N 23

**YYSQ – Milli Virtual Kitabxananın rəqəmsal
nəşri N 23**

Bakı – 2010

Bakı - 2004

Şeirləri toplayan və
tərtib edəni

Hidayət Səfərli

Redaktoru

Sevda Mikayılqızı

Rəssamı

İlham Səfərli

İslam Səfərli. Pərişan olduğum anlar... Bakı, 312 s.

Xalqımızın nəğməkar şairi, dramaturq, əməkdar incəsənət xadimi Islam Səfərli 1923-cü il fevralın 12-də Naxçıvan Muxtar Respublikasının indiki Babək rayonunun Şəkərəbad kəndində dünyaya göz açıb. Naxçıvandakı 1 sayılı orta məktəbi bitirdikdən sonra, könüllü olaraq Böyük Vətən Müharibəsinə gedib... İndi həmin məktəb şairin adını daşıyır.

Xəzərdə üzən gəmilərdən biri “Şair İslam Səfərli” adlanır. Bakının mərkəzi küçələrindən birinə də İslam Səfərlinin adı verilib. Yaşadığı binaya (paytaxtimizdakı Həsən Seyidbəyli küçəsi, 30) İslamin barelyefi - xatırə lövhəsi vurulub. Onun cəmi 17 kitabı çıxıb. 51 il özür sürüb. 1974-cü il noyabrın 6-da əbədiyyətə qovuşub.

Bu kitabda İslamin ürəyindən süzülən misraların bir qismi düzülüb.

Qrif

**SƏNƏ NƏNƏM QURBAN,
AZƏRBAYCANIM!**

*Mən Dədə Qorqudam, ozan şairəm,
Eşqimi göylərə yazan şairəm,
İslamam, zirvədə süzən şairəm,
Səni ley calanda bir lacın ollam,
Calmalı dağlarda harayıcı ollam.*

SƏNƏ NƏNƏM QURBAN, AZƏRBAYCANIM!

Torpağın ətrini sinəmə çəkdim,
dodağım gül açdı,
ürəyim çiçək.
Xəzər sahilində bir çinar əkdim,
söyüdlər nazlandı
gülümsəyərək.
Dəniz mahnısını oxudu sanki,
ətəyi ləpəli,
qırçınlı Bakı...
Kükrədi ilhamım, qaynadı qanım,
Sənə nənəm qurban, Azərbaycanım!

Ağ bir şərid kimi uzanıb gedir,
dumanlı, çıskınlı,
günəşli yollar,
Bəzisi həyatdan usanıb gedir,
məniməsə yollarda
hekayətim var.
El özü qoruyar axarlı şeri,
dağlar quzey qarı
sərində saxlar.
Bağrıma basmasam hər qarış yeri,
torpaq öz sırınnı
dərinində saxlar.
Aç söylə, qoy bir də alışım, yanım,
Sənə nənəm qurban, Azərbaycanım!

Meyvəli bağçalar, bəhərli çöllər,
ellərə can verib,
min şərbət dadır.
Axarlı çaylaqlar, səfali göllər,
gümüş şəlalələr
bu torpaqdadır.

Hərdən düşüncələr sarır insani,
çayüstü körpülər
asma yolumdur.
Bağrıma basmışam Azərbaycanı
Araz bir qolumdur!
Kür bir qolumdur!
Əlvan naxışlısan, doğma məkanım,
Sənə nənəm qurban, Azərbaycanım!

Bu necə mənadır, bu necə hikmət,
deyirlər ağlayır
bulağın gözü.
Danışır təbiət-şair təbiət,
qovağın dili var,
çinarın sözü.
Mənim də boş yerə sözüm olmayıb,
qəlbinə dəymədim
əsla bir kəsin.
Özgə torpağında gözüm olmayıb,
ana torpağıma
göz dikilməsin!
Əmr et! Keşiyində mətin dayanım,
Sənə nənəm qurban, Azərbaycanım!

ODLAR VƏTƏNİ

Könlümün tərlanı qalxmış cövlana,
Çıxmışam qoynunda yenə seyrana,
Eşqin cansızı da gətirir cana
Sevda beşiyində bəslədin məni,
Ey odlar vətəni, odlar vətəni!..

Əsir xəfif-xəfif səhər mehləri,
Atr rübəndini qızıl dan yeri.
Sən yar gülşənisən, mən eşq şairi
Şirin laylalarla gəl, oxşa məni,
Ey odlar vətəni, odlar vətəni!..

Tərlan səhərlərdə doğulmuşam mən,
Nəcib məhəbbətdən yoğrulmuşam mən,
Cilvəli tovuzam, azad quşam mən,
Uçurt, ərşə qaldır şahintək məni,
Ey odlar vətəni, odlar vətəni!..

Vurğunu olmuşam səmimiyyətin,
Zərif rübabıyam pak ülviiyyətin,
Sən ey qadir ana, bu xoş niyyətin
Qurub-yaratmağa çağırır məni,
Ey odlar vətəni, odlar vətəni!..

Çəkdim keşiyini firtinalarda,
Fəlakət öñündə, ölümdə, darda,
Döndüm pak qoynuna bir ilk baharda
Eşit, candan artıq sevirəm səni,
Ey odlar vətəni, odlar vətəni!..

VƏTƏNİM VAR

Bakı - şəhərim mənim,
Xəzər - bulağım mənim.
Dağlar - hünərim mənim,
Günəş bayrağıım mənim,
Dünyada nə qəmim var.

Yaşaram arzularda,
Bu nazəndə baharda.
Nə çovğunda, nə qarda
Qərq olmaram sularda,
Nəğmədən yelkənim var.

Yer üzündə biz gərək
Ömr edib, dövran sürək.
Hələ cavandır ürək...
Azərbaycan eli tək
Əbədi gülşənim var.

Doğma Azərbaycanım,
Sənsən mənim həyanım.
Al şəfəqə boyanım
Keşiyində dayanım,
Dayanım, Vətənim var!

AZƏRBAYCANIM

Əziz vətənim,
sevdalı diyar,
Ana qoynunda
oldum bəxtiyar.
Mingəçevirim
nurlu çələngdir.
Doğma Bakımız
şərqdə nəhəngdir
Kürüm-Arazım
qoşa çayımıdır,
Azərbaycanım
günüm-ayımdır.
Muğandan keçib,
Mili dolaşdım,
Şirvan boyunca
eli dolaşdım.
Mənə Naxçıvan -
buyur, gəl - dedi,
Gözəl Qarabağ
şərqilər dedi.
Kürüm - Arazım
qoşa çayımıdır,
Azərbaycanım
günüm-ayımdır.
Şəki yolları
dolaybadolay,
Quba bağları
yurdumuza pay.
Gəl, yaylaq gözəl,
gəl, aran gözəl,
Astara qəşəng,
Lənkəran gözəl.

Kürüm-Arazım
Qoşa çayımdır,
Azərbaycanım
günüm-ayımdır.
Xəzərə bax bir
gümüş aynadır,
Sumqayıt yenə
polad qaynadır.
Paytaxtim mənim,
ay baxtim mənim,
Sən nə gözəlsən
doğma vətənim.
Kürüm-Arazım
qoşa çayımdır,
Azərbaycanım
günüm-ayımdır.

BAKİ BİR BAKIDIR Kİ...

Yığıb son qüvvəsini,
Gecə əriyib gedir.
Hər tərəfə uzanan,
Öz qara tellərini
Əlindəki yumağa
Sanki səriyib gedir...

Toranlıqlar içindən,
Dan yeri uçub gəlir
Tənha qağayı kimi
Dalğalar qalxıb-enir,
Yarını yola salan
Bir qızın əlindəki
İpək kəlağayı kimi.

Bakı, gur səsli Bakı,
Sərt küləklər şəhəri,
Oyadır yavaş-yavaş.
Yuxusundan səhəri.

Qapılar açıldıqca,
Çoxalır bir-bir
Bakı fəhlələrinin
Sübə ikən qar üstünə
saldığı ləpir.
Bu ləpirlər uzanır
Düz tramvay xəttinə.
Fabriklərə, zavoda
Buruq səltənətinə...
Qara şəhər sabahı
Qarşılayır üzüağ,
Zəfərdən verir soraq!

Qaynarsan gənclik kimi,
Sevimli, gözəl Bakım!
İnqilablar şəhəri,
Ey beynəlmiləl Bakım!
Əriyir hər yerdə qar.
Çünki yaz nəfəslidir,
İndi bizim insanlar.

Abşeronun gözündən,
Minlərlə ulduz-ulduz
 buruqlar baxır.
Abşeronun qəlbindən,
Göz ilə görünməyən
Daşqın nəhrlər axır.
O qızıl nəhrlərin
Hər daması nurludur.
O sonsuz nəhrlərin
Yanında böyük Xəzər
Sanki bir ovuc sudur.

Mən bu Bakı neftinin
Kuybişevdə hər axşam,
Qüdrötinə baxmışam.
Addimlayan maşınlar
Gəzdikcə kanal boyu
Türkmənistan düzünü, -
Mən, bax, orda duymuşam,
Qızıl Bakı neftinin
Şerə sığmaz gücünü.

Bakı bir Bakıdır ki,
Mehriban sinəsində
Ömür sùrmək gözəldir.

Bakı bir Bakıdır ki,
Onun günəşə baxan
Aynabəndi Xəzərdir

Yaşıl şam meşələri
Park üstündən uzanır,
Boz təpəli Bayıl adək.
Dəniz buruqlarını
Yarılıb keçən küləklər
Səslənir bir layla tək.

Deyirəm nə olaydı
Bu şerim çəğlayayıdı
Qəlbimin qanı kimi.
Sabir bağçasındakı
İşıq fantəni kimi.

Deyirəm nə olaydı,
Bir ağ göyərçin olub,
Qanadımı açayıdım.
Günəşli paytaxtımın,
Buludsuz göylərində
İftixarla uçayıdım.

Bakı, Bakı, can Bakı!
Düşməninə qəzəbli,
Dosta mehriban Bakı!

Bəzən bir rəssam olub,
Səni yaratmaq üçün
Fırçama rəng gəzirəm.
Bəzən də şair kimi,
Şerin köhnə vəzinə
Yeni ahəng gəzirəm.

Six buruqlar meşəsi
Dövrəyə almış səni
Böyük sülh alayı tək.
Şerimi bəzəyirsən,
Qucağında görünən
Hökumət sarayı tək.

Bakı -

Nərimanov küçəsilə
Mən fərəhlə gedirəm.
- Bakılıyam! – dedikcə,
Bu adla fəxr edirəm.

Bakı -

Azərbaycan prospekti
Gündəlik iş yolumdur.
Bu yol adı yol deyil,
Bir yüksəliş yolumdur!

Mən bu yolda ilk dəfə
İstiqlalın əlini
Sıxacağam fərəhlə.
Yurdumun çağrışından
Hər zaman qalib kimi
Çıxacağam fərəhlə.

Gündüz sovuşub gedir,
Düşür axşam ayazı;
Çiçək kimi yağan qar
Yada salır ilk yazı.
Çünkü Bakı qışının
Gözəlliyi başqadır.
Təbiətin hər fəsli
Burdaklı insanları
Şən, bəxtiyar yaşadır.

Sahil boyu işıqlar,
Dənizin sinəsində
Gülür silsilə kimi,

Qoca Nargin görünür
Mavi göz içindəki
Qara bir gilə kimi.

Paytaxtimin gecəsi
Yolum kimi nurludur;
Sinəsi işıq verən

Ulduzlarla doludur.
Bakı bir Bakıdır ki,
Onun ana qoynunda
Neçə millət birləşib.
Bakı bir Bakıdır ki,
Beş gün onu görməsən
Qayıdanda şaşırıb,
Yeni evlər, binalar,
Meydançalar içində
Ünvanını gəzərsən.

Bakı bir Bakıdır ki,
Onun işıqlarıyla
Neçə torpaq, neçə yer,
Neçə ölkə bəzərsən.

Şerimi bayraq kimi
Sahilinə sancaraq
Keşiyində durmuşam;
Əşrlərcə insanı
Özünə qul eyləyən
Təbiəti yormuşam.

Bakı öz qatarını
Gələcəyə doğru sürür.
Bu işiq qatarını
Min Bakı oğlu sürür.
Bakı oğlu dedim mən –
Bu adı söz deyildir.

Bu odlar ölkəsinin
Qəlbi bahar oğludur.

Bakı dedim -
xalqımın
ötən ağır illəri
lövhə-lövhə göründü.

Bakı dedim -
hər tərəf
Al şəfəqə büründü.
Bakı dedim -
ömrümün
Sirdaşını düşündüm.
Bakı dedim -
min zəfər
qazandıq iş başında.
Bakı dedim -
bir anda
ellərin sədaqəti
Durdu mənim qarşısında.
Ey dost, sual eyləsən:
– Tərənnüm eylədiyin
Bu duyğular de, nədir?
Cavab verərəm ki, mən,
Bu müdrik xalqımızın
Ölməz əməllərindən,
Paytaxtımızda yaranmış
Kiçik bir nişanədir!..

SƏHƏR

Baxıb sübhün gül üzünə,
Durub çıxdım mil düzünə.
Gördüm çöllər nemətlidir.
- Var ol! - dedim şən vətənə.
Yurdum dedi: - Bu təntənə
Övladımin qüdrətidir.

Günəş zərli çələng hördü.
Şair könlüm onu gördü,
Qalxdı bir söz desin ona,
Günəş bu vaxt gülə-gülə
Cavab verdi şadlıq ilə:
- Bu töhfəmdir el oğluna!..

Gəzdim vətən gülzарını,
Öpüb gülün rüxsarını,
Dedim: - Sənə vurulmuşam.
Gül dedi ki: - Şair oğlan,
Sənə bu şəh damlasından
Bir piyalə doldurmuşam!..

Hara baxdim, əmək coşdu,
Fərəhlənib ürək coşdu.
Dedim: - Alqış el adına!
Gümüş donlu, gen tarlalar
Dedi: - Ölməz eşqimiz var,
Azərbaycan övladına!..

QAYĞI

Üzümü söykəyib öpdüm torpağı,
mənə şoran yerdə
bənövşə verdi.
Gur bir kəhriz atıb, suvardım bağı,
qolunu çətir tek
üstümə gərdi.
Təzə kanal çəkdim Muğan düzünə,
şəklimi öks etdi
ayna suyunda.
Nur verdim nişanlı gəncin gözünə,
Toybəyi seçildim
Onun toyundə.
Səhər sürüləri düzə hayladım,
Yaşıl biçənəklər
Üzümə güldü.
Torpağa can verib, qida payladım,
Ovcuma min dürlü
Bəhər töküldü.
Əməkçi qızların şəninə yazdım,
Heç kəs bilmədi ki,
Yazan kim oldu.
Axşam həmin kəndin içində azdım,
O qızlar ən yaxın
Bələdçim oldu.
Fəzalar dolaşib Ayı fəth etdim,
O, qızıl gerbimi
Döşündən asdı...
Nakam bir ananın evinə getdim,
Məni oğul kimi
Bağrına basdı.
Ey torpaq üstündə ömür sürən kəs,
Qulaq as qəlbimdən
Gələn bu səsə:
Həyatda heç kimsə sənə can deməz,
Səndən zərrə qədər
Qayğı görməsə!

ZİRVƏ YOLU

Tapdalama yolları,
Yollarda az iz qalar.
Təzə cığır aç barı,
El üçün əziz qalar.

Dərələrə enincə,
Sal qayada dur uca...
Danış incə, din incə,
Su kimi ax – duruca.

Hərə açıb bir cığır,
Hərə bir ahəngdədir.
Qızlar çöldən gül yiğir,
Hərəsi bir rəngdədir.

Başqa bir yola uysan,
Sıldırmadan aşarsan.
Özün özünü duysan,
Sevgi kimi yaşarsan.

Lazım qəlsə, çəkinmə,
Tikanlıqla yeri sən,
Təzə sözlü olarsan
Öz izinlə yerisən.

Bir cığır açsın hərə,
Şaxlidir şerin qolu.
İnsanı zirvələrə
Qaldırır zirvə yolu...

ÇİÇƏK TƏRANƏSİ

Verib qaranquşa xoş gülüşünü,
Yazın nəfəsini torpaqdan soruş.
Bahar bayramının ilk gəlişini,
Çiçəkdən xəbər al,
Yarpaqdan soruş.
İncə qədəm basıb, çıx yaşıl döşə,
 Bahara bəxş elə əhdidi, ilqarı.
Dəlib quzey qarı sisqa bənövşə,
Boynunu bükəndə
 Görəydin barı.
Görəydin gədikdən sular daşanda,
Uçrumdan buz qopub çaya düşəndə.
Ağ durna dalğalar qaqqıldaşanda
Əks səda verib,
Dağ gülüşəndə.
 Dalib təbiətin şeriyətinə,
 Bir mahnı deyəydin bahar eşqinə.
Bahar təzə sözlü şairə bənzər,
Onun hər lövhədə bir incisi var.
Yazı saf qoynuna alanda Xəzər,
Zümrüt paltarını
Geyir dalğalar.
 Baxıb nur çələngli şəhərə sanki,
 Qəlbimdən sözülən nəğməni yaydım:
 - Bakının aypara sahillindəki
 Məcnun söyüdlərə tel darayaydım.
Yamaca tül kimi səpiləndə çən,
Sinəmə cəkmışəm dağ nanəsini.
Ayna bulaqlardan eşitmışəm mən,
Əlvan çiçəklərin
Təranəsini...
 “Şehdərən” çiçəyi sırga taxanda,
 Bərq vurub öyünür o, bütün yayı.
 “İstisu”, oxuyur sənin yaxanda
 Buxağı mixəkli

Dağ torağayı.
Var ol, döşü güllü, zirvəsi qarlı,
Mənim ana yurdum, doğma məkanım.
Ətəyi bəhərlı, başı vüqarlı,
Ürəyi baharlı
Azərbaycanım!..

HECA VƏZNLİYƏM MƏN...

Musiqi kimi incə,
Zərif bir bəstədir söz.
Nə vəzndə - hecada,
Nə də sərbəstdədir söz,
Layla sevən körpətək
Qulağı səsdədir söz.
Azərbaycan şeritək
Qoca vəznliyəm mən;
Minbir bulaq axarlı
Heca vəznliyəm mən!

Vaqifin, Ələsgərin,
Hər sözü el malıdır.
Füzuli, Sabir kimi
Vurğun da qalmalıdır!
Vəznim qarlı dağımızdır -
Gümüşdən çalmalıdır.
Azərbaycan şeritək
Qoca vəznliyəm mən;
Minbir bulaq axarlı...
Heca vəznliyəm mən!

Xalqa mehriban olan,
Hər obaya yovuşan.
Sözü dumanlı deyən
Bir çən olub sovuşar.
Eli sevən sənətkar
Eldən-elə qovuşar.
Azərbaycan şeritək
Qoca vəznliyəm mən.
Minbir bulaq axarlı
Heca vəznliyəm mən!

Xəzərimin dalğası
Holaylıdır, cəngidir,
Şerim Azərbaycanın
Dilinin ahəngidir.
Zəif şer əsrimin
Sürətini ləngidir.
Azərbaycan şeritək
Qoca vəznliyəm mən.
Minbir bulaq axarlı
Heca vəznliyəm mən!

Süni gəzib dolansan
Evdə də, kənarda da.
Bu el-oba oxşadar
Səni gəlməyə, yada.
Vətən üçün, xalq üçün
Söz qalacaq dünyada.
Azərbaycan şeritək
Qoca vəznliyəm mən.
Minbir bulaq axarlı
Heca vəznliyəm mən!

Yüz illərdir yaşayır
Qurbani, Yanıq Kərəm.
Bu yollarda əzəldən
Mən də yanar ülkərəm.
Dil bilməyən şairi
Mən yeddi qat bükərəm.
Azərbaycan şeritək
Qoca vəznliyəm mən;
Minbir bulaq axarlı
Heca vəznliyəm mən!

ƏBƏDİ BEŞİK

Babamızın
kölgəli
çətri bu torpaqdadır,
Qəbri bu torpaqdadır.

Nənəmizin
gül kimi
Ətri bu torpaqdadır.
Qəbri bu torpaqdadır.
El qədrini bilənin,
Qədri bu torpaqdadır,
Qəbri bu torpaqdadır.

Mən də qızıl şahinəm,
Aranlıyam, dağlıyam!
Ulu əcdadım kimi
Torpağıma bağlıyam.

O, olum beşiyimdir,
O, ölüm beşiyimdir!...

QƏDİM ŞƏHƏRİM

Yenə yolum düşdü Gəncəbasara,
Meh əsdi, güllərin dodağı qaçıdı.
Bu yer söz mülkünü alıb hasara,
“Xəmsə”ni, qürurla önümədə açdı.
Göy kaşı gümbəzlər, boz minarələr,
Kərpici xinalı qalın divarlar,
Hər saray ölməyən canlı bir əsər
Burda Məhsətinin söz incisi var.
İncəlik həmişə incədə qalır,
Tarix də qocalıb Gəncədə qalır.

* * *

Baxıram, aranlı-yaylaqlı şəhər
Gah düzə çağırır, gah dağa məni.
Qəlbimdə çirpinan bu döyüntülər
Elə bil səsləyir uçmağa məni.
Qoşqara qalxımmı, dəli Qoşqara,
Yolum “Xaçbulağa” düşsünmü bir də?
Mən sadıq şairəm əhdə, ilqara,
Gəzirəm Ələsgər gəzdiyi yerdə.
Gözüm min qızılı qönçədə qalır,
İlhamım yurd salıb Gəncədə qalır.

Hacıkənd yolları burum-burumdur,
Hər dolay başında bir ocaq yanır.
Meşələr çətrimidir, dağ qürurumdur,
Burda qanad çalıb xəyal dayanır.
Ellər tunc zirvəyə qartal deyibdir,
Bu yerin Kəpəz tək bir qartalı var.
Bir şair Göy-gölə maral deyibdir,
İndi Göy-gölümün öz maralı var.
Bu eşq qocaya da, gəncə də qalır,
Gözəllik çələngi Gəncədə qalır...

* * *

Şəhərə qayıtdım çoxaldı dərdim,
Min işiq karvani qəlbimə axdı.
Bakım olmasaydı, qalxıb deyərdim:
- Gəncədir yurdumun qədim paytaxtı!
Məni qınamasın sevimli dostlar,
Şairəm, şerimin söz meydanıdır.
Bu yerdə Əcəmi naxışları var,
Bura göy çinarlar xiyabanıdır,
Çünki sənət evi Gəncədə qalır.
Nizami Gəncəvi Gəncədə qalır.

BAYRAM TÖHFƏSİ

Nəcib, düşüncəli bir bəstəkar qız,
Piano öündə oturmuş yalqız.
Şirmayı dillərdə gözdirdikə əl,
Bir mahnı yaradır incə, şən, gözəl.
Bax bu da xoş günə - bayram gününə,
Qurbanı olduğum vətən mülkünə

Bayram töhfəsidir,
Sevinc səsidir.

Başqa bir aynabənd otaqda da bax,
Bir şair oturmuş fikrə dalaraq.
Onun qələmindən süzülür inci,
O ağ vərəqlərə düzülür inci.
O duyub düşünür, sevinib gülür,
Sanki gözlərindən sevda tökülür,
Bax bu da xoş günə - bayram gününə,
Qurbanı olduğum vətən mülkünə

Bayram töhfəsidir,
Sevinc səsidir.

O yanda, Boz Dağın ətəklərində,
Uca bir qayanın sərin yerində
Mahir bir mühəndis kəşf edir yenə,
Torpağın ən bakır sirrlərini,
Bizə şəfa verən bayram şəninə
Qurtarır fərəhlə öz əsərini...
Bax bu da xoş günə - bayram gününə,
Qurbanı olduğum vətən mülkünə

Bayram töhfəsidir,
Sevinc səsidir!..

Şubay buruqlara qüvvət, can verən
Bir buruq ustası odur səhərdən
Yerin qatlarından çəkir qara qan.

Bir azdan parlayıb yenə qızıl dan,
Qəlbləri oxşayan minbir rəng görüb,
Qızıl şəfəqlərdən bir çələng hörüb.
Qoyur mərd başına qəhrəmanların,
İdraklı, hünərli bu insanların.
Bax bu da xoş günə - bayram gününə,
Qurbanı olduğum vətən mülkünə

Bayram töhfəsidir,

Sevinc səsidir.

Ey könül, bu həyat, bu nurlu sabah
Sənə də bəxş etmiş ilham sazını,
Tərənnüm eylə sən coşub bir daha
Qoy ellər dinləsin xoş avazını!
Bax bu da xoş günə - bayram gününə,
Qurbanı olduğum vətən mülkünə

Bayram töhfəsidir,

Sevinc səsidir.

ÜÇÜNCÜ HƏRB İSTƏMİRİK!

I

İlkin cahan vuruşunda,
Yağılara olub qənim,
Atam mənim
Hərbə getdi.
Suvarylər yürüşündə
Şərqə getdi,
Qərbə getdi...
Nə qəbrini, ünvanını,
Nə öldüyü yeri bilidim.
Ürəyimdə qəm karvanı,
Kəsik gülüb,
Ağır dindim...
Sonbeşikdim, ilk çağaydım,
Bir tupurca qağayıdım,
Anam tutub ər yasını,
Belə dedi laylasını:
– Qəm oduna tutulmuşuq
Biz poladıq,
Biz dəmirik!
Birincidən sovuşmuşuq,
İlkinci
Hərb
İstəmirik!
İstəmirik!

II

İllər keçdi...
Oğul oldum,
Atam kimi yaşa doldum.
Qulağında
Sərkərdəmin hər öyüdü,

Məğrur nəslim mərd böyüdü.
Topdağıtmaz bir səngərdim,
Faşistlərə sinə gərdim,
Şığıdım mərd suvarıtək...
Yavan arpa çörəyitək
Mən qovrulub sacda qaldım.
Tox da qaldım,
Aç da qaldım.
Qılınc çəkib çətinliyə,
Anam qara bağlamadı,
Özüm gördüm, ağlamadı.
Dedi: - oğul,
Yenə qəmə tutuşmuşuq,
Biz poladıq,
Biz dəmirik.
İkincidən sovuşmuşuq,
Üçüncü
Hərb
İstəmirik!
İstəmirik!

III

Saclarında gümüş tozu...
Masam üstə,
İki hərbdə yazı-pozu...
O günlərdən
Ürəklərdə xal qalıbdır.
Gözümüzdə, -
Həsrət adlı yol qalıbdır -
O yol gedib oğullarla...
Bir də görən o yollarla
Dönəcəkmi Novruz dayı,
Qohum,
Qardaş,

Əmi,
Dayı?...
Ürəyimə olub qənim,
Həsrət məni didə bilər.
Əsgər yaşlı oğlum mənim,
Gedə bilər!..
Gedə bilər!..
Nişanlı qız,
Durub yalqız
Eşitməsin top səsini.
Qoy analar,
Qoy atalar,
Yaysın qəzəb nəğməsini:
- Birincidə
Ağır həyat sürmüşük biz.
- İkincidə
Min bir dəhşət görmüşük biz.
Biz palıldıq,
İndi daha tunc olmuşuq,
Biz poladıq
Üçüncü
Hərb
İstəmirik!...
İstəmirik!

TANIŞ GÖZLƏR

Şəhəri aramlı gəzirəm yenə,
Qəlbimdə həyatın zövqü, nəşəsi.
Dünyada hər yerdən xoş gəlir mənə
Bu Şərqiñ qapısı, Şərqiñ guşəsi.

Baxıram gözlərə, tanış gözlərə,
Dönüb zənd salıram ažı yüz kərə.
Birisi xəyala daldırır məni,
Anıb düşünürəm uzaq cəbhəni.
Hərdən fişəng yanır, dinir avtomat,
Dayanmış üz-üzə ölümlə həyat.
Alıb şəhidlərin intiqamını,
Yarıriq düşmənin istehkamını.
Çatıb son mənzilə, görüşürük biz.
Sevincdən yaşarr kipriklərimiz.
Yaddan çıxmışdisa indi o düzlər,
Düzlər o düzlərdir, gözlər o gözlər...

Baxıram gözlərə, tanış gözlərə,
Söz qoşum onlara ažı yüz kərə.
O gözlər göl kimi durudur yenə,
O gözlər gözümün nurudur yenə.
O gözlər açılsa, güllər naz satar,
O gözlər yumulsa, kainat yatar.
O gözlər ömrümün gülən yazıdır,
O gözlər eşqimin ilk aynasıdır.
Bir vaxt bu aynada özümü gördüm,
O gözlər içində gözümü gördüm.

* * *

Gəlib salam verib görüşür, hərə,
Baxıram gözlərə, tanış gözlərə.
Birində yamyasıl tarlalar gülür,
Meyvəli baxçalar əlvan görünür.

Birində göylərə qalxır binalar,
Üz-üzə, göz-gözə baxır binalar.
Birinə elə bil bulaqlar dolur,
Ləpəsiz, dalgasız mavi göl olur.
Birində dil açıb gülür körpələr,
Birisi ulduzdur, birisi ülkər.
Bütün bu gözlərdə həyat var deyə,
Məftun kəsilirəm hər gözəlliyyə.
Bu vaxt ürəyimdən gəlir bir xəbər:
- Bəsdir, ey şairim, susma bu qədər!
Hər nə var qəlbində danış gözlərə,
Bu tanış gözlərə, tanış gözlərə!

RÜBABİYAM ÜLVİYYƏTİN

Könlümün tərlanı qalxmış kövlana,
Çıxmışam qoynunda yenə seyrana.
Eşqin cansızı da gətirir cana,
Sevda beşiyində bəslədin məni,
Ey odlar Vətəni, odlar Vətəni!

* * *

Əsir xəfif-xəfif səhər mehləri,
Atır rübəndini qızıl dan yeri,
Sən yar gülşənisən, mən eşq şairi,
Şirin laylalarla gəl oxşa məni,
Ey odlar Vətəni, odlar Vətəni!

* * *

Tərlan səhərlərdə doğulmuşam mən,
Nəcib məhəbbətdən yoğrulmuşam mən,
Cilvəli tovuzam, azad quşam mən,
Uçurt, ərşə qaldır şahin tək məni,
Ey odlar Vətəni, odlar Vətəni!

* * *

Vurğunu olmuşam səmimiyyətin,
Zərif rübabiyam pak ülviiyyətin,
Sən ey qadir ana, bu xoş niyyətin
Qurub yaratmağa çağırın məni,
Ey odlar Vətəni, odlar Vətəni!

* * *

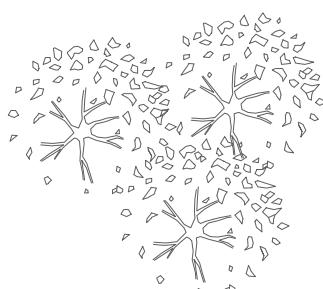
Çəkdim keşiyini firtinalarda,
Fəlakət öündə, ölüm də, darda
Döndüm pak qoynuna bir ilk baharda,
Eşit, candan artıq sevирəm səni,
Ey odlar Vətəni, odlar Vətəni!

MƏNİM
ADI GÜNLƏRİM

*Mənim adı günlərim, ey şəfəqli günlərim!
Bir-birinə bənzəməz, siz ey fərqli günlərim!
Gur işıqda sönərəm, bir zülmətə dönərəm,
yox olaram, itərəm.
Düşmənlərim gülməsin, məni aciz bilməsin,
Yenə də baş qaldırıb, torpağında bitərəm.*

KİM Kİ, ÜRƏYİNƏ ARXALANMASA

Zərli albomunu açıb təbiət,
Göstərir ecazkar lövhələrini.
Bu zaman hiss edib bir yeni qüvvət,
Açaraq könlümün can dəftərini,
Dalıram xilqətin dilbər seyrinə.
Lakin yurdumuzun gözəlliynə
Çatmayır şerimin rəngi, boyası.
Deyirəm: - Çətindir şer dünyası.
Tərk et mənliyimi, ey ilham pərim.
Gəzmə şeir - sənət gülzarında sən.
Boş yerə axmasın qoy alın tərim,
Başqa bir yol seçim bu dünyada mən.
Ürəyim dil açıb deyir: - Qulaq as!
Sən mənə bağlısan, gəl batma yasa.
Bil ki, o adamdan sənətkar olmaz,
Əgər ürəyinə arxalanmasa.

MƏNİM ADİ GÜNLƏRİM

Siz ey adı günlərim,
Tərk etdikcə məni siz,
Ötənlərə baxıram,
Axıram, hey axıram.
Mavi gözlər bir dəniz.

Deyirəm ləpələrin
Zərif yelpinci olam.
Bələkə tutqun bir qəlbin
Adi sevinci olam.

Bunsuz söylə, kiməm mən?
Hökmü yüngül, vəzni yox,
Adi bir hakiməm mən.

Mənim adı günlərim.
Ey təzadlı günlərim.
Ey adsız,
Ey qanadsız,

Ey qanadlı günlərim.
Dalğadan baş qaldırır,
Qaya ucalmaq üçün.

Süni ucalmaq hissi
Mənə heç yaraşmayır.
Zirvələr baş qaldırır,
Aya ucalmaq üçün.
Yöndəmsiz ucalandan
Xalqıma kar aşmayırlar.
Mənim adı günlərim,
Sizə qurban kəsim mən.
Siz kişi günlərsiniz,
Üstünüzdə əsim mən.
Əsim mən yarpaq kimi,

Tökülüüm mərdanə mən.
Dostların ürəyində
Qoy olum durdanə mən.
Siz bəzən hafızəmdə,
Qarışiq günlərsiniz.
Bəzən şıltaq, rəhmli,
Barışiq günlərsiniz.
Mənim adı günlərim,
Ey şəfəqli günlərim.
Bir-birinə bənzəməz,
Siz ey fərqli günlərim,
Siz sükutun,
Mən sözün
Ayrıcında üzürəm.
Söz xəmirim yoğrulmasa,
El saçından üzürəm.
Gür işiqda sönərəm.
Bir zülmətə dönərəm,
Yox olaram, itərəm...
Düşmənlərim gülməsin,
Məni aciz bilməsin,
Yenə də baş qaldırıb
Torpağımda bitərəm...
Açaram çiçək kimi,
Vuraram ürək kimi.
Sükutla yoxdur aram,
Döyünrəm, susmaram.
Mənim adı günlərim,
Um-küsülü,
Bükülü,
Ey açılı günlərim.
Ey dadlı,
Ey nabatlı,
Ey açılı günlərim.
Siz asta getsəniz də,
Ömrümdən düşürsünüz.

Gəlin can otağıma,
Yel dəyər üzürsunuz.
Elə günlər olub ki,
Hamıdan seçilmişəm,
Elə vaxtlar olub ki,
Sizlə boş keçirmişəm,
Utanmışam əqrəblər
On ikiyə çatanda.
Qızarmışam, ilhamım
Gül yastıqda yatanda...

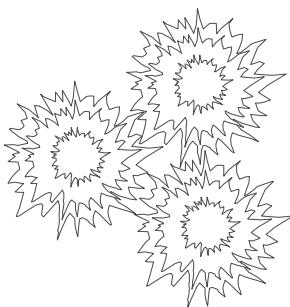
Mənim adı günlərim.
Dili bütöv günlərim.
Həlim,
Qaba,
Mehriban,
Hərdən köntöy günlərim.
Ey toylu,
Yashlı,
Qəmli,
Üzəgülər, sitəmli,
Qeyri-adi günlərim;
Siz mənə əzizsiniz.
Ey təzadlı günlərim,
Mənim adı günlərim...

SƏNİ

Durna qatarıdır, uçan arzular,
Sevdalı qəlbimdə bir nisgilim var.
- Duyardım saçının ətrini ey yar,
Min gülzar içindən seçərdim səni.

Aşıqəm məhəbbət təranəsinə,
Qulaq as könlümün incə səsinə.
- Əgər sözülsəydin eşq badəsinə,
Şirin şərbət kimi içərdim səni.

Gündüzlər günəşdim, gecələr aydım,
Ulduzlu göylərə nəğməmi yaydım.
Vüsəl çəmənində alaq olsaydın,
Hicran orağıyla biçərdim səni.

SƏNSİZ

Sol döşüm üstündə yatdım bu gecə,
Ürəyim dil açıb, dedi gizlicə:
- Mən səni yaşadıb, mən səni duydum,
Mən sənin yolunda ömrümü qoydum.

Dedim: - Dinlə könül, mən də bir siməm,
Dostluğa mətinəm, sevgiyə yaram.
Sənsiz bu dünyada, heçəm, heç kiməm,
Ürəkdən yaradan bir sənətkaram.

SƏNSƏN

Göydə qövsi-qüzehim,
Yerdə gül üstdə şehim - sənsən!

Masam üstdə işığım,
Evimdə yaraşığım - sənsən!

Pəncərəmdə küləyim,
Ürəyimdə ürəyim - sənsən!

Dərmanım-davam mənim,
Ən təmiz havam mənim - sənsən!

Dəryada nadir incim,
Həyatda ilk sevincim - sənsən!

PƏRİŞAN OLDUĞUM ANLAR

Buludlarda aypara var,
Ürəyimdə həzin kədər.
Ey vəfəsiz, ömrüm boyu
Sarsılmazdım mən bu qədər.

Açılmaram, yanıb sollam
Baharda soldağum anlar.
Qırılmış bir kaman ollam,
Pərişan olduğum anlar.

Barişmağa yoxdur güman,
Ey sevgilim sənsiz nəyəm?
Məni niyə sarsıdırsan,
Sarsıntılar içindəyəm.

Söylə, xoş rəftarın hanı,
Bəd rəftarın çaldı məni.
Yaz eşqimin buz boranı,
Tufanlara saldı məni.

OLAYDIM

Ömür keçir, gün keçir,
Saçlarına düşür dən.
O mərmər pillələrlə,
Gəlib qalxıram hərdən.
Sizi görüb ömrümün,
Beş ilini anıram.
Mən yenə də özümü,
Bir tələbə sanıram...
Deyirəm, gün gələydi,
(sözlərimə inanın!)
siz hücum etdiyiniz,
elm adlanan qalanın
açarçısı olaydım!
Arzular qatar-qatar,
Karvan-karvan düzülər.
Ömür hana ipidir -
Qayım dartma, süzülər...,
Beş il də çatar başa.
On il də, on beş il də.
Adın gəzir nəğmətək
Neçə obada, eldə.
Qıvircıq saçlarına
Gümüşü tozlar qonar,
Qızlara bəslədiyin
Duyğuların da donar.
Lakin çıxmaz ürəkdən
Doğma el məhəbbəti.
Bir də ki, şöhrətimiz,
Şirin dil məhəbbəti...
Odur ki, mən deyirəm.
Dünyada öz elimin,
Bir də ana dilimin
İlk carçısı olaydım!

QURBAN OLUM MƏN

Dünyanın ən gözəl gündür bu gün,
Çəmənlər laləli, çiçəklər gülgün.
Qoy çalıb-çağırsın neçə toy-düyün,
Qara gözlərinə heyran olum mən,
Doğulduğun günə qurban olum mən.

Sən nə lətafətli, sən nə incəsən?
Qol-qanad olmusan hər sevincə sən.
Göy göldən dərilmış qızıl qönçəsən,
Bir gülsən, qoy sənə güldən olum mən,
Doğulduğun günə qurban olum mən.

Ömürlük sənindir eşqim, sevgilim,
Səninlə gülzara dönür hər ilim.
Sən tazə-tər yaşa, solma, ey gülüm,
Qoy sənin yerinə xəzan olum mən,
Doğulduğun günə qurban olum mən...

PAYIZ GƏLDİ

Payız gəldi, soldu yarpaq
Səni gözlər o bağça-bağ!
Səbrim yoxdur, qaragöz gəl,
Düşdü xəzəl, nigar tez gəl.

Sənsiz bağrim qana dönər,
Baharım xəzanə dönər.

Çəmən üstə qırov düşür,
Ürəyimə alov düşür.
Qovruluram, yanırəm mən,
Təkcə səni anırəm mən.

Sənsiz bağrim qana dönər,
Baharım xəzanə dönər.

BAHAR ÜMİDLİ NAZIN

Sevgilim, qulaq as bir,
Həyat sevəni sevir.
Mənə də ilham verir
Sənin sükutlu nazın.

Qəlbimə axsan əgər,
Kirpiyim nur çiləyər.
Eşqimi inciləyər
Bahar ümidli nazın...

Həsrətlə yananda mən,
Uçub getdin göyünən.
Güldü ağ tül geyinən
Durna buludlu nazın.

İNTİZAR

Şış dağların arxasında
Günəş batır, sevgilim.
Göy budaqlar arasında,
Quşlar yatır, sevgilim.

Yuxum qaçmış, kipriklərim
Qovuşmayır gecələr.
Demə səni vurğun qəlbim,
Soruşmayır gecələr.

Ulduzların sanı qədər,
Səni yada salıram.
Evinizin qabağında
Sübə kimi qalıram.

Səhər mehi pəncərənə
Qanad çalan anda mən,
Camalına ilk pərvanə,
Oluram cahanda mən.

Qara gözlüm, şər qarışır,
Axşam düşür, gəl barı,
Vüsalla çiçək açsın,
Eşqimizin baharı.

BAXIŞLAR

Baxış var ki, can yandırır,
Odu, atəşi andırır.
Baxış var ki, nə soyuqdur,
Zərrəcə də həyat yoxdur.

Baxış var ki, əfsunu var,
Dərdi, qəmi unutdurar.
Baxış var ki, yadda qalır,
Süzgün baxış canlar alar.

Baxış var ki şəfəq kimi
İsindirir hər iqlimi.
Baxış var ki, qupqurudur,
Dərd artırır, can qurudur.

Baxış var ki, baxış var ki,
Vurğunudur bütün Bakı.
Kəşfedilməz aləmsiniz,
Ay baxışlar!... Ay baxışlar!..

HARAYÇIN OLLAM

Qar yağıdı, qapını yaman aldı qış,
Əlinə bir qırıq kaman aldı qış.
Payızdan əlborcu duman aldı qış,
Qayalar bürcündə mən yalçın ollam,
Dumanlı dağlarda harayçın ollam.

Xoşbəxtsən, bir şirin duyğuya düşsən,
Nisgildən ayrılib, arzuya düşsən.
Gümüş Ay nurunda sən suya düşsən,
Zərif ləpələrdə mən qırçın ollam,
Sonalar gölündə harayçın ollam.

Mən Dədə Qorqudam, ozan şairəm,
Eşqini göylərə yazan şairəm.
İslamam, zirvədə sözən şairəm,
Səni ley çalanda bir laçın ollam,
Çalmalı dağlarda harayçın ollam!..

MƏN DƏNİZƏM...

Mən qartalam,
Qartal zirvələr gəzər.
Mən vüsalam,
Vüsal hicranı bəzər.
Mən bir ayam,
Aya ulduz yaraşar.
Mən sevdaya
Sevdalı qız yaraşar.
Mən sənsizəm,
Sənsiz könlüm açılmaz.
Mən dənizəm,
Dəniz tufansız olmaz.

İTİRƏRSƏN

İşdir, kəm baxsan əgər
Halal el malına sən,
İnsanlıq şərəfini
Bir anda itirərsən.

İtirərsən bir anda
Əzmini, vüqarını,
Sənə “övladım” deyən
Elin etibarını.

Ömründən xoş illəri,
Ayları itirərsən.
Gözlərindən dağları,
Çayları itirərsən.

Dodağından ən şirin
Mahnı səsi kəsilər,
Qulağından suların
Zümzüməsi kəsilər.

Əllərindən soyuyar
Zəhmətin hərarəti.
Ürəyindən silinər
İlk gənclik məhəbbəti.

Doğulduğun diyardan
İzini itirərsən.
Özün bizə gərəksən,
Özünü itirərsən!

QALIBDIR

Qəlbimdə şaxta var, çöldə bahardır,
Ayrılıq saçımda gümüşü qardır.
Həsrət baxışlarım nə intizardır?
Yenə yar məhləsi yarsız qalıbdır.

Dərddlidir can verən eşqin səsi də,
Yaralı şahinin son nəğməsi də.
Vaxt olub, ən uca dağ zirvəsi də,
Gündən busə içib, qarsız qalıbdır.

Mən onu yaşatdım sözdə, şerdə,
Güman yox üzünü görməyə bir də...
Onun son ləpiri düşdüyü yerdə,
İslam kimi etibarsız qalıbdır.

QƏVVAS

Qəvvas baş vuraraq dənizə endi,
Onun nəfəsilə isindi ümman.
Dəryanın dibində elə bil bu an
Yosunlar sevindi, otlar sevindi.

Qəvvas öz elmini, öz sənətini,
Dəryalar bəzmində kama yetirdi;
Bir gün sərt bir “rəis” onu itirdi -
İtirdi bu gəncin səadətini.

Cəsarət itəndə, hünər itəndə,
Saça dən də düşər, qirov da düşər.
Dərya övladına aləm gülüşər -
Dənizdə göyərib, yerdə bitəndə.

Qəvvas çıxdı sudan, quruda gəzdi,
Ona tor qurdular, tələ qurdular.
Bu ümman oğluna zərbə vurdular,
Dayazlar dərinin qəlbini əzdi.

Onu ağ vannaya saldılar bir gün,
Dedilər ki, sənə bu su da bəsdir.
(Azadə bülbülə qəfəs qəfəsdir)
Qəvvas ümmanlardan edildi sürgün.

Qəvvasım üzdükcə bir böyrü üstə,
Cəsarət sustaldı, hünər dayandı.
Nadanlar qəlbində bir hiss oyandı:
- Yəqin xəstə düşüb zavallı, xəstə.

Lakin hiss etmədi kimsə bu anı,
Hələ görməmişdim qoca dünyada, -
Cəsur bir qəvvasin ağ bir vannada
Belə diri-diri boğulmasını...

GƏLİN DÜŞÜNÜR...

Düşüncə var - şirin olur,
Düşüncə var - acı olur.
Bəzən onlar bir ürəkdə -
Qardaş olur, bacı olur.

Gözəl gəlin, dünya nəydi,
Acı-şirin olmasayı.
İnsan insan olardımı
Bulud kimi dolmasayı?

Nə yollara göz dikmişən,
Nə dənizdən gələnin var.
Bəs neçindir qəlbindəki,
Qəmli, həzin piçiltilar?..

Saf çöhrəndə bərq vurduqca,
Günün şövqü, ayın nuru -
Sən anları əridirsən,
Gözlərində ər qüruru.

Sevgilini görməyişən,
Buludlardan yuxarıdı.
Onu bizdən alıb gedən,
Nə yel, nə çay axarıdı.

İndi onu düşünsə də
Milyon gəlin, milyon ürək.
Ulduzların arasında,
O da səni düşünür tək.

Gözəl gəlin, çatan kimi
Yarın zöhrə ulduzuna-
Xoş müjdələr gətirəcək
Göy qızından, yer qızına!

NƏ O DİNDİ, NƏ DƏ MƏN...

Yada düşdü ülkər gözlüm,
Könlüm quşu ucar oldu.
Axır gəlib yar mülkündə
Bir sevdaya duçar oldu.

Bir dan üzü yola çıxdım,
Hər qayaya, daşa baxdım.
Buz bulağın aynasına
Birdən yarla qoşa baxdım.

Xar bağlayar quzeydə qar,
Güneylərdə lalə gülər.
Mən yarımı bir yaz günü
Burda sevdim səhər-səhər.

Nə o dindi, nə də mən...
Cənə döndü ahımız.
Yaşıl meşə, göy çəmən,
Oldu seyrangahımız.

O, ADİ BİR QIZ DEYİL...

Paytaxtımıma baxıram,
İşiqdan göz qamaşır.
Bakıya təkcə mənim
Sevdiyim qız yaraşır.

Mən hara gedirəmsə
Gözlərimdə o gülür.
Şirin bir mahni kimi
Ürəyimə sözülür.

Mən onu görməyəndə
Hər şey gözümdən düşür.
O, şəhərə çıxanda
Şəhər də gözəlləşir.

Yanağının allığı
Min çiçəyin rəngidir.
O, adı bir qız deyil,
Gözəlik çələngidir.

YETKİNLİK YAŞINA ÇATANDA QIZLAR

Atanın olsa da min dərdi-səri,
Qüssəni bir ana, bir də qız yeyir.
Çox vaxt kişilərin olmur xəbəri,
Qızlar anasına sırını deyir.

Nəqarət

Analar qəlbində bir ahu sızlar
Yetikinlik yaşına çatanda qızlar.

Dünən uzaq idi, bu gün yaxındı,
Hardasan, hardasan ey sevdalı bəxt!
Həyatda bu qədər axar-axıntı;
Birini xar edir, birini xoşbəxt.

Nəqarət

Evdə yaşa dolur, bir qız böyüyür,
Onun gözəlliyi eldə qalacaq.
Nigaran-nigaran ürək döyüñür;
Qızımız de, kimə qismət olacaq?

Nəqarət

“QIZ BƏNÖVŞƏ”

Gözel Quba, “Qız bənövşə” axanda,
Niyə belə parıldayır yaxanda?
Ala gözü ala gözdən alındı,
“Qızıl qaya” qabağında qaladı.

Şah dağına hər tutduqca ayna sən.
“Qız bənövşə”, qəlbim kimi qayna sən!

Şah dağına quzey qarı çalmadı,
Bağ-bağatın başdan-başa almadı.
“Qız bənövşə”, niyə sakit baxırsan?
Sən ki, neçə dağ kəndinə axırsan?

Şah dağına hər tutduqca ayna sən,
“Qız bənövşə”, qəlbim kimi qayna sən!

Sən Qubanın mərcan daşlı suyusan,
Nazlı sular sonrası tək uyu sən.
“Qudyalçayın” zümrüməsi həzindi,
Nəğmə deyib, könlüm səni gəzindi.

Şah dağına hər tutduqca ayna sən,
“Qız bənövşə”, qəlbim kimi qayna sən!

ƏRLƏ-ARVAD ARASINDA

Nədir vüsal, nədir həsrət,
Gülər-ağlar ilk məhəbbət.
Hər bir evdə olar söhbət
Ərlə-ardad arasında.

Yel nəğməmi elə yaydı,
Qəlbim gülə qovuşayıdı.
Kaş çıçəklər saygısaydı
Ərlə-ardad arasında.

Ömür vida təbli çalır,
Kimlər köçür, kimlər qalır...
Gül balalar körpü salır
Ərlə-ardad arasında.

İki ürək bir olarsa,
Övladları batmaz yasa -
Qaynanalar dayanmasa,
Ərlə-ardad arasında.

ƏRKÖYÜNLƏR

Evdə iki dəymədüşər...
Nə danlayın, nə öyün.
Biri nəvə,
Biri nənə -
İkisi də ərköyün.

Biri təzə ayaq açır,
Min qılıq-qal qaldırır,
Hər gün evə
Körpə nəvə
Bir oyuncaq aldırır.

O birinə gəlin baxır,
Lap qumaş da geyinir.
Ancaq yenə
Qoca nənə
Dodaqaltı deyinir.

Qulluğunuz göz üstdədir,
Qınamayıñ heç bizi.
Ay nəvələr,
Ay nənələr,
Vallah, sevirik sizi!

AĞ KƏLƏĞAYILI QIZ

Əllərini alaraq
mən öz isti ovcuma,
Mixək gülü bağladım
saçlarının ucuna.
Dalğalı hörükləri
qollarıma dolaşdı,
Nə o dindi, nə də mən.
gecə yaridan aşdı.
Dənizin şəhi qondu
kirpiyinə damla tək.
O şümsəd əllərini
tellərimə çəkərək,
Sahil qayalarından
dənizə baxdı, baxdı.
Sularda eşqimizin
qoşa yelkəni axdı.
Bu dilsiz anlarımız
bilsən necə uzandı
Qara bir hörük kimi
bu lal gecə uzandı.
Ulduzlar suya düşdü,
milyon-milyon damcı tək.
Külək onun saçını
oynatdı bir qamçı tək.
Abşeron sahilləri
alatoran görünçək
Sevgilim “Sağ ol” deyə
sığradı bir maral tək.
Əllərimdən üzüldü
onun əsmər telləri,

Şehli qumlar üstünə
iz saldı ləpirləri...
Dan yeri tək ağardı
bu ağ kələğayılı qız.
Yalçın qayalar üstə
dayandım yenə yalqız.
O qız min bir fərəhlə
qayıtdı evlərinə.
Çünki könül vermişdi
öz gələcək ərinə.

MƏNƏ QALAN BU OLACAQ

Yan-yanadır yüz alaçıq,
Gah yamaca, gah yala çıx.
Ürək geniş, süfrə açıq,
Kefim duru, damağım çag,
Mənə qalan bu olacaq.

Bir bələdçim ol, ay yollar,
Daşlı yollar, qolay yollar.
Dolay yollar, dolay yollar,
Xoş xəbərli “Sağsağan dağ”,
Mənə qalan bu olacaq.

Otlar üstə izim qaldı,
Gah dirsəyim, dizim qaldı.
Min çiçəkdə gözüm qaldı,
Turşsu üstü, “Çarıq bulaq”,
Mənə qalan bu olacaq.

Göy buludlu, hava sərin,
Çırrıyı yığın, moruq dərin.
Çubuq şisdə kabab verin,
Yağar yağış, sönər ocaq,
Mənə qalan bu olacaq.

Günlər keçir birəm-birəm,
Bir uğurlu yol gedirəm.
Yurdumuzu vəsf edirəm,
Əldə qələm, dizdə varaq,
Mənə qalan bu olacaq.

Bu ellərin bil ki, hər dəm,
Sevinciyəm, kədəriyəm.
Demə gəldi-gedəriyəm,
Mən İslama, ay Qarabağ,
Vallah,qalan bu olacaq.

BİR DƏSTƏ AÇAR

O, təzə evin önungdə durdu
Töküləndə qar.
Evlər müdürü ona buyurdu
Bir dəstə açar...

Bəri ver, ey dost, dilli qarmonu,
Çəkim mən zilə...
Mərmər pillələr qaldırdı onu
Təzə mənzilə.

Çağır yarını, gözəl dilbərin
Xalını sərsin.
Köçənlər köcüb, köçməyənlərin
Başına gəlsin.

İşiqlı, qəşəng, belə bir bina,
Belə ev hanı?
Sanki Bakını basıb bağrina
Qoşa eyvani.

Dənizin mehi gəzir otaqda,
Gülür şüşələr...
Aydın görünür bir az uzaqda
Polad meşələr...

Xəzər suları bu gənc neftçini,
Sanki vəsf edir.
Çoxları kimi yoxdur bir çini,
Adı fəhlədir.

Qədəmi yüngül, əli sayalı,
Özü subaydır.
Bir həkim qızı nişan qoyalı
Cəmi üç aydır.

Bir xəfif nida gəzir dilində:
- Hardasan, ey yar?
O, yalqız durub, tutmuş əlində
Bir dəstə açar...

TƏKƏRLƏR YOLLARA PIÇILDAYIRDI...

Qatar iti gedirdi,
Yolları qət edirdi...
Gecə yarı...

Kupelər sönmüşdü
başdan-başa.

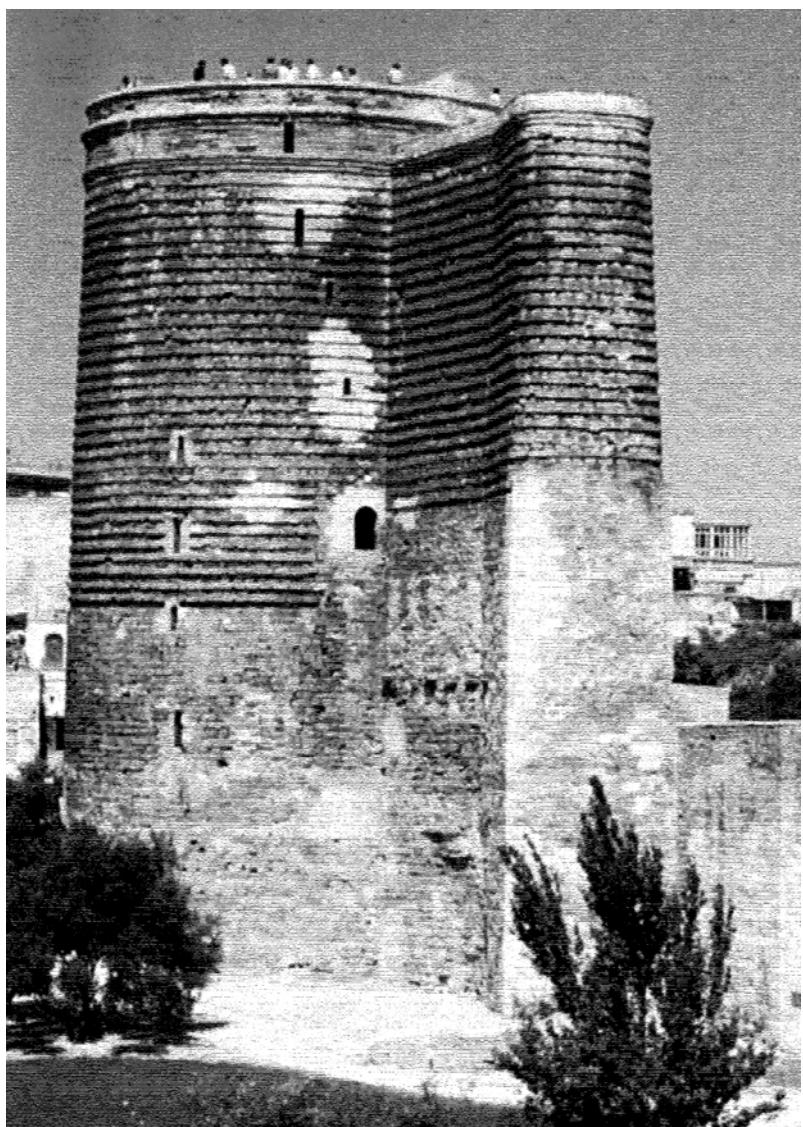
Ancaq bir pəncərədən,
İşiq qonurdu hərdən
torpağa, daşa.

Tərləmişdi aynalar payızın nəfəsindən.
Paravozun səsindən;
İki gəncin yuxusu
Tamam qalxmışdı ərşə.
Söhbətin kələfinə qorxurdum düyün düşə.

Dəqiqələri udub,
Özlərini unudub -
Onlar söhbəti eldən-obadan salmışdır.
Yaman dil var bu qızda:
- Bura bax, tarlanızda,
Nə qədər “ağ qızıl” var?
- Soruş ki, “ağ qızıl” dərən qızlar necədir?
- İşiq olsa baxardım.
- Gözün görməz, gecədir.
- Sizdə bütün qızların sıfəti dolğun olur?
- Yoxsa sizdəkilərin yanağı solğun olur?
- Şərt nə gül yanaqdadır,
Nə də çatma qaşdadır.
Şərt...
- Bilirəm, ay oğlan,
Ağıldadır, başdadır.

- Bu ağılla, bu başla təki elə şöhrət ol,
Deyiklin də yoxdursa, yaxşısına qismət ol.
- Mən hələ...
- Subaysanmı?
- Adını da bilmirəm...
- Hə, deyimmi?
- Bura bax,
Gəl elə ikimiz də sözü burda qurtaraq!..
...Onlar susdu bir qədər.
Mahnı dedi təkərlər...
Onlar düzə baxdılar,
Birdən necə oldusa, lap göz-gözə baxdılar...
Onlar iki mahalın yüz şənindən danışdı,
(Onlar deməsəydi də bizə çoxdan tanışdı).
Onlar bircə
Bu gecə
Əsil sözü demədi.
Məndən soruşmayın siz, soruşmayın o nədi?
Onu sübhün küləyi
Üfüqlərə yayırı.
Təkərlər də yollara “sevgi” piçıldayırdı...

**XAN ARAZIN
SAHİLİNDE ...**

*Dalğalı Arazin göy yaxasında,
Durur əzəmətli şəhərim mənim.
Onun hər evində, hər obasında
Kaş ki, səslənəydi sözlərim mənim.*

GƏLMİŞƏM

Yenə coşdu ürəyimin telləri,
Əziz dostlar, mən tügyana gəlmışəm.
Neçə vaxtdır görmür məni bu yerlər,
Araz üstə mən seyrana gəlmışəm.

Ah, nə deyim, nə söyləyim sizə mən,
Gözüm dolur, söz deyəndə ürəkdən.
Bu torpaqda kəsdiyim duz-çörəkdən,
Qüvvət alıb, mən cövlana gəlmışəm.

Vurulduqca bu sevimli yurda mən,
Rübəbimi kökləmişəm burda mən.
Mənə şer çələngini bəxş edən,
Yaraşlıqlı bir məkana gəlmışəm.

Ovçu kimi mən dolana-dolana,
Qalxıb Araz qıraqından bu yana.
Baba yurdum gözəl Nəqş-i-cahana, –
Ana yurdum Naxçıvana gəlmışəm.

NAXCIVANIM

Çöllərindən keçən mənəm,
Söz qoşmamış kecəmmənəm,
Sularından içən mənəm,
Mənim barlı Naxçıvanım,
Xoş baharlı Naxçıvanım.

Qızların var, xumar gözlü,
Mah camalli, şirin sözlü.
Göy dərəli, məxmər duzlu,
Başı qarlı Naxçıvanım,
Xoş baharlı Naxçıvanım.

Gör nə çalır könül simi:
- Şerə verdim mən eşqimi.
Mrzə Cəlil, Bəhruz kimi
Sənətkarlı Naxçıvanım,
Xoş baharlı Naxçıvanım.

Zirvələrin dənər qarlı,
Şimşəklərin od çaxarlı.
Ey axarlı, ey baxarlı,
Ey gülzarlı Naxçıvanım,
Xoş baharlı Naxçıvanım.

Mən neylərəm sənsiz görən?
Doymaz səndə ömür sürən.
Ey İslama könül verən
Düz ilqarlı Naxçıvanım,
Xoş baharlı Naxçıvanım.

“QIZLAR BULAĞI”

Dan sökülür,
Nur tökülür.
Üfüqlərin dodağından.
Gənclər durur,
Su doldurur
Bizim “Qızlar bulağı”ndan ...

Gülür lalə,
Gur şəlalə
Qayalardan axıb gedir,
Daş cığırından
Bir gənc oğlan
Öz yarına baxıb gedir.

Bu duzlu qız,
Ulduzlu qız
Şərəfli bir qəhrəmandır.
Qəlbən sevir,
Könül verib
O oğlana çox zamandır.
Addım atrı,
Oğlan çatır
Tarladakı dəstəsinə.
Çatmaq üçün
İşdə bu gün
Bax, bu boyu bəstəsinə.

Sığal vurub,
Su doldurub
Səhəngini qız alınca,
Bir də baxır,

Qəlbi axır

O oğlanın arxasında...
Ötür anlar...
Bu cavanlar
Kətmən vurur yorulmadan.
Gün saralır,
Qaş qaralır,
Hamı dönür tarlalarından...

Bulaq daşır,
Pıçıldaşır
İşdən dönen sevgililər:
- “Tez çıx işə,
Ay Bənövşə!
Bax, yubanma sabah səhər”!

Uzanır yol...
- “Arxayın ol”, -
Deyə gedir otağına.
Ay yüksəlir,
Seyrə gəlir
Bizim “Qızlar bulağı”na...

“NAXÇIVAN YADİGARI”

*“Naxçıvan yadigarı” adlı
mənzərə albomunun
müəllifi rəssam
Bəhruz Kəngərliyə*

I

Bir şer tablosu yaradım deyə,
Düzdə gülə baxdım, döşdə laləyə.
Durna göyü gəzdi, qartal zirvəni,
Duman göy düzələrin odlu yelkəni.
Dağdan uçqun qopdu, dindi dərələr,
Hürküb, yuxusundan oyandı səhər.
Kæklik daşa səkdı, qırqovul kola,
Dindi qoşalüləm, yüyürdü tula...
Yarğandan quş qalxdı, çaylaqdan sona,
Çöllərin qurd-quşu yatdı yovşana.
Ovçu hənirtisi, çöl sükunəti
Yaratdı qəlbimdə bu şəriyyəti.
Çatıb buz bulağ'a, ayaq saxladım.
Könül dəftərimi mən varaqladım.
Qayalar dil açıb dedi: yazma gəl,
Bu sözlər heç kəsin gəlməz karına;
Bəhruz hüsnumüzü səndən də əvvəl
Çəkmişdi “Naxçıvan yadigarı”na.

II

«Pətəkli quzeydən» aşağı düşdüm,
Yosunlu daşlardan yerə sürüşdüm.
«Sübəün açılması», bir «Meşə yolu»,
Dağdağan ağaç, qarağat kolu,
Körpə qələmələr, salxım söyüdlər
Başımın üstündə əsdi sərasər...
Durub seyr elədim mən bir az çayı,
Ax, ey “Araz” çayı, ey “Araz” çayı!

O üzü, bu üzü yasti təpəlim,
Ey almaz dalğalım, gümüş ləpəlim,
Ey iki qardaşın dərdi, qubarı,
Sizin hüsnünüzü yaradım bari...
Bütün misralarda gullər öpüşsün.
Gördüyüm lövhələr şerimə düşsün.
Səs geldi: şairim, inadı burax,
Əbəs mizrab vurma könül tarına;
Bəhruz hüsnümüzü səndən də qabaq,
Çəkmişdir “Naxçıvan yadigarı”na.

III

Keçib düz “Atabəy məqbərəsi”ndən.
“Əlyabad yolu”yla addımladım mən.
“Edilğa gölü”nə vuruldum bu an,
“Ararat” boylandı dağlar dalından.
“Təndir çeşməsi”nin suyu “gəl” - dedi,
“Mənəm ən içməli, ən gözəl” - dedi.
“Qoyun sürünləri” keçdi önumdən
“Axşam qürubu”nu seyr elədim mən.
Bir “Toy” şənliyinə düşdü güzərim.
Dedim, qoy məclisə salam aparım.
Gəlib bardaş qurub, “mübarək” - dedim,
Bu gün sizdən yazam mən gərək - dedim.
Toyun ağbirçəyi çıxdı qarşıma,
Xinalı əlini çəkdi başıma:
- Yaxşı ki, gəzirsən Vətən mülkünü,
Oğlum, əhsən sənin düz ilqarına.
Ancaq Bəhruz elin toy-düyünü
Çəkmişdir “Naxçıvan yadigarı”na.

IV

Fikirlər içində ayağa qalxdım,
Baxdım, hər zirvəyə, min kərə baxdım.
Dindi qoşa vələs başımın üstə,

Göydən durna keçdi yenə bir dəstə...
Dedim: - Araz üstdən uçan durnalar,
Məndən qardaşma salamlar apar!
Fikrimi cəlb etdi “Bulud parçası”, -
Onu da yaratmış Bəhruz firçası.
Bu böyük rəssamın məzarına mən
Bir əklil apardım dağ gullərindən.
Sənətin ecazkar ülviyətinə
Bir daha, bir daha vuruldum yenə.
Bu vaxt ürəyimdən qopdu bir nida:
- Şair, böyük sənət qalır dünyada!
Hər yarpaq başına tutduqca çətir,
Vurul Vurğun kimi öz diyarına;
Bəhruz Kəngərlitək lövhələr gətir
Sən də öz “Naxçıvan yadigarına”.

GÖRÜŞ YERİ

Dalğalı Arazın göy yaxasında
Durur əzəmətli şəhərim mənim.
Onun hər evində, hər obasında
Kaş ki, səslənəydi sözlərim mənim.

Axı neçə vaxtdır bu doğma diyar
Baxır, mənə baxır, gözləri dolğun.
Deyir: - Yaz, qoynumda iki küçə var,
Birisı “Puşkindir”, birisi “Vurğun”.

Bu səs qanadında gəzdirir məni,
Bu söz ürəyindən qopur hər kəsin:
- Naxçıvan! Ey şerin, sözün vətəni,
Çağır, ulduzlar da səcdəyə gəlsin!

Bu iki şairə, bu iki ada,
Könlümü vermişəm körpəliyimdən.
Şer məftunuyam qoca dünyada,
Onları şerlə səsləyirəm mən.

Vurğunum, Puşkindən söz açıb bizə,
Demişdin: “Batmasın ulduzum-ayım.
Sənət vadisində gəlsin üz-üzə,
Sənin Tatyananla mənim Humayım”.

Onunçun səcdənə mən enirəm ki,
Nisgilim gül açıb yerdə, ustadım!
Bir də ona görə sevinirəm ki,
“Sənin tələbən” çağrılır adım.

“Puşkin küçəsi”ylə Tatyana gedir,
Sağında-solunda ayna səkilər.
“Vurğun küçəsi”ni Humay seyr edir,
Gülür gözlərində qızıl bir səhər.

Bu iki gözələ, bu iki qızə,
Bulaq salam verir, çay salam verir.
Bu qoşa ülkərə, qoşa ulduza,
Günəş salam verir, ay salam verir.

Gözündə Puşkinin mücəssəməsi,
Yeriyir Tatyana əlində çələng.
Dilində Vurğunun həyat nəğməsi,
Humay addımlayır gülümsəyərək.

Mat qoyub hüsnünə bizim diyarı,
Onlar çiçək kimi öpüşəcəklər.
Puşkinlə Vurğunun şer dildarı,
Sənət vadisində görüşəcəklər.

Bu iki sənətkar əzəldən bəri,
Mənim ürəyimdir, mənim canımdır.
Bir də xoşbəxtəm ki, o görüş yeri -
Bu sənət vadisi Naxçıvanımdır!

GİLAN ŞƏHƏRİ HAQQINDA BALLADA

Gör nə deyir qərinələr,
- Viranədir Gilan şəhər!..
Dərəyə en, təpəyə qalx,
Xərabələr qalaq-qalaq...
Bura saldim mən meylimi,
Gilan dağı gileylimi?..
De, o niyə pürvüqardır,
Bəlkə bizə sözü vardır?
Hər kərpicdə yazı durur,
Çoxu gedib, azı durur.
Seyr edirəm dörd yanımı,
Bu, zəlzələ qurbanımı?
Yoxsa, qanlı cəngavərlər
Burdan keçmiş uzun illər?
İndi də çox səyyah gəlir,
Dağı dəlir, daşı dəlir.
Torpaq olmuş bu şəhərin
Yaşı qədim, sırrı dərin...
Maşın keçir, torpaq batır,
Burda neçə zəka yatır.
Yer altdadır nələr, nələr,
Qalın-qalın salnamələr.
Yatır milyon ildən bəri,
Min memarın şah əsəri.
Hər küpcədə, hər saxsida
Neçə tarix düşür yada.
Vaxt olub ki, duyur ürək
Düylün, Vənənd bağları tək
Bu yerlər də gözəl olub,
Bulaqları süzər olub.
İndi təkcə qalan çaydır,
Gilan çaydır, Gilan çaydır...

Yeriyirəm aram-aram,
Ürəyimdə yoxdur yaram.
Duyuram ki, gülən səhər
Öz yurdumun səhəridir.
Duyuram ki, Gilan şəhər
Azərilər şəhəridir...

“GƏLİN DAŞ”

Qayaların zirvəsində duran qız,
Camalına pərvanədir ay-ulduz.
Yaranmışan danışasan, güləsən.
Niyə mələl dayanmışan belə sən?
Qara qaşın bu dağların qaşımı?
“Gərdəni” çay gözlərinin yaşımı?
Ucadasan, yaxın gələ bilmirəm,
Sirlərini, vallah, bilə bilmirəm.

Özün daş, heykəlin daş,
“Gəlin daş”, ay “Gəlin daş!”

Ətəklərin ağ çadırlı obadır,
Unus kəndi sirlərinə yuvadır.
Daş olsan da, dirilərdən dirisən,
Cəviz yiğan gəlinlərin birisən.
Buz çeşmələr gözlərinə dolayıdı,
“Zəris güney” seyrangahın olaydı,
Tərpənmirsən, yerimirsən barı sən,
Heç olmasa boylan bizə sarı sən.

Ayağın daş, əlin daş,
“Gəlin daş”, ay “Gəlin daş!”

Tarixlərin dərdimi var, sinəndə,
Danış, dünya dağılmaz ki, dinəndə!
Ayağından çaylardımı çağlayan,
Qucağında körpəmidir ağlayan?
Nədir, nədir üzündəki bu kədər?
Qorxma, yarın döyüslərdən sağ gələr,
Əfsanəni soruşuram gecədən,
Taleyini necə yazım, necə mən?

Zirvən daş, təməlin daş,
“Gəlin daş”, ay “Gəlin daş!”

QONAĞIYAM

Cəhridən yuxarı, dağdan aşağı,
“Payızçay” bağların gümüş qurşağı,
Tüstdən çatılır göy qovuşağı,
Ocaq qonağıyam, göz qonağıyam.

Nə deyim, nə deyim, mən oxucuma;
Xoşdur ovçu ata, kola ov cuma.
Kəhriz buz suyunu süzür ovcuma -
Bilir ki, bu yerin söz qonağıyam.

Söyüdlər telini tökür üzümə,
Çiçəklər boy atır, qalxır dizimə.
Cəvizlər, əriklər baxır gözümə,
Bir dünya baxımlı göz qonağıyam.

Qələmə deyiləm, yelsiz əyiləm,
Gərək meyvə kimi şirin yeyiləm.
Mən şair İslamam, özgə deyiləm,
Payız meşəsinin öz qonağıyam.

QOŞA KƏKLİK

Ordubadın dağlarında
Bir cüt kəklik tora düdü.
Özləri də bilmədi ki,
Hardan uçub, hara düdü.

Onlar qızıl qönçə kimi
Öz kolundan tez dərildi.
Bir gün kiçik bir qəfəsdə
Bakıya pay göndərildi.

Gözəl olur şış zirvələr
Boz dumandan sıyrılenda.
Qəmli olur dağ kəkliyi
Dağ yerindən ayrıلندا.

Kəklik otu, çopur qaya
Harda qaldı, harda qaldı?
Ayna bulaq, yaşıl tala
Orda qaldı, orda qaldı.

Zərrin şəfəq, zümrüd yamac,
Çoban neyi, nəsə, yoxdur,
Bu dar qəfəs, bu daş otaq
Nə soyuqdur, nə soyuqdur!..

İki kəklik bir qəfəsdə,
Şəhər yeri, motor səsi.
Niyə gəlmir bəs onların
Könül açan qəhqəhəsi?!

...Dan yerinə səda düdü,
Bir də gördüm oyanmışam.
Ordubadın gur meşəli
Dağlarında dayanmışam.

Yarpaq səsi, çiçək ətri,
Yosun iyi, xınalı daş
Əlimdəki kəkliklərə
Ruh verirdi yavaş-yavaş.

Elə bu vaxt qoşa kəklik
Daşdan-daşa səkib getdi.
Qəlbimi də dallarınca
Ovçu kimi çəkib getdi.

BATABAT BULAĞI

Bulaqların bir səmtədir axarı,
“Salvartı”nın xoş görünür baxarı,
Biçənəkdən at səyridib yuxarı,
Yalmanına yata-yata gəlmışəm,
Mərcan gözülü Batabata gəlmışəm.

“Qonaqgörməz” düşmənidir təkliyin,
Ayaqları xinalıdır kəkliyin.
Göl üstdəki güllüyün, çiçəkliyin
Xoş ətrinə bata-bata gəlmışəm,
Mərcan gözülü Batabata gəlmışəm.

Dağ ciğırkı, hər tərəfim duman, çən,
Boz qayadan cüyür ürkdü qəflətən.
Tüfəngimi sinəm üstə basım mən -
Arxasınca ata-ata gəlmışəm,
Mərcan gözülü Batabata gəlmışəm.

Mehmanınam on beşdə mən, beşdə mən,
Gətirmişəm basdırmanı teştdə mən.
Neçə ocaq tüstülədib döşdə mən,
Birini də çata-çata gəlmışəm,
Mərcan gözülü Batabata gəlmışəm.

Vüqarlıdır zirvələrin, qaşların,
Üzə gülür qayaların, daşların.
Mən İsləməm, öz səsimi quşların
Nəğməsinə qata-qata gəlmışəm,
Mərcan gözülü Batabata gəlmışəm.

“BADAMLI”

Badamlı kəndindən bir az kənarda,
“Qara yal” dağları deyilən yer var.
“Pətəkli quzeydə” yayda, baharda,
Başında saxlayır nübar üçün qar.

Axır “Şada çayı” dağlar dibindən,
Bir az yuxarısa sıx meşəlikdir.
Gəzirəm bu yeri qarış-qarış mən,
Nə kövşən, nə də ki, süpürgəlikdir.

Əlvan gül-çiçəklə doludur hər yan,
Bu kəklik otudur, bu isə çəşir.
Yayır öz ətrini nanə, gül, yovşan,
Arılar gullərdən-gülə daraşır...

Elə bu yerdəsə qaynayır hər an,
Elin ad verdiyi bir “Sonsuz quyu”.
Narzan suyu kimi qiymətli olan,
Bizim Naxçıvanın “Badamlı suyu”.

XAL-XAL MEŞƏSİ

Vayxır çeşməsinin suları bumbuz,
Buluddan ay çıxdı, taladan ulduz.
Bir az da aşağı düşdü yolumuz,
Gəldi qulağıma quşların səsi,
A Xal-xal meşəsi, Xal-xal meşəsi!

Qulaq as daşlıqda ötən kəkliyə,
Ver munis hüsnünü gül-çiçəkliyə.
Qoymaram sükunət səni təkliyə,
Gətirrəm qoynuna insan nəfəsi,
A Xal-xal meşəsi, Xal-xal meşəsi!

Mehmanın olduqca neçə əhli-hal,
Kəsilməz qoynundan nə tar, nə qaval.
Babalar adına desə də Xal-xal,
Sənsən yurdumuzun dilbər guşəsi,
A Xal-xal meşəsi, Xal-xal meşəsi!

Demirəm, uca bir dağ belindəsən,
«Aran meşəsi»sən el dilində sən.
Naxçıvan çayının sahilində sən,
Boy at, qoy İslamin gülsün nəğməsi,
A Xal-xal meşəsi, Xal-xal meşəsi!

ƏSRİN ÜRƏYİ

I

Gəldi astanadan ayaq səsləri,
hamı kiridi.
O silib alnından süzülən təri,
içəri girdi.
Fəhlə salam verib qoca cərraha,
sakitcə durdu.
Ümidlə, səbirlə susdu bir daha,
ürəyi vurdu.
Əyni ağ xalatlı cavan həkimlər,
ayağa qalxdı.
O isə üzündə, gözündə kədər,
cərraha baxdı...
Onlar baxışdırılar dərdlilər kimi,
dil tərpənmədi.
Bu qoca cərrahi, qoca həkimi,
susdurən nədir?
Bir cavab gözləyir səbirsiz ürək
üzüb özünü.
Cərrah çox düşündü, düşündü, gərək
deyəm düzünü...
Əyilməz olsa da ondakı vüqar,
titrədi səsi:
- Dostum, ürəyində sənin qəlpə var, -
mina qəlpəsi!
- Demə! Aman həkim, çoxaldı qəmim,
dərd məni sardı.
Demək keçən hərbin sinəmdə mənim
qəlpəsivardı?!
Sükutun şüşəsi parçalanaraq
yerə töküldü.

Bu məğrur insanın yaşından qabaq
beli büküldü...
Xəstə düşündü ki, izləyir onu
ölüm hər saat.
Xəstə düşündü ki, gözləyir onu
son əməliyyat.

II

Xəstə fikrə getdi, ağır bir fikrə,
xəyalə daldı.
Keçən döyüsləri o, birdən-birə
yadına saldı...
...Berlinə az qalıb, şığıyır tanklar,
düşmən çekilir.
Havada zəhmlı təyyarələr var,
mərmi tökülür.
Mina düşən yerlər çala-çuxurdu,
torpaq yaralı.
Özü də bilmədi nə vaxt yixıldı.
yoldan aralı...
Arxa məntəqədə, bir ağ çadırda
kəsildi qanı.
Qəlpə tapılmadı... cərrah axırda
tikdi yaranı.

III

Gedir əməliyyat... Bir ürək üstə
min ürək yanır.
Elə bil ömrünü tərk edir xəstə,
qəlbi dayanır.
Lərzəyə gətirib bütün dünyani
hərbin dəhşəti.

Cərrah! Ürəklə yar, düşün insanı -
bəşəriyyəti...
Cərrah! Mən yazdıqca bu misraları
əllərim əsir.
Təhlükə altından çıxayıdı barı,
iyirminci əsr...
- Dünyanı atomun təhlükəsindən
hifz edən hər kəs, -
Qürurla söyləyir: anamız Vətən
məhv ola bilməz!
... Yardıqca inamlı düşünür cərrah,
xoş gələcəyi,
Şəfali əllərə gətirir pənah,
əsrin ürəyi!...

SƏMƏD GEDƏN MAŞINDA MƏN

İldirimlər vermir ara,
Dirmanırıq göy dağlara.
Maşın gedir ağır-agır,
Uzaqlara yağış yağır.
“Olən şəhər” dalda qalır.
Ağ buludlar qanad çalır-
Şahin görmüş durna kimi
Dəyişərək səmtlərini
Ötüb keçir üstümüzdən -
O, çəkinir deyən bizdən.
* * *

Qızıl-ala darvazatək
Qövsi-qüzəh düşdü yola.
Maşın qalxdı tövşüyərək,
Yollar dedi: Uğur ola...
Şofer dönüb mənə baxdı:
Əlli dörddə lap bu vaxtı,-
Bu maşında yanimdaca
Səməd Vurğun yol boyunca
Qaşlarını dartıb yaman
Düşünürdü zaman-zaman..."

Xatirələr nə dadlıdır,
Xəyal şahin qanadlıdır.
Sanıram ki, “Piyaz dağı”
Elə bilir Vurğun gəlir.
(Tutulubdur qaşqabağı,
Nədən belə yorğun gəlir?)
Şofer həmin o şoferdir,
Həmin məkan, həmin yerdir.
Qarlı zirvə nə soyuqdur,
Bu büsatda nəsə yoxdur.

* * *

Dağ başında qartal da var,
Pələng də var, maral da var.
Kəklik də var, daşa çəkir,
Sona da var, suya çökür.
Hər şey, hər şey yerindədir,
Bizi məyus edən nədir?
Sərçəşmələr yenə bumbuz,
Təkcə yoxdur Vurğunumuz.
O yolları mən gedirəm,
Nələr keçir ürəyimdən;
Ordubadı seyr edirəm-
Səməd gedən maşında mən.

Qəlbimdə el məhəbbəti
Dolaşıram vilayəti.
Şərurun göy tarlaları
Əl eləyir bizə sari.
Könül burda gəlir dilə;
Vurğunumun gözləriylə
Seyr edirəm düzləri mən.
Üzüm dərən qızları mən.
«Arpa çayı» aşüb-daşır.
Dalğaları qucaqlaşır
Maşın gəlib çatır yenə
Düz «Sədərək kövşəninə».
Vurğun sanki maşındadır.
Lap inan ki, maşındadır.
Yoxsa, çöllər küsər bizdən.
Vurğun keçir qəlbimizdən.
Hər tərəfdən gəlir səda:
“Vurğunu da salır yada
Düz ilqarlı bizim dağlar”.

Ürəyimdə böyük vüqar
Boylanıram zaman-zaman
Çöllərimə, düzlərimə.
Sanıram ki, kabinetən
Vurğun baxır gözlərimə...

* * *

Keçib “Xal-xal” meşəsini,
Eşidirik çay səsini.
Gül-çiçəyə batır maşın.
“Badamlı”ya çatır maşın.
“Şada çayı” körpüsündən.
Buyur!- deyir sənətkara.
Vurğun baxır sanki bu dəm,
“Pətəkli”də quzey qara...
“Badamlı”nın saf suları
Deyir: Vurğun, gözümdən iç!
Gəzib, qayıt bu dağları,
Şair Vurğun, gözümdən iç!
Doymamışan el deməkdən,
Bir az da qalx Şahbuza sən.
At üstə çıx “Qanlı göl”ə.
“Sərt dərə”də sən gecələ.
“Toğlu Qaya” toğlu kəsər,
“Plov təpə” plov paylar
“Çinqilliya” get ki, küsər,
Su yerinə alov paylar.
“Yelli yurd”da olub çapar.
“Keçəl dağ”a salam apar.
“Kələfli dağ” tamaşadır.
“Gödək ömrü çox yaşadır”.

...Düşünürəm, həmin yerdir,
Şofer həmin o şoferdir.
Niyə qəmlı baxır Şahbuz?
Axı, yoxdur Vurğunumuz...

Xəyallarla mən gedirəm,
Aləm keçir ürəyimdən.
Təbiəti seyr edirəm
Səməd gedən maşında mən.

QƏLBİN SƏSİ

Üç illik bir eşqin hicrindəyəm mən,
Çırpinır ürəyim yaralı quş tək.
Sən ey əziz ana, mehriban Vətən,
Bizimdir şərəfli böyük gələcək...

Mərd oğlun silaha sarılmış bu gün
Yarır sərhədləri, yarır bəndləri.
Sənin namusunu qorumaq üçün
Keçir şəhərləri, keçir kəndləri.

Qəm yemə, səndən deyiləm cüda,
Ürəyim bağlıdır sənə əzəldən.
Yolunda canını etsə də fəda,
Oğlun yarağını buraxmaz əldən.

ONÜÇLƏR

*Biz Naxçıvandan cəbhəyə
gedəndə on üç nəfərdik*

Onuçlərim! Onuçlərim!
Bir geyindik şineli biz.
Bir and içdik al bayrağa,
Bir döyündü ürəyimiz.

Bir düşündük, bir danışdıq,
Bir sıçradıq düşmən üstə.
“Ana” dedik, “Vətən” dedik
Dar ayaqda, son nəfəsdə.

Dağında gecəyari
Faşistlərin istehkamı,
Baxıb qarşı səngərlərə,
- Onuçlərdir! - dedi hamı.

Ay buludda gizləndimi,
Özümüzü yetirərdik,
Girib düşmən səngərinə,
Biz “dil” tutub gətirərdik.

Bos vaxtlarda şer yazan,
Əldə qaşıq, dizdə qazan,
İştahayla xörək yeyən,
Tüfəng silib, nəğmə deyən.

Evlərindən məktub alan,
Saz kökləyən, qarmon çalan
Kimdir? - sorsayıınız əgər,
— Onuçlərdir! - deyərdilər.

Onuçlərim! Onuçlərim!
Hardasınız indi görən?
Bu nisgilli sualımla
Sizi deyib gəzirəm mən.

Sərt döyüslər, firtinalar
Oldu bizim nəsibimiz.
Cəbhələrdə qoyub göldik
Yarımızdan çoxunu biz.

Mən keçirəm, anan görür,
Baxammıram gözlərinə.
Baş qoyuram sənin kimi
Onun ana dizlərinə.

Sevgilin də baxır mənə,
Dinməsə də, mən duyuram,
- O hardadır? - sualını
Gözlərindən oxuyuram.

Neçənizin atasını
Atam bilib öpürəm mən...
...Sən onları öz qoynunda
Əziz saxla, gözəl Vətən!

Dəstəmizdən bir çoxunu
İtirsək də davada biz,
Yenə nikbin yaşayırıq
Bu torpaqda, havada biz!

Döyüslərdə hər sübh ikən
Düşmən üstə hücum çəkən.
Gah sürünen, gah uzanan,
Mərdlik edib, ad qazanan,
Yarısından çoxu ölən,
Ölümün də üstə gülən
Kimdir?

Əgər soruşsanız,
Bir ağızdan siz hamınız,
Deyiniz ki, - Onüçlərdir,
Onüçlərdir! Onüçlərdir!

SƏNGƏRSİZ DÖYÜŞ

Yadımdan çıxmayıñ döyüş günləri,
Azı min səngərə sinə gərmışəm.
İllər dolansa da o vaxtdan bəri,
Elə bil cəbhəni dünən görmüşəm.

Elə cəbhələr ki, qanlı-qadalı,
Elə hücumlar ki, dastana sıgmaz.
İndisə istərdim şair xəyalı
Səngərsiz döyüşdə səngisin bir az.

Göyə qaldırsa da insanı xəyalı,
Torpağın üstədir onun ayağı.
Səhərdən hücuma keçib bir mahal,
Əllərdə silah yox, yarış bayrağı.

Səfəqlər sayrışır, gülür dağ döşü,
Hər kəs bir xatirə gətirir yada.
Mən belə hücumu, belə döyüşü,
Düzü, görməmişəm hələ dünyada.

Bayraqlar sancılır qaralan şuma,
Əllərdə hərarət, üzlərdə gülüş.
Xalqımız inamla keçib hücuma,
Gedir hər tərəfdə səngərsiz döyüş!..

DÖYÜŞÇÜNÜN XƏYALI

Mən indi uzaqda... Cəbhələrdəyəm,
Qarşımda boz otlar, gen səhralalar var...
Məni qərq edəndə uçqun xəyallar
Elə zənn edirəm sanki evdəyəm...
Anam xalı salmış, sən çay qoyursan
Çiçəkli eyvana baxır... Baxıram...
Çaydan dəmləyirsən, limon kəsirsən,
Mən isə köksünə bir gül taxıram.
Odlu baxışların çevrilir bəri.
O bir cüt ilahi, mavi gözləri -
Süzürəm... Od tutub alışır könül
Yasəmən kolunda bir sona bülbül -
Oxuyur... Mən isə siyah zülfünü
Sevib oxşayıram sakitanə, lal
Bu zaman bir mərmi düşür yaxına
Məni gül eyvandan ayırir xəyal...

Yenə cəbhə boyu əsir küləklər,
Görürəm kimsəsiz bir səngərdəyəm
Fikrimi cuqlamış təmiz diləklər
Mənsə uzaqlarda... cəbhələrdəyəm.

SƏRHƏDÇİNİN DÜŞÜNCƏLƏRİ

Ay göylərə keşik çəkir,
Mən – yurdumun növrağına.
Bu gecə də tək çıxmışam,
Xan Arazın qıraqına.

Sərhədçiyyəm, nəzərimdə
Ağır gəlib keçir axşam.
Bir yovşanı yana əyib,
Üzərində uzanmışam.

O sahil də, bu sahil də,
Yenə dərin sükutdadır.
Mən otların içindəyəm,
Ay da hələ buluddadır.

Boylanıram yan-yörəmə,
Nə səs gəlir, nə də hənir.
Bu boz payız gecəsində,
Təkcə Araz ləpələnir.

Düşünürəm, gecə keçir...
Yummasam da gözlərimi,
Mən xəyalən seyr edirəm,
Çöllərimi, düzlərimi...

...Elə bil ki, kəndimizin,
Üstündəki qızıl qaya.
Öz sehrli kölgəsini,
Sahil boyu salıb çaya.

Düşünürəm: əziz anam,
Ağbirçəkli qoca qarı.
Şir böyüdür bağçadakı,
Bizim körpə balaları.

Elə bil ki, dolaşıram,
Yaxın-uzaq yerləri mən.
Vətən eşqi bulaq kimi,
Axıb keçir ürəyimdən...

Üfüqlərdə dan ağarır,
Üz-gözümdə gümüş qirov.
Bir səs deyir: – Mürgü vurma,
Irəli bax, yuxunu qov!

Mən baxıram, boylanıram,
Sərhəd boyu sağa-sola.
Yaxın kəndin adamları,
Dəstə-dəstə çıxır yola.

Tarlalarda iş qaynayır,
Damarlarda zəhmət qanı.
De, kim sevməz canı kimi
Bu sevimli gülüstəni?

Neçə zavod tüstülənir,
Neçə bina qalxır göyə.
Düşünürəm: «Bir şərəfdir
Keşik çəkmək bu ölkəyə!»

XATİRƏ

Döyüş günləriydi ... Axşam qabağı
Qəflətən döşümdən aldım bir yara
Yıxıldım, boyadı qanım torpağı,
Yerlər duman idi, üfüqlər qara.
Ayıldım bir zaman... “Axı hardayam?”
Gördüm ki, örtülü bir çadırdayam.
Çarpayı önündə durmuş bir pəri,
Dikilmiş üzümə maral gözləri.
Xoş bir təbəssümlə bu vaxt astadan:
- Yaran incidirmi, - dedi, - ay oğlan?
Güçümü azacıq toplayaraq mən
Dedim: - Kim çıxarmış məni döyüşdən?
O şəfqət bacısı, o maral gözlü,
O xoş təbiətli, o gülər üzlü
Dedi ki, mən səni çıxarddım oğlan,
Tam başqa idi halın o zaman.
Ona ehtiramlı dedim: - Ey gözəl,
Mənim xilaskarım sən imişsən, gəl,
Tutum əllərinindən!
Gülümsəyərək
Görüşdü mənimlə o nazlı mələk.
Gecə qoca təbib döşümü yardı,
Mina qəlpəsini çəkib çıxartdı.
Sonra məlhəm qoydu, kəsildi qanım.
Azacıq dincəldi taqətsiz canım.

Günəş zər taxtına çıxdığı zaman
Yenə xilaskar qız girdi qapıdan.
Elə bil bir şəfa gəldi canıma.
O maral baxışlı gəlib yanına
Dedi: - Günün aydın, necəsən, qardaş?
Bu gün gedəcəksən arxaya birbaş.
Orda sağalarsan, indi bahardır,
Qafqaz, doğrudan da, bir laləzardır...
Yenə ətir saçır güllər, lalələr,

Axır qayalardan gur şəlalələr.
Dedim: - Ay qız, yenə görüşərik biz;
Çünki bir məqsədlə vurur qəlbimiz...

Ötdü günlər, aylar... Sağalaraq mən
Döyüş cəbhəsinə getdim yenidən.
Sarıldım namusla, dostum silaha,
Lakin o gözləri görmədim daha...

Qanlı hərb qurtardı, qazandıq zəfər,
Güldü üzümüzə buludsuz səhər.
Keçdi aylar, illər...

Bir gün nagahdan
Xəzər sahilində seyr edən zaman
Mənə həyat verən o qızı gördüm,
Döşündə parlayan ulduzu gördüm.
O məni tanıdı “Yaralım” - deyə,
Görüş həyəcanlı...

Bu təntənəyə
Yanan qəndillərdən nur səpən Bakı,
Duydu ki, mehriban qucağındakı
Bir cüt zəfər adlı dan ulduzudur,
Öz qalib oğludur, qalib qızıdır!..

BIÇAQ YARASI

Bir şeir yazım deyə alıb kağız parası,
Mən yuxusuz qalıram bəzən bütün gecəni.
Əlimin üstündəki kiçik bıçaq yarası,
Gətirir xatirimə unudulmaz səhnəni:

...Odur, öz dəstəmizlə dumanlara bürünür,
Düşmən istehkamına sinə-sinə sürünür.
“Ura!” - deyib son kərə,
Tullanırıq səngərə!

Əlbəyaxa vuruşda ön tərəfdən bir yağı
Saplamaq istəyərkən sinəm üstə bıçağı -
Mən cəldliklə bu zaman
Edib əlimi qalxan,
Naqanla sərib onu, ayaqlayıb keçirəm,
Yaralanmış əlimlə faşistləri biçirəm.

Artıq xeyli keçibdir, bax, o zamandan bəri,
Xəyalimdən getməmiş hələ döyüş illəri.
Düşmən kəsə bilmədi mənim bu sağ əlimi.
Bu gün min bir ilhamla tutaraq mən qələmi,
Düşmənə, yağılıra, yada qarşı yazıram,
Qanlı imperializmə ölüm marşı yazıram!..

ONUN İSTƏYİ

- Söylə mənə, söylə mənə, ucuq səngər,
Hansı igid itirmişdir bu çantam?
İndi harda ömür sürür həmin əsgər,
De, hardadır Vətənimin qəhrəmanı?

Səhər-səhər göy üfüqlər geyəndə al,
O da durub yollanarmı iş yerinə?
Maşınıyla qazıyaraq təzə kanal
Təbiəti mat qoyurmu hünərinə?

Yaşayırmı həmin əsgər? Yoxsa o da
Şəhid olub bu yerlərdə “Vətən” - deyə?
Yox, bu fikir ürəyimi salır oda,
Dilim yanır bu sözləri deyə-deyə.

Açan zaman bu çantanı yavaş-yavaş,
Rəngi solmuş bir varağın nəzər saldım:
“... Bu qaranlıq səngərlərin üstündə kaş,
Şəhər salıb, çılcırıqlar yandıraydım!”

Ah, mən indi duydum ki, bax, bu çantada
Bir mühəndis ürəyinin eşqi varmış.
Mən duydum ki, saf əməllər düşsə oda,
Yer altına gömülsə də, yaşayarmış.

Dedim: gecə hücum vaxtı bu çantanı,
Həmən əsgər bəlkə burda itirmişdir?
Dedim: gözəl arzuları bu cavani,
Bəlkə yenə Kaxovkaya gətirmişdir?

İndi onun uzandığı səngərlərin
Üzərində kanal çəkib, gül əkirik;
Boz çöllərin simasını dəyişərok.
Evlər tikir, bağlar salır, yol çəkirik.

Bəlkə o da bizim kimi erkən durur,
Maşınını Kaxovkada işə salır?
Bəlkə o da plan çəkir, bəndlər qurur,
Şoranlıqlar qucağında meşə salır?

Mən sevirəm o cavanın arzusunu,
O arzuda gülümşeyir əbədiyyət.
Gözəl dostum, yaxşı bil ki, sən də bunu,
Xəyalının meyvəsidir bu həqiqət.

AXI NECƏ OLDU Kİ...

Hərdən nağıl eylədikcə mən döyüş illərimi,
Sevgilim mehribanca oxşayıb tellərimi
Soruşur: - Bircə söylə, dörd il yaşışda, qarda
Gah nəmli səngərlərdə, gah qanlı səhralarda
Şaxtalar çəkən zaman şəmşiri qəsdinizə
Axı necə olurdu soyuq dəymirdi sizə? -
Deyirəm: - Ey sevgilim, bunu söyləyəm gərək,
tufana, çənə qarşı,
bir də düşmənə qarşı,
Canımız da bərk idi o vaxt iradəmiz tək!..

EVCİYƏZƏ OXŞADI

Uşaqlıqda nə rayon, nə də şəhər tanıdım,
Şəkərabad kəndini böyük aləm sanırdım.
Onun hər bir koması görünürdü çox uca,
Yorulurdum gedəndə bu başdan o başacan...

İllər keçdi, böyüdük, oxumaq üçün hərə
Yollandı bir şəhərə...
Müharibə başlandı... Silaha sarılıb mən,
Sinəmi səngər edib, keçdim döyüşmələrdən,
Moskvani, Kiyevi, ən böyük şəhərləri
Görüb, min bir zəfərlə yenə qayıtdım geri.

Kəndimizə çatarkən evciyəzə oxşadı,
Gördüm ki, çox gülüncümüş uşaqlıq etiqadı.
Qollarımı çırmayıb dedim: - Sevimli
dostlar!

Gəlin qurub yaradaq, nə qədər gücümüz var.
Qoy sevimli kəndimiz yar-yaraşıqlı olsun,
Gecəsi də gündüz tək nurlu, işıqlı olsun!..

NAXÇIVANIN DUZU, QIZI, QARPIZI...

Haşa dağdan günəş qalxır, baxıram,
Yaylaqların sinəsinə qalxıram.
Tunc zirvələr sıx dumana bürünür,
Boz sürürlər yamaclarda sürünür.
Gəlin gəzək, bu da yaxşı güzərdir,
Mələşsə də kərə qoyun, ağ quzu,
Məncə bundan daha xoşdur, gözəldir,
Naxçıvanın duzu, qızı, qarpızı.

Bura mənim öz yurdumdur, elimdir,
İlk baharın məxmər teli telimdir.
Xəzinədir qara torpaq sinəm tək,
Qaranquşlar nəğmə deyir gülərək,
Dad versə də arx üstündə arabir -
Pendir-çörək, yanında da qarpızı;
Ancaq bundan düzü min qat gözəldir
Naxçıvanın duzu, qızı, qarpızı.

Yayı burda olmusanmı, desənə -
Gün qalxanda günortanın yerinə?
Boz düzlərdə ilqim ləpə vuranda,
Xan çinarın kölgəsində bu anda
Bəd olmayırla, əşisi, aləm düzəldir -
Ağ ayrana sən qatanda sal buzu,
Bəs atalar necə deyib? - Gözəldir
Naxçıvanın duzu, qızı, qarpızı.

Qaş qaralıb hamı kəndə döndümü,
Üfüqdəki son şəfəqlər söndümü -
Yanmır zəif işaretli lampalar,
İndi burda min kəhkəşan nuru var,
Əməlimiz min qığılçım közərdir,
Eşqimizlə yanır yerin ulduzu.
Ancaq bundan sanmayaq az gözəldir,
Naxçıvanın duzu, qızı, qarpızı!..

DİLİM DİLLƏR TACİDİR

Dilim, -

*su kimi büllur,
bal kimi şirindir*

Elim, -

*Vətən adlı
ilk sevgilimdir.*

Mən elimin

*ürəyi min bir nəğməli oğluyam.
Ürəyimdən bir səs keçir:*

-əqidəmdə doğruyam!..

Dilim, -

dillər tacı olsun deyirəm.

ANA DİLİM

Dilim, -

su kimi büllur,
bal kimi şirindir

Elim, -

Vətən adlı
ilk sevgilimdir.

Mən elimin

ürəyi min bir nəğməli oğluyam.
Ürəyimdən bir səs keçir:

- Əqidəmdə doğruyam!..

Dilim, -

dillər tacı olsun deyirəm.
Öz dilini sevməyənlər,
lal olub, yerə girsin,
bir kəlmə söz möhtacı olsun,deyirəm.

El mənim,

Mən də elin.

Qəlbimdəki hər telin,

Səsi sazımda gülür.

Dilim, -

bir dağ çeşməsidir,
ürəyimdən dodağıma süzülür...

O çeşmənin gözünü

Gözüm qədər sevirəm.

Onun hər dammasını,

özüm qədər sevirəm.

Çinqıllı daşlarını,

bir mirvari sanıb mən,

Kaş boynuma düzəydim,

can Vətən!..

Mən qürurumu
qürurlara
qürur saya bilərəm.
Körpə bir uşaq
Beşikdən baş qaldırıb
“Ana” - desə,
Onu bağrıma basıb gülərəm.
Çünki o, öz dilimdir,
Ana dilim.
Pərvaz et hər yana, dilim!
mən qəlbi
qəlbimdə döyünənləri,
Mənim kimi
öz millətiylə öyünənləri,
Dilimi sevənləri sevirəm.
Hər kim nə deyir-desin,
elimi sevənləri sevirəm.
O el, -
anadan adsız doğulub,
ada-şöhrətə çatdığını,
ilk şerimi yaratdığını
Azərbaycan torpağıdır!
O dil, -
Şərqiñ
Min bir nəğməli dodağıdır.
Dodaq dedim, -
O, ürək tərcümanıdır.
ürəksizsə nəğmə olmaz.
Dilim, -
Nərgiz gülü kimidir,
Boranı da düşsə solmaz.
Çünki bu dil,
Baharistan torpağımda,
atmış rişə.

Bu dil, -

O vaxt məhv olar ki,
Dünya qopa, Günəş düşə.
Yoxsa heç bir saxta qürur,
qüruruma düşməz yaxın.
Nəğmə deyin axın-axın!..
Bu nəğmələr
ürəklərə axıb dolsun.
Bizim könül nəğməmizsə,
“Azərbaycan himni” olsun!..

ANA SƏSİ

Gün batdı, şər qarışdı, yağdı qar,
Gör necə də ələndi.
Sahil boyu ucalan buruqlar
Ağ geyib cərgələndi...
Xəzri dənizdə yatdı... dəniz lal,
Sükut qondu hər yana.
Geyinib çıxdı evdən başda şal
On uşaqlı bir ana.
Televizor önündə uşaqlar
Durub baxdı, ha baxdı.
- Bəs niyə çıxmır anam, nə sərr var.
Gör gedəli havaxtdı!
Zilləyərək gözünü sonbeşik
Bir tərefdə durdu tək.
Nə sakitdir bu axşam ev-əşik,
Ana çıxış edəcək...
Birinə söz verildi, yox, bu da,
Yox, bu da anam deyil.
O, işləyir deyəsən buruqda,
Orden alıbdır bu il.
Çıxdı başqa bir qadın, o kimdir?
Əynində ağ xalat var.
Körpələr tez tanıdı, həkimdi,
Əllərində həyat var.
Çıxdı iki gəlin də dalbadal,
Biri xalça toxudu.
Biri də ağ alnında qara xal,
Hind mahnisı oxudu.
Birdən göründü ana, can ana,
Ekrana baxdı gözlər.

Axdı bütün dalğalar hər yana,
Uçdu qanadlı sözlər.
Bayaqdan sükut qonan otağa
Səs-küy saldı körpələr.
- Ay uşaqlar, keçməyin qabağa,
Axı, anamız görər.
Ana min-min ekrana saldı səs,
Ağ gündündən danışdı.
Hər sözü, hər istəyi müqəddəs...
Bu səs bizə tanışdı...
Bu səs “atom” qışqıran düşmənin
Cır səsini batırdı.
Bu səs, layla səsidir Vətənin,
Körpələri yatırdı.
Bayırdaşa yağıdı qar, yağıdı qar,
Gör necə də ələndi,
Sahil boyu ucalan buruqlar
Ağ geyib cərgələndi...

ANA İTKİSİ

*Anam Hökümə xanımın
əziz xatırəsinə*

Ana can, diz çökürəm,
Dərya yoxdur hönkürəm.
Mən Arazam, mən Kürəm,
Sən mənə dəniz oldun.

Sən axdın yer üzündən,
Nəvən öpdü üzündən.
Köçəndə də izindən,
Su çıxdı, kəhriz oldun.

ANA DÜŞÜNÜR

Gecə keçib yarıdan,
Ana baxır barıdan -
Deyəsən nigarandır,
Bir az övlad sarıdan:

- Qurbanam boy-buxuna,
Bənzəmə bir çoxuna.
Bir sevimli, kamallı
Qız gırəydi yuxuna.

Göydə bulud ağ çətir,
Yerdə gül saçır ətir.
Gözləyirəm, o qızı
Anana gəlin gətir...

KÖRPƏ VƏTƏNDƏŞA

De, nə vardır dünyada
Ana südündən təmiz.
Doğulduğun torpaqdan,
Olduğu evdən əziz?!

Dünyada gözəl nə var
Uşaq dünyası kimi,
Bir yaz axşamındaki
Ana layLASı kimi?

Dünyada siz göstərin
Elə bir övlad hani
Unutsun öz elini,
Doğulduğu komanı?

Kim sevmir uşaqlığın
Əlçatmaz dünyasını
Demək, duymayırla
Həyatın mənasını.

Uşaqlığım əlimdən
Uçdu kəpənək kimi,
Ah, onun arxasında
Göndərdim öz qəlbimi.

Bəlkə tutub qaytara
Uşaqlıq illərimi -
Anam yenə oxşaya
Qıvırcıq tellərimi...

EKİZLƏR YOL AYRICINDA

Hamımıza,
Sevinc verdi yaz səhəri
Bir atanın,
Bir ananın əkizləri.

Ana südü,
Nazlı balınc, qoşa beşik.
Gülşad eyvan,
Yaşıl bağça, o ev-eşik...

Hər nə varsa,
Ekizlərin malı oldu.
... Vaxt yetişdi
Onlar daha yaşa doldu.

Pillələri,
Bir qalxdılar, bir endilər.
Bir biçimdə
Geyindilər, keçindilər,

Bir-birindən
Seçilmədi baxışları.
Bir gəzdilər,
Enişləri, yoxuşları.

...Bu atanın,
Bu ananın bir eybi var.
Bir səpgidə
Böyümədi bu uşaqlar!

Aylar keçdi,
Vaxt ötüşdü, il dəyişdi.
Bir mənzildə,
Onlar tamam ikiləşdi.

Ürəkləri,
Ha qırıldı, ha calandı.
Fikirləri,
Arzuları haçalandı

Selə düşmüş
Yarğan kimi ye yıldılər.
Elə bil ki,
Bir ananın deyildilər.

Biri elin,
Ürəyinə tel bağladı.
Biri qərbin,
Yad könlünü varaqladı.

... İndi durub,
Düşünürük onları biz.
Qarşımızda
İki ögey - iki ekiz.
* * *

Biri ipək...
Biri tamam ayrı canda.
Böyük dərddir! -
Ekizlər yol ayırcında!..

ÖMÜR YOLLARI

Əqrəblər fırlanır.... əriyir gecə,
Qəlbim həkk olunur ağ varaqlara.
Ömrümdən bir yarpaq dərib gizlicə,
Bu gün də çəkilir lap uzaqlara.
Bu vaxt dan sökülür... yeni bir səhər,
Qoynunda sevimli şirin nəğmələr.
Ömür yollarıma səpib gül-ciçək,
Mənə “buyur” deyir gülümsəyərək.

Deyirəm, ömrümdən keçsə də illər,
Sabaha getsəm də əlimdə əsa.
(Keçdiyim yollara baxaydı ellər,
Axı yaşamaram ellər olmasa).
Mən nəfəs dərərək çevrilib geri,
Süzərək keçdiyim ötən günləri,
Həyat dil açaraq deyəydi birdən:
- Xeyirxah əməllər cançısisan sən.

Kim bilir, bəlkə də elə o zaman,
Başına toplaşıb gələcək nəsil.
Könül dəftərimin varaqlarından,
Fikrimi, hissimi biləcək nəsil.
Baxıb alnimdakı qırışılara,
Gözümdə parlayan saf işıqlara.
Ömür yollarını duyub dərindən,
Bərk-bərk tutacaqlar öz günlərindən...

NEFT

Neft -

bütün yer üzündə,
bir əbədi həyatdır...

Neft -

uçan raketlərə
qırılmayan qanaddır.

Neft -

əsrin sürətidir,
paytaxtimin işığı.

Neft -

doğma Abşeronun,
gözəllik yaraşığı.

Neft -

ağ tüldür, ipəkdir.
gözəllərin əynində,
gülü çiçək-ciçəkdir.

Neft -

yüz milyon çıraklı
Bakının çələngidir.

Neft -

dalğalı Xəzərin
ən güclü pələngidir.

Neft -

bulaqlar, bulağı
gur çayların çayıdır.

Neft -

sahilsiz dəryadır,
Xəzərin öz payıdır.

Qayna, “qara qızıl”ım,
Damarımda qayna sən.
Gecələrə ulduz ol,
Gündüzlərə ayna sən.
Səni dəfinələrdən
Çıxaran igidlərə;
Alqış!
Alqış deyirəm,
Min kərə, milyon kərə!..

SÜLHÜN SƏSİ

Sühl! Bu səsdə həyat var,
Çünki minlər, milyonlar
Könül vermiş bu ada.
Sühl şirin bir arzu tək,
Üç rəngli bayraqım tək,
Müqəddəsdir dünyada.

Sühl deyəndə hər zaman,
Yurdumuzda canlanan
Təbiəti görürəm.
Sühl deyəndə xalqımin
Rəhbərə bəslədiyi
Məhəbbəti görürəm.

Sühl - həyatın mənası,
Analaların laylası.
Körpələrin səsidir!
Sühl-ağ saçlı dünyanın,
Milyon-milyon insanın
Həqiqət nəğməsidir!

QOL ÇƏKİRƏM

Yurdum xalqlar dayağıdır,
Azadlığın bayrağıdır.
Səsləyərək kainatı,
Sülhə doğru yol çəkirəm,
Mənə verin bəyanatı,
Qol çəkirəm,
Qol çəkirəm!..

Dünya bilir hünərvərəm,
Al şəfəqli bir səhərəm.
Keçirdikcə hər saatı,
Həm becərir, həm əkirəm,
Mənə verin bəyanatı,
Qol çəkirəm,
Qol çəkirəm!..

Qarşımızda nurlu səhər,
Bizimkidir şanlı zəfər.
Zəhmətimlə şən həyatı,
Qurub, gün tək nur tökürməm,
Mənə verin bəyanatı,
Qol çəkirəm,
Qol çəkirəm!..

AQİBƏTİN CIĞIRLARI

Mən gümraham!
Yoxdur qayğım.
Ağ dalğalar ağ qayığım.
Zirvələrə hökm edirəm.
Mən gümraham,
Mən gedirəm -
Lap kosmosda ziyaflətə.
Ağzı nədir şimşək ötə.
Meyli varsa Ay buyursun,
Məclisimdə bardaş qursun.
Mən gümraham, mən sağlamam,
Məni belə doğub anam.
Yer üzündə yaxşı nə var
O mənimdir,
Ey insanlar!
Daşdan yumşaq versələr də,
Parçalaram
Didə-didə
Dişim mərcan, mədəm də ki,
Nə yük bilir,
Nə də çəki...

...Yaş qartaldı,
Dərd ciyərə sütlü vaxtı
Xallar saldı.
Daraqları axşam-səhər.
Qırımında,
Qiran saçlar
İndi dalğın, indi seyrək,
Bu sırrı biz kimə deyək?
Necə, necə, lap özümə?

Bir diqqətlə
Bax üzümə.
Mən gümraham, mən igidəm.
Xəstəliyi verin bircə,
O iblisi mən gizlicə
İstəyirəm özüm didəm.
- Kim verəcək onu sənə,
O ki, artıq canındadır?
Sən kefində, öz hayında.
Osa ürək çarpayında
Baş yastiğə qoyub yatır.
- Ola bilməz.
- Yox elədir.
Varlığında zəlzələdir.

... Gümrah bədən ləngər vurdu.
Baş gicəldi,
Ayaq durdu.
Diz taqətsiz, üz sapsarı.
Xəzan vurdu ilk bahara...

Dörd bir yanı ala-toran...
Baxışında seyrək duman
Kiprikləri güclə qalxır.
Çarpayıya tərəf baxır, -
Ağ xalatlı neçə həkim.
Gündüz həkim,
Gecə həkim.
Qalxıb-enir töyşər sinə.
Taqəti yox,
Kəlmə dinə.
... “Mən gümraham!” hanı o səs?
Xır-xır sinə,
Zəif nəfəs.

“Mən gümraham!” - deyə-deyə
Can çürüdüb, düşdün küyə.
Çiçəklənən dövründə bax,
Dönüb oldun
Boz qamqalaq.
Ey “gümraham” deyən gənclər
Belə gedib
Canlar hədər.
Min yaşasın həkimləri,
Çəkib sizi üzü bəri.
Bilin, bilin doğma, əziz,
Həkimlərin
Qədrini siz!

DURNA QATARI

Bakının “Moskva” prospektindəki işıq karvanına

Uçur, uçur
Haça qatar durnadır.
Qanadı nur,
Teli par-par durnadır.

Nə el yalqız,
Nə “Vidadi xəstədir”.
Qatarınız
Montin yolu üstədir.

Səf-səf süzün
Yaraşıqlar içində.
Bir də üzün
Gur işıqlar içində.

Bir oxsunuz,
Sürətiniz burdadır.
Siz çoxsunuz,
Bakı – ana durnadır.

Uçun-uçun
Gözü büllur durnadır.
Qəlbi coşqun
Lələyi nur durnadır.

İNSAN NƏFƏSİ

Sonsuz fəzalara şahin şığıdı,
Gördü ki, yer ondan çox aşağıdı.

Dolandı neçə yol ərzin belinə,
Ülkər sağ əlini çəkdi telinə.

O duydu, ulduzlu göylərdə də tək,
Yalqızlıq içində sixılır ürək.

Səhər bir “şahin”də qalxdı yanına,
Xəfif bir istilik keçdi canına.

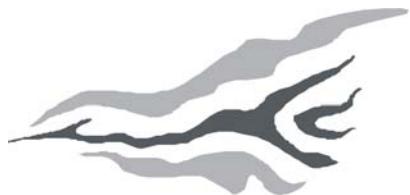
Düz üç gün, üç gecə beləcə onlar,
Dünyanın başına bir dolandılar.

İnsan nəfəsinin gücünə bir bax,
Göydə də insani insan isidir...

MƏN KÖVRƏLMİŞƏM

Nur içində üzür ürək,
Ay sularla öpüşəndə.
Bu sahildə həsrətlitək,
Arazla Kür görüşəndə
Mən kövrəlmışəm.
Seyrana çıx, sahilə bax,
Gəl baş vuraq dərinliyə.
Çox çətindir tək yaşamaq,
Heç bilmirəm bu gün niyə
Mən kövrəlmışəm.

YAŞIDLAR

İki həmyaş,
Yavaş-yavaş
Qalxıb sülhü salamladı.
Heç bir kəsə bəlli deyil,
Onun adı, bunun adı.

Şəfəq endi...
Cılvələndi
Gözlərinin şüşəsində,
Biri start meydanında.
Biri Xəzər meşəsində.

Güldü sabah,
Arzuya bax;
Gör nə duyub, yanır hərə?
Tərlan kimi şığıyacaq
Biri göyə, biri yerə.

Anlar axır...
Onlar baxır,
Nə mavidir dəniz suyu!
İndicə kəşf ediləcək,
Kosmik fəza, kosmik quyu.

MÜƏLLİM

Müəllim! Bu sözün mənası dərin,
Onun hər ürəkdə öz yeri vardır.
Odur ilhamçısı gənc nəsillərin,
Fikri, düşüncəsi bir ilk bahardır.

Müəllim! Bu ada min dastan desəm,
Nə sözüm tükənər, nə qəlbim susar.
Ona canımı da mən qurban desəm,
Bir şair qəlbinin buna haqqı var.

Ağsaçlı, mehriban müəllimimi,
İndi də arabir hərdən görürəm.
Özümü itirib bir uşaq kimi,
Ayağa qalxaraq salam verirəm.

Dünyanın ən böyük dahilərini,
Müəllim yetirmiş parta dalından.
Onun qayğısını, alın tərini,
Dostlar, unutmayaq gəlin heç zaman.

Deyirəm, görəsən cahanda kimin,
Bir müəllim təki xidməti vardır.
Dahilərə dərs deyən bir müəllimin,
Milyon könüllərdə hörməti vardır.

Onun şərəfidir, onun öz adı,
Neçə gənc mühəndis, neçə həkim qız.
Cavan pilotlardır onun qanadı,
Odur ki, göyləri gəzir qayğısız.

Müəllim! Büyükdür, yüksəkdir bu ad,
Onu uca tutmaq şərəfdir bizə.
O, öz qayğııyla firavan, azad,
Nəsillər yetirir, ellərimizə.

Gəlin alqış deyək dostlar, ürəkdən,
Əsil müəllim tək yaşıyanlara.
Şerimlə gül dəstə bağlayıram mən,
Bu adı şərəflə daşıyanlara!

DARÜLFÜNÜN PİLLƏLƏRİNĐƏ

Bitirib şərəflə Darülfününü,
Mərmər pillələrlə endiyim zaman.
Gördüm bir həvəslə çıxır yuxarı,
On illik məktəbi qurtaran oğlan.

Dedim ki: - Enirəm sizi, pillələr!
O işə təzəcə qalxır yuxarı.
O da mənim kimi, keçdikcə illər -
Belə şən dönəcək həyata sarı.

Bir vaxt tələbə tək qalxmışdım mən də.
İndi müəlliməm gedirəm artıq.
Bu gediş, bu gəliş kəsilmir səndə,
Sinən qəlbim kimi bilmir rahatlıq.

Ana qucağını açdıqca bina,
Qoynuna bəxtiyar bir gənclik gəlir.
Səninlə qalxaraq Darulfünuna,
Elmin yollarında onlar yüksəlir.

Xoş günlər görürom gəlişinizdə,
Gəlin ki, kamala yetsin nəsillər.
Möhtəşəm bir həyat canlanır sizdə,
Ey mərmər pillələr, mərmər pillələr...

TƏHSİL İLLƏRİ

Dostum yazıçı Əlfi Qasimova

Ey dost, sən Bakıya təzə gələndə,
İpləri ağ yundan corab geyərdin.
Uzanıb yerinə, əlində dəftər,
Payız gecələri mürgüləyərdin...

Yadına düşdükçə hərdən kəndiniz,
Xəyalın bir anlıq ora gedərdi.
Üzü günə baxan aynabəndiniz,
Səni düşündürər, düşündürərdi...

Lakin aylar keçdi, illər dolandı,
Xəyalın az gəzdi dağda, çəməndə.
Hərənin qəlbində bir arzu yandı,
Mühərrir olmağa can atdın sən də.

İndisə dönən tək otağına sən,
Yazdığın mövzuya nəzər salırsan.
Vaxtsız yuxulara aman vermədən,
Sabahın qeydinə bu gün qalırsan.

Adətdir, yaxşı dost darda sınanar,
Yüz dəfə imtahan vermişik azi.
Elmin yollarına tutaraq fənar,
Biz yola salmışıq dörd qış, dörd yazı.

Biz daxil olanda darülfününa,
Yolumuz ağızında bir ev də vardı.
O, çox kiçik idi, baxdıqca ona,
Qəlbimiz arabır hey sıxlardı.

Lakin aylar keçdi, onun yerində,
Göylərə baş çəkən saray quruldu.
Bir bahar fəslində, günün birində,
Üstünə rəngbərəng naxış vuruldu.

Məktəbə gələndə, ey əzizim, sən,
Xeyli kiçik idin, o evciyəz tək.
İndi ucalmisan, düzünü bilsən,
Böyükdür səndəki düşüncə, ürək.

Səni bu kamalda görəndə düzü,
Səmimi dost kimi sevinirəm mən.
Gəl elmə bağlayaq öz könlümüzü,
Dörd ildə nə qədər dəyişilmişən!

Söylə, yadındamı, hər pul alanda,
Yaxşı düşməsə də deyirəm bunu.
Gedib soruşmazlıq yeməkxanada,
Xörəyin bahalı, ucuzluğunu.

Ah... Təhsil illəri, təhsil illəri...
Yenə əzizsiniz öz canım kimi.
Mən sizi duyduqca ürək telləri,
Coşub-dalgalanır ilhamım kimi.

Naxçıvan çayının göy vadisində,
Şəkərabad kəndində doğulmuşam mən.
Gözəl Qarabağın bir guşəsində,
Ey dostum, həyata göz açmışan sən.

Lakin öz qəlbimiz, öz amalımız,
Bizi bir məsləkə bağlamış artıq.
Elmə doğru uçan quş xəyalımız,
Nə gecə, nə gündüz bilmir rahatlıq.

Görürəm mən səni illər dalında,
Bir alim, mühərrir sıfətində bax.
Qardaş millətlərin birlik zalında,
“Sülh” - deyə coşursan, alovlanaraq.

Görürəm mən səni, sevimli dostum,
Birgə baş çəkirik vətənimizə.
Deyirlər: - Bu oğlan bir tələbəydi,
Bu gün alim kimi dərs deyir bizə!

Bəli, bu olacaq, bu deyil uzaq,
Hələ yol gedirik o şanlı günə.
Odlu bir ilhamla alovlanaraq,
Xeyir verəcəyik vətən mülkünə.

Ey dost, unutma ki, Darülfününün,
Yolu gur işıqlıdı - elmə tərəfdır.
Yuxusuz gecələr keçsə də, onun
Adını doğrultmaq bizə şərəfdır.

YATAQXANA

Öz evindən, öz kəndindən xeyli uzaqda,
Tələbələr mənzilində heç olmusanmı?
Öz həmməktəb dostlarınla sadə otaqda
İllər boyu qərar tutub sən qalmışanmı?

Duyusunmı tələbəlik həyatındakı
Yaxşı günü, çətin günü, söylə, ey cavan?
Səni gümrah böyüdügcə sevimli Bakı,
De, yadına heç düşübmü mehriban ananı?

Bəzən dilsiz gecələrdə girib yerinə,
Yuxu basıb, döşdə dəftər yatmışanmı sən?
Əla qiymət almaq üçün alın tərinə,
De, imtahan zamanları batmışanmı sən?

Yuxuda hərdən soyuq payız gecəsindəki,
Mübahisə saatınız çəkibmi üçə?
Döyüslərdən qalib çıxmış qəhraman təki,
Rahat olub yatmışanmı, söylə, o gecə?

Mən özüm də dörd ildir ki, bu minval ilə,
Çox qalxmışam bu binanın pillələrini.
Qələm tutub, şairanə bir xəyal ilə,
Yaratmışam gəncliyimin lövhələrini...

Bəzən bütün yataqxana uyuyan zaman,
Təkcə mənim otağının işığı yanmış.
İş üstündə görüşdüğüm neçə qəhrəman,
Gözlərimin önündəcə gəlib dayanmış.

Beş il tamam qayğı çekən, ey əziz ana!
Tələbələr unutmamış haqq-sayıını.
Kim tərk etmiş məndən qabaq bu çarpayını?
Söylə görüm, söylə görüm ey yataqxana,

Bəlkə, o gənc geoloqdur dağlar içində?
Bəlkə, indi müəllimdir, kənddə dərs-deyir?
Bəlkə qoca Miçurin tək bağlar içində,
Ağaclara sənətilə yeni can verir?

Bəlkə elmi əsərini o qurtararaq,
Vaqif olur fəlsəfənin dərinliyinə?
Bəlkə, cavan bir şairdir, fikrə dalaraq,
Yurdumuzun cəlalına söz qoşur yenə?!

Yataqxana, aylar gəlib, illər getsə də,
Gül açacaq ürəyimin bu xoş niyyəti.
Unutmaram, unutmaram yüz il ötsə də,
Sənin ana qoynundakı səmimiyyəti...

EY QAPIMI DÖYƏN İL

Ey qapımı döyən il,
Səni görməsəm də mən,
Gül dəstə bağlamışam
Səninçin qar gülündən.

Ləpir salıb qar üstə,
Düz qapıma gəlmisən.
Evimdəki qonaq tək,
De, sən də gözəlmisən?

Hələ köhnə ilimiz,
Süfrənin başındadır.
Ömrü bir il olsa da,
Özü yüz yaşındadır.

Yüz arzu, yüz xəyalı,
Çatdırıcıqca o, başa.
Neçə şoran düzəni,
Bəzəmişdir qumaşa.

Onun qısa ömründə,
Neçə şaxta qazılmış.
Dövlətinin ən gözəl,
Qərarları yazılmış.

Saçına dən düşsə də,
Əməlləri cavandır.
Ey qapımı döyən il,
Qonağım mehribandır.

Onun saldığı kəndlər,
Şəhərlərlə yarışır.
Baxıb bu xoş ülfətə,
Günəş ayla barışır.

Gəl, yaxın gəl, təzə il,
Köhnə il yol üstədir.
Kiçik övlad həmişə,
Özünü çox istədir.

Tez ol, bu son gecənin,
Parolunu söylə sən!
Əqrəblər qayçı tutmuş,
Son təqvimə deyəsən.

Saniyələr damcı tək,
Yerə düşməmiş donur.
Yağan qar pəncərəmə,
Kəpənək kimi qonur.

Bütün cahan bir anlıq,
Nəfəsini saxlamış.
Öz buz dodaqlarılə,
Nəfəs almir qarlı qış.

Şaxta çaylar üstünə,
Naxışlı şüşə salır.
Uzaq yollar qısalır,
Saniyələr daralır.

Zamanın ovçundadır,
Bu gecənin ürəyi.
Dəyir nəfəsimizə,
Yeni ilin küləyi.

Açıılır Vətənimin,
Geniş darvazaları.
Yeni il daxil olur,
Əlində sülh baharı.

Badəmizi içirik,
Onun sağlığına biz.
Daha da gözəl olsun,
Qoy bu azad ölkəmiz!

ADSIZ ZİRVƏ

Çiynində qara mərmər,
Neçə igid,
Neçə ər,
Dağlara dırmanırdı.
Zirvədə buz bülluru,
Ətəkdə od yanındı.

Aşib aşırımları,
Büdrədilər,
Qalxdılar.
Bu dəmir çarıqlılar,
Bu kəndir qurşaqlılar.

Bu yükü mərmərlilər,
Deməyin,
Töküldülər.
Ox kimi dartıldılar,
Yay kimi büküldülər.

Adsız zirvə, qürurlan!
Bulud dağıt,
Göyü əz!
Səni fəth eləməyə

Hər ürək tab gətirməz!
...Neçə oğul itirdi
Bu pilləsiz
Sıldırırm.
Gədiyi yağış döydü,
Sərt zirvəni ildirim.
Əl-ayaqdan düşənə
Göy qurşağı
Gülüşdü.

Bu hünər meydanında
Yüzlər əlliyə düşdü.

Payız səması kimi
Boşaldılar,
Doldular,
Bir az da seyrəldilər,
Amma yorulmadılar.

Buzlu zirvələr üstdə
Yurdumun
Oğulları
Qələbə əzmi ilə
Üz tutdular yuxarı.

Bir adsız körpə kimi
Adsız zirvə
Sevindi.
Səcdə edib onlara,
Qızıl günəş də endi.

Qartallar keşik çəkdi,
Onların dövrəsində.
İgidlərsə dayandı,
Zirvələr zirvəsində...

İLIN SON GECESİ

İlin son gecesi...

Bayırda şaxta, qar.
Lakin ürəklərdə bahar.
Qocalır yer kürəsi,
Solur vələs yarpağı tək.
Son ilin son gecəsi.
Dəqiqələr qurğuşun kimi
əriyir.
Köhnə il son mənzilinə doğru
yeriyir.
Bakı bir badə kimi
Xəzəri qaldırmada.
Abşeron -
nurlu bir yarımda.
Evlərdə yolka, şənlik...
Bayırda sərt rüzgar,
Sevən ürəklərdə bahar.

İlin son gecesi...

Əqrəblər qayçı kimi
Bir-birini kəsmədə.
Dəniz buruqlarında
sərt bir xəzri əsmədə,
dalğalar dağ gövdəli.
Bəzəməkdə sevimli Bakımızı
dahi Nizamimizin
əzəmətli heykəli.
Odur, bağdan aralı
yaraşıqlı bir bina.

Öz şən körpələriylə
oturmuş ana.
Lakin əri gəlməmiş
dəniz buruqlarından,
Yeni ili iş üstə
qarşılıyır o insan.
Qırılır şüşə kimi
ayağı altında buz,
Lakin onu isidir
döşündəki ulduz.
Usta dənizdədir
qağayı kimi.
Dalğalar qalxıb - enir
kələğayı kimi.
Ağaranda dan yeri,
Usta qayıdır geri.
Lakin sözsüz duyuruq,
Gözündən oxuyuruq.
Yeni ilə töhfədir,
Onun saldığı buruq!

SƏS

*“Ağacı qurd içindən yeyər...”
(Atalar sözü)*

- Doğranacaq meşələr!
Bu səs hər yerlə axdı.
Hürküb körpə ağaclar,
Qoca palıda baxdı.

Sardı bütün meşəni,
Bir vahimə sükutu.
Palıdın qol-budağı,
Parçaladı buludu.

- Doğranacaq meşələr!
Nalə etdi fidanlar:
- İçimizdən kiminsə,
Yəqin orda əli var.

Salxım söyüd əlüstü,
Tez özünü yetirdi.
Meşənin kənarından
Belə xəbər gətirdi:

- Mən nə görsəm yaxşıdır,
Xəyanətə baxın bir:
Bizi kəsən baltanın
Sapı bu meşədəndir!

OĞLUMA

Ayaq tutub gəzdikcə sən,
Qəlbim gülür sevincimdən.
Səni basıb bağrıma mən,
Deyirəm ki, oyna, bala,
Qurbanam boyuna, bala!

Bir-birindən xoş gəlir il,
Ürəyimdə yoxdu nisgil.
Göz muncuğu gərək deyil,
Yalan sözdür nəzər, bala,
Ey özümə bənzər bala!

Yetişmişəm hər kamıma,
Vurulmuşam dövranıma.
Mən də körpə İlhamıma,
Deyirəm ki: - Sevin, bala,
Bəzəyişən evin, bala!

**YOX,
DEMƏYİN DOLU VURDU**

Göylər tutqun, göylər qara,
Mən baxıram buludlara.
Bir tozanaq qalxdı birdən,
Göy gurladı neçə yerdən.
İldirimlər çaxdı keçdi,
Sellər, sular axdı keçdi.
Gah sağı, gah solu vurdu.
Dolu vurdu!
Dolu vurdu!

Aynabəndlər örtülsə də,
Neçə yerdən aldı zədə.
Tər lalələr xəzan oldu,
Şəlalələr ümman oldu.
Dolu dəydi, gül töküldü,
Novçalardan sel töküldü.
Hər döngəni, yolu vurdu,
Dolu vurdu!
Dolu vurdu!

Öz hirsini tökdü göylər...
Dolu vurmuş böyük şəhər
Elə bil son çıldəydi.
Hər yarpağa gullə dəydi.
Bağ-bağça qübar eylədi,
Yaxasını düymələdi.
Vurdu, neçə kolu vurdu,
Dolu vurdu!
Dolu vurdu!

Hirsi yatdı, susdu göylər,
Nəfəs aldı qoca şəhər...
Günəş yardım buludları,
Salamladı göy otları.
Biçənəklər üzə güldü,
Nərgizlər göz-gözə güldü.
Bağlar yenə büsat qurdu,
Yox, deməyin
Dolu vurdul!..

LAÇIN DAĞLARINDA

Sürücü, başına dönüm, asta sur,
Qoy gözüm doyunca yollara baxım.
Odur, çapıq qaya çənə bürünür,
Mən də duman olub dərədən axım.

Otlayır sürüsü göy yaylaqların,
Durmuş şış qayalar çobansayağı.
Qurbanı olduğum qarlı dağların
Üşüür zirvəsi, yanır ayağı.

Dərədən iti keç, dolaydan asta,
Qoy səhər küləyi dəysin alnima.
Odur, moruq yığır qızlar yol üstdə,
Birisi bənzəyir öz nişanlıma.

Sürücü, gəl əylə maşını bir az,
Qoy Laçın yoluna baxım doyunca.
Dilbər təbiətdən usanmaq olmaz
Məxmər xalı salıb döşlərə yonca.

Əyilib su içim “Güllü bulaq”dan,
Baxım kirəmidli təzə evlərə.
Neçə kənd görünür “Əyri dolaq”dan,
Qoy baxım, keçirəm bəlkə son kərə!..

Sür ki, “Yeddi qardaş” dolayından biz,
Bir də burum-burum burulub keçək.
Sür, artıq Turşudan görünmür bir iz,
Sür, təzə yerlərə vurulub keçək.

Xoşdur, bu torpağın xoşdur iqlimi,
Səsim dağa düşsün, dərəyə düşsün.
Qoy sözüm ən incə təranə kimi,
Ürəkdən sözülbürəyə düşsün.

Sürücü, maşını burda saxla bir,
Vərəqdə gəzdirim mən söz firçamı.
Təbiət laləyə süzüb göndərir,
Mənə həyat camı, məhəbbət camı.

Qoy içim yurdumun gül badəsini,
Bunda dağlarımın bahar ətri var.
Eşitsin oğlunun şer səsini,
Başı ağ çalmağı silsilə dağlar.

Sürücü, başına dönüm, asta sür,
Meşəli yollara doyunca baxım.
Sür ki, dağlar gəlir, ellər görünür,
Sür, ana torpağa doyunca baxım...

GƏLİN - AĞ BİR QAĞAYI

Xəzri suları döyüdü,
Gur dalğalar yoruldu.
Axşam «Neft daşlarında»
Gözəl bir toy quruldu.

Gəlin - ağ bir qağayı,
Bəy-qranit bir qaya.
Əziz dostlar, tanışlar
Axıb gəldi bu toya.

Əfsanəvi adada
Bəlkə də ilk dəfədir -
Neftçi oğlan, neftçi kız
Belə qəşəng toy edir!

Ay göylərdə dolanıb,
Səpir gümüşü bir nur.
Ulduzlar göy sularda,
Sona kimi yuyunur.

Qızıl balıq istəsən,
Lap dənizdən en gətir.
Bu qağayı gəlinə,
Qağayılar yengədir.

Xəfif meh sağ əlini,
Çəkdi bəyin telinə.
Qara neft ağ ipəkdən,
Tül geydirdi gəlinə.

Gəlin - ağ bir qağayı,
Bəy - qranit bir qaya.
Ulduzlar karvan çəkib,
Axı gəldi bu toya.

Elə bil min könüldən
Göy yerə aşiq oldu.
Bəyin qazdığı quyu,
Toya yaraşıq oldu...

ŞƏHİRİYARIN DÜŞÜNCƏLƏRİ...

Varağım yox, ürəyimi bükməyə,
Dərya verin, göz yaşımı tökməyə.
Dərdlərimi ilmə-ilmə sökməyə,
Milyon iynəm olaydı.

Yaxşın çoxdur, ana yurdum, pisinəm,
Saray əhli hücrə vermir isinəm.
Parçalanmış vətən dərdli bu sinəm,
Göynəm-göynəm olaydı.

Arazım var, yelkənim yox üzməyə,
Torpağım var, haqqım yoxdur gəzməyə.
Bu hicranın həsrətinə dözməyə,
Tablı sinəm olaydı.

Yadımdadır ilk vüsalın öpüşü
Nə müşküldür cüt qardaşın görüşü!
Kaş yurdumun hər yaralı qarışı,
Bir dəfinəm olaydı...

İL YARASI (Rəvayət)

- Səfərə gedirəm! -
- O dindi kövrək.
- Nə olar.
- Səndən bir ricam var ancaq.
Mən həmin səfərdən qayıdanadək
Deyəsən, uşaqlar sizdə qalacaq.
- Belə gözüm üstə, lap arxayın ol!
- Hə, onda mən gedim...
- Sənə yaxşı yol!...

...Dost dosta bir küləfət tapşırıb getdi,
Bir namuş, bir qeyrət tapşırıb getdi.
Balani balatək əzizlədirər,
Dostluq axarını təmizlədirər.
Günlər mərcan kimi sapa düzüldü,
Ayların cilovu əldən üzüldü...
Bir gün o qayıtdı uzaq səfərdən,
Arvadı yeriyib
Tutdu yəhərdən...
Uşaqlar atanı qucaqladılar,
Töhfəlik nə gəlsə tez pay-puş olar.
O dostun, bu dostun arvad-uşağı
Gah evə yüyürdü,
Gah da aşağı...
...Dostlar görüşdülər, əhval tutdular:
- Necəsən?
Belə də yubanmaq olar?
Uşaqlar bir yana, mən darixirdim.
Hər gün dolaylara dönüb baxırdım.
- Neyləyim, işdi də?..
Gəzirəm düzü,
Səyyahlar heç sevməz dumani, sisi...
- Bir de görün sən,
Uşaqlar razımı qalıbdı məndən?
O səyyah bir anlıq durdu pürvüqar:
- Arvadın üzündə “il yarası” var.
Niyə görməmisən bu neçə vaxtdı?
...O dönüb dostuna heyrətlə baxdı:
- Söylə düzünü,
Bu uzaq səfərə getdiyin zaman,
Onun namusunu, yoxsa üzünü
Həqiqi dostuna sən tapşırmışan?!

ALA GÖZLÜ BİR TAKSİ VAR

1

Bir əl qalxdı, taksi durdu,
Şofer dönüb baxdı ona.
- Hara sürüm?
- Sür bu yana!
O, sükanı yana burdu.
Şofer bildi öz işini,
Tez tanıdı sərnişini.
Tanış zavod, Qaraşəhər,
Göyə qalxdı göy tüstülər...
Yaşıl taksi axıb getdi.
Şimşək kimi çaxıb getdi.

2

Bir səs gəldi,
- Saxla görüm!
- Hara sürüm?
- Sür dağüstü şəhərə sən,
Yatmamışam səhərəcən.
Bu gün təhvil verəm gərək,
Yol üstdəki üç binanı.
Şofer baxdı sevinərək.
- Doğru sözdür, düzdür yanı?
Bu mənzilin orderini,
Döş cibimdə gəzdirirəm.
Ah, xoşbəxtəm, bir gör kimi
Maşınınmda gəzdirirəm...
Yaşıl taksi axıb getdi,
Şimşək kimi çaxıb getdi.

3

Doğum evi, yaşıl küçə...
Bir səs gəldi;
- Saxla bircə!
Gül-çiçəyə bata-bata,
- Buyur - dedi cavan ata.
Gözəl gəlin, əkiz uşaq,
Taksi təmiz, yeri yumşaq...
- Sür, ay şofer!
- Sür, ay şofer!
Qibtə etdi subay şofer.
Yaşıl taksi axıb getdi.
Şimşək kimi çaxıb getdi.

4

Ağ qəndillər saçaq-saçaq...
Əllər qalxdı:
- Tez ol, qoçaq!
- Tez sür!
- Hara?
- Qismət olsun subaylara!
Toyumuz var. Tez ol, əyə!
Gedək gəlin gətirməyə.
Çox olsa da taksi, filan,
Lap birinci dayanarsan!
Bəndənizin özü bəydir.
Bizim əziz,
Gəlinimiz
Bu maşında gələcəkdir!
Yaşıl taksi axıb getdi,
Şimşək kimi çaxıb getdi...

O, sürdüyü yerdə yenə,
 Bir göz dəydi gözlərinə.
 Əli əsdi, qolu əsdi,
 Çasıb tamam yolu kəsdi.
 Ləngitsə də yüz maşını
 Döndərmədi heç başını.
 Bunu görçək tələsdi qız,
 Tez oturdu ixtiyarsız.
 - Yolu kəsmə, tez sür sola!..
 Maşın getdi...
 - Uğur ola!
 Uğur ola, sevə-sevə
 Hələ subay yaşayana.
 Uğur ola bir maşında,
 Bir şəhəri daşıyana!
 Yaşıl taksi axıb getdi,
 Şimşək kimi çaxıb getdi...

ZAQS MÜDİRİ

Bizim ZAQS müdirimiz
Evlənmək üçün əsir;
Özünə umac ovammır,
Xalqa əriştə kəsir.

İşi kəbin kəsməkdir,
Özü subay dolanır.
Qızlar ərə getdikcə,
Odsuz-ocaqsız yanır.

ZAQS idarəsindən
O baxdıqca qızlara.
Tamahından az qalır,
Gögləri də qızara.

Nə olsun ki, bir qədər,
Kasıbdır boy-buxundan.
Ancaq dildə-ağızda,
Dövlətlidir çoxundan.

Qadın var ki, istəyir,
Kişi dilavər olsun.
Qadın var ki, fərqi yox,
Təki elə ər olsun.

Qadın var ki, sir-sifət,
Onun üçün əsasdır.
Bizim ZAQS müdürü də
Bu sarıdan həssasdır.

Elə ona görədir
Dəlləklər gəlib cana.
Moda atelyeləri
Sanki işləyir ona.

Gah qalife geyinir,
Gah qabardin, gah metro.
Tanış-biliş qızlara
Təki gözəl gəlsin o.

Bu gün bəyəndiyi qız,
Sabah nişanlı çıxır.
Yaman dərddir subaylıq,
Təklik qəlbini sıxır.

Bu yerlərə gələli,
Deməyin ki, dərd edir.
Ev-eşik də düzəldib,
Dərdi novruz dərdidir.

Hərdən özünü kəndin
Klubuna toxuyur.
O, evlənmək haqqında,
“Mühazirə” oxuyur.

Eynəyinin altından,
Elə baxır ki, hərdən -
Dərdli olsan o dəmdə,
Boğularsan qəhərdən.

Subay qızların da ki,
Qəlbindən çox şey keçir.
Bizim ZAQŞ müdirisə
Hələ qız seçil... seçil...

QIZ İŞİĞİ

Gecələr şam kimi
Əriyib keçir...
Beşikdəki gül balam
Ömrümün çiçəyidir.
Laylalar
Yayılar,
Yatmaz analar...

Üzə bax,
Gözə bax,
Yerdəki ulduza bax...
Gül qızə bax.
Körpə qızım, bir sözə bax:
Nabatlar şirin olar,
Övladlar şirin olar,
Bəzəyim, yaraşığım,
Ey qız işığım.

Gözlərin güləndə
Nərgizlər gülər.
Gül üzünün nurundan
Dan şəfəqi sökülər,
Dur, qızım,
Nur qızım,
Tale ulduzum...

Gün keçər, il keçər,
Sən böyüyərsən.
Zərrin taclı göylərin
Qapısını döyərsən,
Duzlu qız,
Nazlı qız,
Qəlbi nazlı qız...

XANƏNİŞİN

O, evdən tərpənmədi,
Qapıları bağladı.
Özü boş bir nağara, -
Özgəni varaqladı.

Pəncərə gözlüyündən
Hərdən hava uddu o.
Həyatın nəfəsini
Büsbüütün unutdu o.

Neçə qələm əhlindən
Neçə yüz calaq etdi.
Ürəyində hamiya
O, kəm baxdı, lağ etdi.

Piy basmış böyrək kimi
O öz yanında bişdi.
Bizimlə bir olsa da
Bizdən uzağa düşdü.

Bütün ili sərasər,
Əsə-əsə əlləri
Yazıb, pozmaq istədi,
“Nadir sənət əsəri”.

Şəhərdəsə küçələr,
Meydançalar boy atdı.
Milyon nəfəsli Bakı
Dan yerini oyatdı.

İnsan göylərə uçdu,
Şoranlar bəhrə verdi.
İnsan axar çayların
Məcrasını çevirdi.

Bizim xanənişinsə
Qapanıb evdə qaldı.
Özü kimi qartıyıb
Yazdığı da qocaldı.

MAY GƏLİR

Məxmər tellərini darayır bahar,
Sıldırmı daşlardan axır şəlalə.
Ağ cuna örtsə də başına dağlar,
Quzeyi yarpızdı, güneyi lalə.

Mayın müjdəsini yetirir bizə,
Bahar qaranquşu, bir də bənövşə.
Nərgizlər boylanır baxır göz-gözə,
Oxuyur qumrular, səslənir meşə...

Nə xoşdur, dan yeri ağaran zaman,
Günəşi gül kimi taxaraq döşə;
Keçib küçəldən, yollardan bir an,
İlk dəfə çıxasan sən nümayişə.

Nə xoşdur, may günü deyib güləsən,
Baxıb vurulasan bu şən növrağa.
Saz çalıb, söz qoşub, şer deyəsən,
Bizim göy ətəkli Qızıl bayrağa.

Nə xoşdur, may günü çıxıb çöllərə,
Məclis düzəldəsən, süfrə açasan.
Mehlər toxunduqca qara tellərə,
Onun qanadında qalxıb uçasan.

Çox tərif etmirəm yurdumuzu mən,
Bir gəl bu büsata bax öz gözünlə.
Gəl gülərzüzlü may, gəlişinlə sən,
Yurduma xoş bahar gətir özünlə.

PƏLTƏK

Özü vəznsiz adam,
Yazısı hecalıdır.
Dili ilan dili tək,
Yamanca haçalıdır.

Yeni fikir, təzə söz,
Ülvi şeriyyətindir.
Dili pəltək şairi
Oxumaq nə çətindir!

Bəzən durub düşünür,
Xəyalalı dalıram mən.
Ey onun həmyaşları,
Günah sizdədir deyən.

Sümüyünü bərkidib,
Qoltuğuna verdiniz.
Kif atmış bu nadanı
Şairə çevirdiniz.

Ömrünün bu yaşında
“Dostları” rəng-rəng olub.
Tərif azarı onun
Canında xərçəng olub.

**MAHNIDIR YELKƏNİM
ƏZƏLDƏN MƏNİM ...**

*Nəğmədir İlhamım,
Yoxdur bir kamım.
Ey şair İslamin
Gözəl cananı.*

*Mahnıdır yelkənim
Əzəldən mənim.
Gəl sevək vətənim
Azərbaycanı.*

BAKİ, SABAHIN XEYİR!

Qayıdıb xoş güzərdən,
Günəş qalxır Xəzərdən.
Sevgilim keçən yerdən
Bütün şəhər yeriyr.
Bakı, sabahın xeyir!

Nəqarət

Hörükləri qaradır,
Qaşları ayparadır.
O bir aləm yaradır,
Hamı ürəkdən deyir:
Bakı, sabahın xeyir!

Xumarlanır ləpələr,
Gülür mehriban şəhər,
Sevgilim səhər-səhər
Zər şəfəqdən don geyir.
Bakı, sabahın xeyir!

ANA

Könlümün nuru, canım ana,
Böyüdüñ sən məni yana-yana.
Odlusan gün kimi, bir qaynar həyat kimi,
Borcluyam mən sənə, sənə bir övlad kimi,
Əziz ana.

Nəqarət:

Nə ki arzu kamın var,
Qəlbimdə tutmuş qərar.
And olsun sana, can ana.
Qədrini el bilir, ətrini gül bilir,
Saçının ağına, qarasına qurbanam.
Könlünün o həzin laylasına qurbanam
Əziz ana.

Beşiyim üstə layla çaldın,
Gecələr sübhədək qadamı aldın.
İsti nəfəsini həmişə yaz bilmışəm,
Olub ki, mən sənin qədrini az bilmışəm,
Əziz ana.

Niyyətin xoşdur, safdır südün,
Qulağında qalıb hər öyündün.
Oğluna, qızına ay etibarlı ana,
Nəfəsi gül kimi, qəlbi baharlı ana,
Əziz ana.

ARZU

Qara gözlü, şirin sözlü,
Al yanaqlı, gözəl qız.
Hər gün sizin güllü bağda
Şeyda bülbül olaydım.
Ay gözəl qız, ay qəşəng qız.
Bağçamıza gəlibssən.
Gül əlinlə gül dərəndə
Mən də bir gül olaydım.
Çoxdur sözüm, necə dözüm
Həsrətinə, gözəl yar?
Harda olsan, təmiz qəlbim
Səni deyib arzular.
Bir diləyim, bir arzum var,
Dinlə məni, ey nigar:
Kaş ki, sənin saf sinəndə
Odlu könül olaydım.

BİR KÖNÜL SINDIRMIŞAM

Mən onu dan ulduzu,
Zərrin şəfəq sanırdım.
Kimə inanmasam da,
Bir ona inanırdım.

O, bir qaranquş kimi
Qəlbimdə yuva qurdu.
Acı dilim qurusun,
Dilim onu uçurdu.

Sağlarının gül ətri
Titrəyən ovucumda.
Bu intizar gözlərim,
Ağlar yol ayricında.

Qəbahətim böyükdür,
Ay ellər, dünən axşam;
Bir ürək sindirmişam,
Bir könül sindirmişam.

PIÇILDAŞIN LƏPƏLƏR

Pıçıldışın, pıçıldışın, ləpələr!
Bəlkə mənə bir sözünüz var sizin?
Üç gecədir mənim ömür yoldaşım
Buruq qazır qucağında dənizin.

Körpəmizi yatırımişam indicə,
Beşiyinə ay nurunu səpələr.
Sevgilimdən xəbər verib gizlicə,
Pıçıldışın, pıçıldışın, ləpələr!

Gecə keçir... ay dolanır üfüqdə,
Göy Xəzərin sinəsində meh əsir.
Ah... tez olun, darixıram, ey sular,
Müjdə verin, sevən qəlbim tələsir.

Mavi sular, sevgilimə yol verin,
Qoy qayıtsın alnı açıq üzü ağ!
Çünkü qızıl Abşeronun oğluna
Bir adətdir zəfərlərlə qayıtmaq.

Pıçıldışın, pıçıldışın, ləpələr!
Bəlkə təzə bir sözünüz var sizin?
Üç gecədir mənim ömür yoldaşım
Buruq qazır qucağında dənizin.

Körpəmizi yatırımişam indicə,
Beşiyinə ay nurunu səpələr.
Sevgilimdən xəbər verib gizlicə,
Pıçıldışın, pıçıldışın, ləpələr!

GƏNCLİYİMİ GƏZİRƏM

Hanı göy düzlər,
Hanı o izlər?
Gəncliyim yoxsa tərk edib məni?
Ləpirlər dolub,
Görünməz olub.
Gəl, gəncliyim,
Gəzirəm səni.

Küləklər daraqdı,
Saçlarım düüm ağdı.
Səni görməkçün səcdəyə gəldim,
Tapmadım səni kövrəldim.
Görmədim səni kövrəldim,
Ey əziz gəncliyim, gəl,
Bax mənə kövrəl.

Nəğarət

Babamdan qoca
Çinarlar uca.
Onlar da məni tanıdı bir bax.
Budağın əydi,
Üzümə dəydi.
Tək gəncliyim yox olduancaq.

Firuzə Xəzər,
Bağları bəzər.
Sahillər tanış, qaya üstə çıx.
Qayalar yalçın,
Ləpələr qırçın
Göy min rəngdədir, üfüqlər açıq.

ZƏRİFLİK

Zərif gözəllik qəlb sirdası,
Könlümdəki bir yaqut qaşı.
Arzu sonsuz, ürək odsuz sönər...
Dilbər, dilbər...

Nəqarət

Gəl sevək bu həyatı,
Zəriflik xoş bayatı.
A gülüm, gözəlim, gəl dinlə məni,
Sevgilim, sevindir qəlbini lə məni.

Nəqarət

Gözəldir sevmək, sev xilqəti,
Həyatdakı ilk məhəbbəti.
Sevgi yolu, sevda yolu,
Ümman...
Aman, aman...

Nəqarət

GƏLİN OLAR

Lal axan su sərin olar,
Dalğın baxış dərin olar.
O qız mənə könül versə,
Anamaca gəlin olar.

Yanağında xal var - şirin,
Dodağında bal var - şirin.
Küsdürəndə acı küsdür,
Barışanda yalvar şirin.

Fikrə getsə, fikrə dallam,
Meyl eyləsə meyil sallam.
İlqar versə xumar gözlüm,
Bu dünyayı satin allam.

DAN ULDUZU, BİR DƏ MƏN...

Göylər örtmüş başına
Buludlardan kələğay.
Göz qırpan ulduzlara
Laylay çalar sanki ay.

Nəqarət

Gecə əriyib keçir,
Yat, quzum, beşiyində.
Dan ulduzu, bir də mən
Durmuşuq keşiyində.

Bir ağ qağayı kimi,
Külək qalxıb dənizdən,
Qulaq asır laylama,
Açıq pəncərəmizdən.

Nəqarət

Dan yeri söküldəndə,
Sübhün mehi oyaqdır.
Xəzərdə sönüb-yanan
Şəfəq deyil, mayakdır.

HƏYATIM, GƏL

Ürəkdə nisgil yatar,
Gözdə həsrət ifadəsi.
Söz canda yüz il yatar,
Uzaq düşsə yarın səsi.

Nəqarət

Min gülə şəh düzərəm,
Dağ çəni ahım olsa.
Hər cəfaya dözərəm,
Yar düzdə ahum olsa.

Qəlb göynəyər, göz dolar,
Mənim sevgi qanadım, gəl.
Ümidsiz aşiq solar,
Ümidim gəl, həyatım gəl.

GÖRÜŞƏNDƏ

Bağ arası sular daşar,
Qönçə güllər piçıldışar.
Yarpaqlar da xışıldışar
Bülbüllə gül görüşəndə.

Yarpaq düşər xəzəl olar,
Süzgün baxış gözəl olar.
Yar mülkünə güzar olar,
İki könül görüşəndə.

Eyvana çıx, məni dirlə,
Nəğmə deyək gəl səninlə,
Göz bəyənib qəlb sevənlə
Günah deyil görüşəndə.

ÜZMƏ MƏNİ

Yaş ötür, gözəl qız, həyat şirindir,
Məhəbbət ondan da qat-qat şirindir.
Uzat şümsad əllərini.
Mənsiz keçən günlərini
Sapa düzmə, yar.

Duman tül saldıqca kolların üstə,
Hər səhər keçdiyin yolların üstə.
Bulaq olub sözülmüşəm,
Çiçək kimi düzülmüşəm,
Məni üzmə, yar.

Çıxanda seyrinə yaşıl düzlərin,
Güləndə sənin o ülkər gözlərin.
Təmiz eşqim güzgün olar,
Sənsiz bir gün yüz gün olar,
Ayrı gəzmə, yar.

İLK XATİRƏLƏR

Gözələ göz dəyər,
Qəlbə söz dəyər.
Hicrana düşən, gülüm,
Vüsal gözləyər...

Nəqarət

Baxt ulduzumsan,
Parla, ey ülkər.
Boylanır qəlbimdən
İlk xatirələr.

Yanağa meh qonar,
Gülə şəh qonar.
Səbrim tükəndi, gülüm,
Hardasan, ey yar.

Nəqarət

Baxt ulduzumsan
Parla, ey ülkər.
Boylanır qəlbimdən
İlk xatirələr.

AĞ XALATLI HƏKİMLƏR

Nə gündüzü, gecəsi var,
Xəstələrdən neçəsi var,
Rahat yata gərək onlar.
Gül həyatlı həkimlər,
Ağ xalatlı həkimlər.

Ürəklərin tacı olan,
Bizə qardaş-bacı olan,
Dərmanları acı olan,
Ey nabatlı həkimlər,
Ağ xalatlı həkimlər.

Gecə yarı, mən neyləyim,
Ərşə qalxır istiliyim.
Sizi görən xəstəliyim
Olur atlı, həkimlər,
Ağ xalatlı həkimlər.

BULUDLAR

Suların üstündə
Sonatək üzərsən.
Necə xoş görünər,
Tül geyinər.
Narın üzərsən.

Axar buludlar,
Xal-xal buludlar.
Güllər şəh ciləyər, ey gül.
Gözündən ağlar
Gümüş bulaqlar.
Duman,
Duman,
Duman...
Aman-aman
Dağlara duman
Bir əbədi mehman.

Yaylaqda yanaram,
Aranqa üşüsən,
Sənə and içirəm,
Tez gələrəm məni düşünsən.

Tez ötün, buludlar,
Ürəyim nur istər.
Tərlanım olsa yar,
Ay doğanda o məni gözlər.

SEVGİ VALSI

Ay dolanır, gecə lal;
Dayanmışıq üz-üzə.
Göz qırparaq ulduzlar
Uzaqdan baxır bızə.

Yanaqların sayrışır
Çiçək-ciçək, sevgilim.
Gənclik gözəl, ömür şən,
Oxu, göycək sevgilim.

Oxu, gözəl sevgilim,
İlk məhəbbət nəğməsi;
Buludlara toxunsun
Eşqimizin nəfəsi.

Səyyarələr tökülsün
Üstümüzə gül kimi.
Saçlarını oxşasın
Küləklər sünbül kimi.

Oxuyaq, ey sevgilim,
Nəğməmiz həyat olsun.
Daim ucalmaq üçün
Eşqimiz qanad olsun.

HƏKİM QIZ

Gülər üzlü həkim qız,
Ey gözləri bənövşə.
Qapımızdan keçəndə
Sarsılıram həmişə.

Başım da ağrımır ki,
Bir yanına gəlim mən.
Geyinib ağ xalatı,
Qəlbimi dinləyəsən.

Günəş kimi təmizdir,
Safdır sənin niyyətin.
Ellərə ömür verir,
Həyat verir sənətin.

Qoy toxunsun sinəmə,
O şəfqətli əllərin.
Ürəyinlə dirlə bir,
Ürəyimin tellərin.

Söylə, intizarını
Nə vaxtadək çəkim qız?
Oxuyuram səninçün
Bu nəğməni, həkim qız!..

AĞ ŞANI, QARA ŞANI

Xəzərin ağ şanısı,
Başların nişanlısı.
Qızıl qumda yaqutum,
Qızılım,
Alışanım,
Qoşa şanım.

Nəqarət

Günəşin ilk zəri,
Bakının cövhəri,
Abşeron nabatı,
Başların şökəri,
Meynələr ulduzu,
Torpağın ülkəri,
Qara giləm, ay ağ giləm,
Qoşa giləm mənim.

Dadlısan, məzəlisən,
Meynələr gözəlisən.
Yayda şirin nübarım, mirvarim,
Alışanım,
Qoşa şanım.

Nəqarət

Dənizdən mehlər əssin,
Salxımların titrəsin.
Dürdanəsən, bühlursan, bir nursan,
Alışanım,
Qoşa şanım.

Nəqarət

AY ÖPÜŞƏN DALĞALAR

Siz qaynar həyatsınız,
Nəğməyə qanadsınız.
Sahili şən dalğalar,
Ay öpüşən dalğalar.

Sevgilim dənizdədir,
Ağ yelkəni üzdədir.
Yatın barı dalğalar,
Ay mirvari dalğalar.

Qoy bilsin o aybəniz,
Sinəmdədəir göy dəniz.
Könlümə yar dalğalar,
Ay mirvari dalğalar.

BULUD GÖYDƏN LAL KEÇƏR

Romans

Bulud göydən lal keçər,
Başdan min xəyal keçər.
Hicran yaxın gələndə
Könüldən vüsəl keçər.

Ülkər gözülü şux nigar,
Sənə bircə sözüm var;
- Göydən ulduz axanda,
Alişaydım yaxanda.

Ömür axar bir sudur,
Sevgi şirin duyğudur.
İnsanları yaşıdan
Saf əməl, saf arzudur.

AY QAŞI, GÖZÜ QARA QIZ!

Göy çəməndə ötür turac,
Sübh açılır, gülür yamac.
Başındakı örپəyi aç,
Saçlarını yan dara, qız,
Ay qaşı, gözü qara qız!

Ay nurunu salır kəndə
Biz eyvanda görüşəndə,
Toyumuzdan söz düşəndə
Gəl naz eləmə yara, qız,
Ay qaşı, gözü qara qız!

Bu gün məhsul bayramıdır,
Gözəl payız axşamıdır,
Deyib-gülmək əyyamıdır.
Geyin-kecin al-xara, qız,
Ay qaşı, gözü qara qız!

XƏZƏR ROMANSI

Axşamdan ləpə yorğun,
Dəniz özünə vurğun.
Ulduz suyamı düşdü?
Hər damla bir gümüşdü.

Xəzər tərli aynadı
Birdən sular oynadı.
Oynadı qəlbim kimi,
Qaynadı təbim kimi.

Saldığım six buruqlar,
Göründü qatar-qatar.
Dəniz məni saxladı,
Boynumdan qucaqladı.

Bakı büründü zərə,
Mahnı dedim Xəzərə.

SEVGİLİM

Sevgilim, könlümün sazını dindir,
Onsuz da həyatım, eşqim sənindir.
Ah... gülüm, incitmə məni,
Gözəlim, ürəkdən sevirəm səni.
Gəl qoşa seyr edək bağı, çəməni.

Nəqarət

Muradım sənsən, gülüm,
Qanadım sənsən.
Həyatım sənsən,
Sevdim səni, gözəl yar, sevdim ürəkdən,
Çələng hördüm başına güldən, çiçəkdən,
Gözəl yarım.
Ah...
Ömrümüz çiçəkli bahara bənzər,
Eşqimiz əbədi gülzara bənzər.
Gəl, yarım,
yaxın gəl, gözəl,
Yaşadaq bu şirin duyğuları biz,
Birləşsin çırpinan azad qəlbimiz.

YAXŞI SINA

Ömrüm olub yoxşu yarı,
Bundan özgə yox şüarı:
- Yaxşı dostu, yaxşı yarı,
Bərk ayaqda yaxşı sina!

Bir sevdaya düşə könlüm,
Eşq odunda bişə könlüm.
Kaş sınmaya şüşə könlüm,
Sınanda da yaxşı sina!

Ülkər gözlü, nazlı canan,
Qəlb sözümüz dinlə bir an:
- İslam deyər, canım qurban
Yaxşı yarın yaxşısına!

NƏSİMİ

(nəğmə)

Göz yaşının qəzəb odu,
- Üşyan! - dedi zamanına.
Hər günün min əzab oldu,
Düşdün fikrin ümmanına.

Nəqarət

Türbənə yay gül ətirli səsimi,
Əsirlərin söz sərrafı Nəsimi...

Haqsızlığı qamçıladın,
Azdın mahnı dəryasında,
Ürəyindən qan cilədin,
Dövranını daş aynasına.

Nəqarət

Türbənə yay gül ətirli səsimi,
Əsirlərin söz sərrafı Nəsimi...

Vəsf etdikcə elimizi,
Sən öz könül rübabında,
Sevdin ana dilimizi,
Şer-sənət kitabında.

Nəqarət

Türbənə yay gül ətirli səsimi,
Əsirlərin söz sərrafı Nəsimi...

BİR PARÇA BULUD

Qalxıb göy üzünüň qürur taxtına,
Günəş arxalandı qızıl baxtına.

* * *

Ayağı od tökdü, başı zər seli,
Axdi alınlardan yenə tər seli.

* * *

Aranı qovurdu, dağı üzütdü,
Yaşıl zəmilərdə sütüllər ütdü.

* * *

İnsanın əlindən alıb kölgəni,
Dedi: - Od pəncəmdə sıxaram səni.
Hökmüm bir dünyadır, işığım ümmən,
Qarşında sarsılıb yer zaman-zaman.
Hər telim bir nurlu qızıl külçəsi,
Mənəm kainatın ilk sərkərdəsi.
Əlçatmaz zirvəyəm, yanar bir dağam,
Qəlbim sevməyənə od vuracağam!

* * *

Bu vaxt görkəmində həzin bir sükut,
Göründü üfüqdə bir parça bulud.

* * *

Sözsüz mahni deyil, qalxdı, ucaldı,
O, günün üzünə tünd kölgə saldı.
... Odur ki, özünü bənzədib günə,
Heç kəs güvənməsin böyüklüyüne!...

YADIMA DÜŞDÜN

Dəydi saçlarına bahar küləyi,
Nazəndə sevgilim, yadıma düşdün.
Hərənin baxtına bir gözəl düşər,
Sən də təkcə mənim adıma düşdün,
Nəzandə sevgilim, yadıma düşdün.

Sənsiz dağ döşünə çıxdım bu səhər,
Ötdü qumru kimi gur şəlalələr.
De, niyə yalqızsan, sordu lalələr,
Qövr etdi niskilim, yadıma düşdün,
Nazəndə sevgilim, yadıma düşdün.

Bir müddət dost kimi gəzdik yanaşı,
İncitdim qəlbini, mən oldum naşı.
Sənsiz, ey gözəlim, bağrimon başı
Oldu dilim-dilim, yadıma düşdün,
Nazəndə sevgilim, yadıma düşdün.

Gözlərim yoldadır, qulağım səsdə,
Səni unutmaram mən son nəfəsdə.
Ey ceyran baxışlım, ey boyü bəstə,
Ey tazə-tər gülüm, yadıma düşdün,
Nazəndə sevgilim, yadıma düşdün.

NƏ VAXTA QALDI

Gilənar qızardı, ağı tut sovuşdu,
Payını dərmədim, budaqda qaldı.
Hamı könül verib yara qovuşdu,
Bəs bizim toyumuz nə vaxta qaldı?..
Ay gözəl, nə vaxta qaldı?

Qönçələr açılıb, gülür çəmən, düz...
Hər axşam tarladan qayıdanda biz,
Yoxsa o “sevirəm” söylədiyin söz
Düşüb mərcan kimi bulaqda qaldı?..
Ay gözəl, nə vaxta qaldı?

Göyləri ay gəzir, hava bürkülü,
Evvanda durmuşam boynu bükülü.
Bəlkə eşqimizin sona bülbüyü
Uçub yol üstdəki qovaqda qaldı?..
Ay gözəl, nə vaxta qaldı?

Əzəldən gözəldir boyun, qamətin,
Olsa da qəlbini ovlamaq çətin.
Bil ki, ey gözəl qız, saf məhəbbətin
Ürəkdə yurd salıb, dodaqda qaldı...
Ay gözəl, nə vaxta qaldı?

QƏND BALA, NABAT BALA

Üfüqlərdən ay nur səpir gümüşü,
Nə parlaqdır dodağının gülüşü.
Gül üzünə bir ay baxır, bir də mən.
O, göylərdə laylay çalır, yerdə mən.
Xoş laylamla xumar-xumar yat, bala.

Qənd bala, nabat bala.

Külək qopub pəncərəyə astadan,
Qulaq asır bu laylama, balacan.
Yastiğına ətir səpir elə bil,
Yanağından gəlib öpür elə bil.
Xoş laylamla xumar-xumar yat, bala.

Qənd bala, nabat bala.

Ana qəlbi bulaq suyu kimidir,
Ana səsi ürəklərin simidir.
Sonbeşiyim, ey ömrümün son barı.
Sənsən ana həyatımın baharı.
Xoş laylamla xumar-xumar yat bala,

Qənd bala, nabat bala.

AYLI GECƏLƏR

Gecə sakit, çay axır,
Lal sularда ay axır.
Ey gülüm, gəl cövlana,
Evvandan,
Mehriban
Nazlı yar, nazlı yar baxır.

Nəqarət:

Mən necə dözüm,
Yaxın gəl quzum,
Gecələr
Uzun gecələr.

Nə dadlısan, duzlusən,
Sən bir qəmər üzlüsən,
Ay baxır,
Çay axır yar.
Ey gülüm
Ala göz, ala gözlüsən.

Nəqarət:

Ulduz göydən sovuşur,
Kirpiklərin qovuşur.
Gəl, gülüm, sevən qəlbim
Gecələr,
Gecələr
Tək səni, səni soruşur.

Nəqarət

AQRONOM OĞLAN

Kəndimizə gələn, aqronom oğlan,
Tarlalar əlinlə gülzara dönür.
Kolxozun çölləri yamyaşıl görünür.

Ay oğlan, can oğlan,
Əziz, mehriban oğlan!

Üz-üzə gələndə, aqronom oğlan,
Sünbüllər səslənir bir dərya kimi,
Sanki sənə açır mənim saf eşqimi.

Ay oğlan, can oğlan,
Əziz, mehriban oğlan!

Ey mənim sevdiyim, aqronom oğlan,
Şöhrətin yayılıb tarlaya, düzə.

Qəlbim qanadlanır gələndə sən bizə.
Ay oğlan, can oğlan,
Əziz, mehriban oğlan!

Sənin eşqinlə, ey aqronom oğlan,
Birləşib, gül açır zəhmətim mənim.
Bol məhsul verəcək öz çölüm, çəmənim.

Ay oğlan, can oğlan,
Əziz, mehriban oğlan!

LÖVHƏ

Mürgü vursa səhər mehi,
Pəncərəmi duman yalar...
Öz bozumtul qanadından
Şəhər üstə
Bir incə tül pərdə salar...
Harda isə dinər kaman:
- Getmə,
ey həzin qanadlı duman!
Sən məyus anlarımı
bənzər kimisən.
Gəl,
Çəkilmə,
Sən dalğın
Xəzər kimisən...
Xəzərə düş boz dumanım,
Taleyini
qələmsiz də,
göy sulara yaz,
dumanım...
Bəlkə yarı həlak olmuş
Bir gəlinin son ahısan?
Bozumtul bir tül içində
Sən ismətli gəlin kimi
həyalısan...
Getmə duman, həzin duman.,
Gəl dövrəmdə gəzin, duman.
Gec-gec gələn qonağımsan...
Gəl dolduraq badəmizə
çəmən şəhi.
Tez ol, duman,
oyanacaq səhər mehi.
Saçlarımı
inci düzüb ax, dumanım.

Nisgilli bir gəlin kimi,
Mənə bir də bax, dumanım...
...Elə bu vaxt,
üfüqlərin yanağına
Dan şəfəqi qan çı�ədi.
Otlar üstə səpələnmiş.
Neçə min şəh dammasını
İncilədi...
Pəncərəmdə səhər yeli,
Təzə nəğmə çalışıb getdi.
Dumanımı,-
Nəhəng Zümrüd quşu kimi
Qanadına alıb getdi...

BAKILI QIZ

Bakılı qız, paytaxtımın gözəlisən,
Öz eşqimin, öz bəxtimin əzəlisən.
Suları yara-yara buruqlara gedəndə sən,
Oyanır qızıl günəş sənin şirin gülüşündən.
Sevирəм səni, mən bakılı qız,
Ala gözlü yar, şən bakılı qız!

Zəhmətinin bəhrəsidir, ey gözəl yar,
Xəzər üstə şəfəq salan gur işıqlar.
Sevgilim, gülür Xəzər, ömür gözəl, dövran gözəl,
Gülşənim, sal bir nəzər, hər yan qəşəng, hər yan gözəl.
Sevирəм səni, mən bakılı qız,
Ala gözlü yar, şən bakılı qız!

Ürəyini ürəyimdə yaşadıram,
Kaş səninlə qoşa gəzib, qoşa duram.
Hər səhər başın üstə qağayılar qanad çalır,
Qazdığım sıx buruqlar Xəzər boyu kölgə salır.
Sevирəм səni, mən bakılı qız,
Ala gözlü yar, şən bakılı qız!

ŞƏHLA GÖZLÜM

Həsrətinlə gecə-gündüz
Şölə çəkib, yanıram mən.
Sənin şəhla gözlərini
Bəxt ulduzu sanıram mən...

Nəqarət

Səsimi dinlə,
Gəl, şirin sözlüm,
Ey şəhla gözlüm!

Bir adətdir əzəl gündən;
Könül sevən gözəl olar.
Sənin şəhla gözlərində
Eşqimizin atəşi var.

Saf eşqimiz bir bahardır,
Mən bülbüləm, sən də çicək.
Qızarır al yanaqların
Dan yerinin şəfəqitək.

AVTOMOBİL MÜFƏTTİŞİ

Dan yerinə səda düşür,
Gur maşınlar hey ötüşür.
Səni görcək usta keçir,
Yavaş sürür, asta keçir.

Nəqarət
Vaxt gözləminr yol bələdçim,
Mavi işiq yandır - keçim.
Ey şirindil müfəttişim,
Avtomobil müfəttişim.

Nəqarət
Gecə keçir, əsir külək,
Sən ayıqsan keşikçitək.
Sənsiz cəfa çəkə bilər,
Hər qəzadan bizim şəhər.

Nəqarət
Ey sürücü, ey piyada,
Bərk ayaqda yetiş dada.
Ona sadiq köməkçi ol,
Sənindir yol, mənimdir yol.

Nəqarət

DİLSİZ DƏQİQƏLƏR

Başında ağ kalağay,
Buludlardan axır ay.
Birdən yar gəlməz indi,
Bu kecə nə həzindi...

...Çiynimə bir əl qonur,
Baxıram, gözlər qonur.
Baxışlar dupdurudur,
O, ayınmı nurudur?

Tərpənməyir buludlar,
Ləpələrdə sükut var.

Nə o dinir, nə də mən,
Aparır bizi yelkən.
Vallah, dünyaya dəyər
Bu dilsiz dəqiqələr...

BİLMƏDİN

Bağçamıza gəldi bahar,
Yaşıl xalı sərdi bahar,
Gəl dedim, gəlmədin, yar,
Gəlmədin, yar.

Nəqarət:

Məni yada salsan, a yar,
Ürəyimi alsan, a yar,
A ceyran sevgilim,
Mehriban sevgilim,
Sırrımı bilmədin,
Bilmədin yar...

Nəğmə deyib, güldükcə mən,
Güldü çiçək, güldü çəmən,
Gül dedim, gəlmədin, yar,
Gülmədin, yar.

Dindir şirin sözlə məni,
Özün dedin gözlə məni.
Gözlədim, gəlmədin, yar,
Gəlmədin, yar.

BAKİYA KÜR GƏLİR

Tər lalə toplayın, bənövşə yiğin,
Qızıl Abşeronun göy sinəsindən.
Güldəstə bağlayıb, yollara çıxın,
Nəgmələr yaradaq Kürün səsindən.

O keçir şəhərin daş yaxasından,
Hər evdə, eyvanda axar su gülür.
Sanki dəli Kürün hər damlaşında
Ulu babaların arzusu gülür.

Qoy nəgməm əbədi düşsün dillərə,
Zəhmətlə öpüşsün, gül baxtım mənim.
O suyu gətirən polad əllərə,
Ömürlük borcludur paytaxtım mənim.

Göz vurub Xəzərə,
Duzlu gözələ
Şirin bulaq kimi sözülür gəlir.
Ömürlər üstünə bir ömür gəlir,
Bakıya Kür gəlir, mavi Kür gəlir.

YOL AYRICINDA

Yazda gömgöy olan bağlar,
Payızda tez sovuşurlar.
Sevgililər ayrırlar,
Sevgililər qovuşarlar
yol ayricında.

De, nə gördüm bu həyatda,
Gah yatmışam, oyanmışam.
İlk eşqimin çətri altda
Bir sükutla dayanmışam
yol ayricında.

İstər indi, istər qədim,
Könül küsür, qəlb barişir.
Bəzən olur, nə gizlədim,
Ürəklər də haçalaşır
yol ayricında.

QONAQ GƏL BİZƏ

Qəlbimi dindir,
Sənə sözüm var.
Naz, naz eyləmə,
Gəl görüşək, yar.
Çıx yaşıl düzə,
Qonaq gəl bizə.
Gözüm yoldadır,
Xoş xəyaldadır.
Tez gəl, ey gülüm,
Gözəl sevgilim.
Həyatimdə var
Sevgili bir yar.

Nəqarət
Çıx yaşıl düzə,
Qonaq gəl bizə.
* * *

Yanağı çıçək,
Gözləri göyçək,
Üzəngidən tut,
Sən məni görcək.

Nəqarət
Bircə sözüm var,
Nazlı-duzlu yar.
Qəmli dayanma,
Şən gül üzlü yar.
Çıx yaşıl düzə,
Qonaq gəl bizə.
Gözüm yoldadır,
Xoş xəyaldadır.
Nəqarət

ANA

Əziz ana, can ana,
Gözəl, mehriban ana!
Böyüdükcə bizi sən
Dən düşür saçlarına
Omrün bənzər

Gülüstana,
Canım ana,
Gözüm ana!
Halal südün təmizdir,
Müqəddəsdir diləyin.
Qəlbimizlə bir vurur
Sənin ana ürəyin.

Ömrün bənzər
Gülüstana.
Canım ana,
Gözüm ana!

Qəhrəmanlar anası,
Sevimli, əziz qadın!
Bizim ana Vətənlə,
Qoşa çəkilir adın.

Ömrün bənzər
Gülüstana.
Canım ana,
Gözüm ana!

MİNGƏÇEVİR DƏNİZİNDƏ

Sular aydın, göy ləkəsiz,
Şəhər saldıq bu yerdə biz.
Qoy birləşsin ürəyimiz
Mingəçevir dənizində.

Gəzdirdikcə bizi yelkən,
Ulduzların altında mən.
Kaş öpəydim tellərindən,
Mingəçevir dənizində.

Muğan girib al qumaşa,
Tamaşadır başdan-başa.
Yelkən açıb, gəzək qoşa,
Mingəçevir dənizində.

ZƏRİF GÜLÜŞLÜM

Söylə, ey sevgilim,
Sən tək yar hanı?
Zülfündən tel düzüb
Çaldım kamanı.

Nəqarət

Ülkər baxışına,
Xoş yerişinə,
Zərif gülüşünə
Verrəm dünyani.

Nəğmədir ilhamın,
Yoxdur bir kamin.
Ey şair İslamın
Gözəl cananı.

Mahnıdır yelkənim
Əzəldən mənim.
Gəl sevək vətənim
Azərbaycanı.

Nəqarət

LAYLAY

Göydə bulud lal keçər,
Axar sular dayanar.
Oxuma, şeyda bülbül,
Ceyran qızım oyanar.

Laylay, beşiyim laylay,
Evim, eşiyim laylay.
Qayalarda sürünür,
Yenə səhər dumanı,
Şirin yuxu yat, qızım,
Olum gözün qurbani.

Laylay, beşiyim laylay.
Evim, eşiyim laylay.

KÖNÜL MAHNISI

Təzə eşqə düşən könlüm,
Mizrab götür, teli dindir.
Çəmənə çıx, seyrana gəl,
Bülbül olub gülü dindir.

Mən nazlıyam, sən naz çəkən.
Naz yaraşar nazlı yara.
Əsən külək, şana götür,
Tellərimi özün dara.

TƏRANƏ

(duet)

- Oğlan: Sönməz gözünün atəşi bu mavi Xəzərdə,
Nöqsan da tapılmaz, aman allah, bu gözəldə.
- Qız: Yadlar da olubdur sənə heyran, mənə heyran
Kim ki, bizi sevmir sənə qurban, mənə qurban.
- Oğlan: Sən göydə yanan ülkərim, ey yerdəki canan,
İllərlə sevən yarına qiyamaz belə hicran.
- Qız: Hicran-vüsalın ləzzəti vardır gözəl oğlan,
Eşqində oduna od tuturam, mən Gözəl oğlan.
- Oğlan: Bir-bir həzin illər də keçir, köç bizə ay qız,
Evvanda durub gözləyirəm mən səni yalqız.
- Oğlan və qız: Saf eşqimizi gəl yaşadaq güllü baharda
Odalar diyarı, gül diyarı, doğma diyarda.

BİR OLANDA

Süzüldükçə ayna bulaq,
Şehdən sırga taxar yarpaq.
Büsət qurar hər bağça-bağ
Bülbüllə gül bir olanda.

Əl-ələ tut, qol-qola göz,
Təmiz eşqə yoxdur əvəz.
Əgyar yaxın düşə bilməz
Həm sərr, həm dil bir olanda.

Ürək coşar, qan qaynayar
Bir sözündən sənin a yar.
Günəş çalar, ay oynayar,
İki könül bir olanda.

AYNUR

(nəğmə)

Körpə qızım Aynurum,
Saçların burum-burum.
Al-əlvan geyinmisən,
Kuklanla deyinmisən.
Sən nə qəşəngsən, Aynur,
Solmaz çiçəksən Aynur.

Sən yuxudan durmusan,
Evdə büsat qurmusan.
Oyna, ay bəxt ulduzum,
Göyçək qızım, can qızım.
Sən nə qəşəngsən, Aynur,
Solmaz çiçəksən Aynur.

Paltarın təp-təzədir,
Hər işin bir məzədir.
Böyü, qızım, boy at sən,
Təbiəti oyat sən...
Sən nə qəşəngsən, Aynur,
Solmaz çiçəksən Aynur.

DƏNİZ

Günəş qızıl balıq tək
Dənizdə batdı getdi.
Gümüş səyyarələri
Göydə oyatdı getdi.

Göy-göyərçin ləpələr
Qatar-qatar düzüldü,
Günəşin baxışları
Üfüqlərdən süzüldü.
* * *

Aypara oraq kimi
Buludlardan asıldı.
Dəniz şəhi sırga tək,
Göy otlardan asıldı.

Ləpələrin dodağı
Dodağıma dəyincə
Bir xoş nəğmə eşitdim
Bu vaxt incədən-incə.
- Avarı çək ey, aybəniz,
Qağayıdır yelkənimiz.
Qorxuram ki, bir gün mənsiz,
Bu göy gözlü ləpə, ay qız,
Gül üzündən öpə, ay qız.

DAĞLAR

Ona qanad verən öz xəyalıydı,
Məskəni dağların yaşıl yalıydı.
O, şerin ağısaçlı bir qartalıydı,
Zirvəndə doyunca süzmədi, dağlar!

Sevirdi yurdunu Vurğun dərindən,
Onu əcəl aldı elin əlindən.
Heyf ki, şerinin lalələrindən
Mina gərdəninə düzəmədi dağlar!

Sevdi Mil düzünü, sevdi Muğanı,
Sevdi qara gözlü gözəl ceyranı.
Gəzdi qarış-qarış Azərbaycanı,
Lakin bir çoxları gəzmədi, dağlar!

Vurğun ellər dedi, elləri seçdi,
Mahir ovçu kimi çölləri keçdi.
Çoban sərnicindən dələmə içdi,
Fəqət dodağını büzmədi, dağlar!

Mağarda saz tutan tellər vurğunu,
Bülbülü mat qoyan güllər vurğunu.
Səməd Vurğun kimi ellər vurğunu
Min il yaşayayıdı, yüz nədi dağlar!

HƏYATIMSAN

Sənsən ilk baharım mənim,
Sevimli gülzərim mənim,
Həyatımız şən, eşqimiz gülşən,
Ey sevgilim, sən ətirli gülsən.

Sən həyatımsan,
Qol-qanadımsan.
Sən gözəlimsən,
Saf əməlimsən.
Gəl seyrə dalaq,
Ey lalə yanaq!

Gözəl, parlaq, saf incisən,
Qəlbimin ilk sevincisən.
Baxışın odlu, yanağın güldür,
Yar, yaxın gəl, bir könlümü güldür.

Sən həyatımsan,
Qol-qanadımsan.
Sən gözəlimsən,
Saf gözəlimsən.
Gəl seyrə dalaq,
Ey lalə yanaq.

NİYYƏTİN NƏDİR?

Mən səni eşqimə yeganə sandım,
Dolandım başına pərvanə kimi.
Bahar qaranquşu, tər bənövşə tek
Sənə bəxş elədim məni öz qəlbimi.

Nəqarət:

Çıxdım dan yerinin tərlan seyrinə
Sənə nərgiz dərdim, tər lalə dərdim.
Bilsəydim, gəldiyin dağ yollarına
Əlvan çiçəklərdən xalı sərərdim.
İnsaf elə, sevgilim, gəl,
Dinlə bir, ey gözəl,
Sənə sözüm var,
Ey nazlı nigar!
Sənsiz könül mülkü bir əfsanədir,
Aç söylə, bəs sənin niyyətin nədir?

Sənsən, ey gözəlim, söhbətim, sözüm,
Gəl yaşat eşqimi ürəyində sən,
Hayana getsən də ey xumar gözlüm,
Bu oldu aşiqin ürəyindəsən.

SEVƏRLƏR SƏNİ

Müğənni ən incə teli gözləyər,
Nəğmə gözəllikdir - ona göz dəyər.
Bir bülbül şərqisi eşitsəm əgər,
O səs ceyran kimi hürkündər məni.

Həyatım sevincdi, dalğın kədərdi,
Qaranuş nəfəsim uçub gedərdi.
Deməyin Şövkətin səsi hədərdi,
Bir daha tapammaz bu ellər məni.

Mən qoca Şərqimin müğənnisiyəm,
Şəlalə səsiyəm, bulaq səsiyəm,
Arazın axarlı zümzüməsiyəm,
Hər iki sahildə sevərlər məni.

Təranəm gəzsə də bütün cahani,
Deyin, torpağımtək bir məkan hanı?
Bir gün mən görməsəm Azərbaycanı,
Boğar varlığında qəm, kədər məni.

QIZLAR

Qara qaşlı, qara gözlü qızların,
Nəğməsinə xoş nəğmələr qarışdı.
Göy ətəkli, bol məhsullu düzlərin,
Sinəsində neçə ürək alışdı.

Qapıb sübhün zərif duman tülünü,
Səhər mehi dağ döşündə itirdi.
Göy kolların qozasını, gülünü,
Bizim qızlar nəfəsilə yetirdi.

Açıdı, saçaq-sacaq oldu qozalar,
Göy kolların gümüş teli parladı.
Deyirlər ki, payız fəsli boz olar,
Şimşək çaxdı, göy üç dəfə gurladı.

...Göyə baxdı bu qızların qəşəngi,
Onun şəhla gözlərinin bu odu, –
Xəncər kimi parçaladı buludu,
Güldü günəş, – güldü göylər çələngi.

Al şəfəqlər içdi büllur şəhləri,
Yenə kollar ağ örپəyə büründü.
Yaraşıqlı doğma vətən çölləri
İndi daha məlahətli göründü.

ŞƏRQİN ŞÖHRƏTİ

QƏLB ŞAIRİ

(*Fizuliyə ithaf*)

1

Yarıl daş sinəli qərinələri,
Şerinlə ucaldın özünə heykəl.
Keçdikcə ömrünün qaynar illəri,
Dünyaya bəxş etdin min incə qəzəl.
Qəlbinin hər teli kamana döndü,
Ahın ağ örəpəkli dumana döndü.
Tutuşdun yanar bir eşq atəşinə,
Səməndər sayağı alışdı qəlbin.
Leylinin - Məcnunun təmiz eşqinə
Bir dastan yaratdı o şair təbin...
Bu sevda yolunun yorğunuyam mən,
Füzuli şerinin vurğunuyam mən!..

2

Gözəllər olduqca Məkkən-Mədinən,
Məhəbbət dil açdı hər sətirində.
Cananın zülfünü oxşadıqca sən,
Elə bil məst oldun gülün ətrində.
Qəlbindən bulaqlar axıb süzüldü,
Mirvari sözlərin çin-çin düzüldü.
Dilbər səhərlərin seyrinə daldın,
Ötdü sarı köynək şəhli budaqda.
Meylini bir yeni qəzələ saldın,
O da nəğmə olub gəzdi dodaqda.
Səni arzuladı Odalar vətəni,
Lakin Şərq qəlbində gəzdirdi səni.

3

Sən qoca Bağdadın halına yandın,
 Orda nəşədən çox dərd, bəla gördün,
 Ədalət naminə ellər dolandın,
 Xorasan addadin, Kərbəla gördün.
 Nur olub süzüldün, su olub axdın,
 Lakin oyanmadı o qara baxtin.
 Sarbanı olduqca söz karvanının,
 Yükün kədər oldu, yükün qəm oldu,
 Şair! Öz dövrünün, öz dövranının
 Niyə hər naləsi səndə cəm oldu?
 Dünyanın sənin tək dərdlisi varmı,
 Bir qəlbə bir elin dərdi sığarmı?..

4

Keçdin firtinalı qərinələrdən,
 Füzuli, oyantdı xəlqı əfqanın.
 Yaşatdın, hifz etdin qüdrətinlə sən
 Öz doğma dilini Azərbaycanın.
 Deyirlər anan da ellər adından
 Demiş: o ləhcənə, dilinə qurban!
 Dörd yüz il keçsə də, şair, yaxşı bax,
 Yenə də dilimin keşiyindəsən.
 Demə ki, unudub məni bu torpaq,
 Sən doğma elimin beşiyindəsən.
 Sənə laylay deyir göy ulduzları,
 Bir də yurdumuzun ceyran qızları.

Füzuli! Güldükcə hər yeni səhər,
 Min gözəl yetişir gözəlin kimi,
 Elin yaratdığı təzə nəğmələr
 Dillərddə dolaşır qəzəlin kimi.
 Sən günlə çıxırsan, ayla batırsan,
 Xalqınla bir durub, birgə yatırsan.
 Hər il novruzgülü çıxanda qardan.
 Sən də qədəm basıb bizə gəlirsən.

Güldəstə bağlayıb bu ilk bahardan,
 Çəmənə çıxırsan, düzə gəlirsən.
 Yetər, ay Füzuli, şəbi-hicranın,
 Sən qəlb şairisən Azərbaycanın!..

ŞƏRQİN ŞÖHRƏTİ

*Böyük ədib
Cəlil Məmmədquluzadəyə*

I

Mirzə Cəlil! Mirzə Cəlil!
Doğuldunsa Nehrəmdə sən.
Yüz Nehrəmin dərdi keçdi
Vətəncanlı ürəyindən.

* * *

Baxdın Həsən əmilərə,
Min bir əmin düşdü yada.
Tutuşdun bir qəm oduna,
Min bir qəmin düşdü yada.

* * *

O suvaqlı daxmalarda
Duydun elin ahını sən.

Əllərinə qələm verib,
- Dərdimi yaz! - dedi Vətən.

* * *

Durdun iti qələminlə
Millətinin keşiyində.
Sabirlərin, Səhhətlərin
Səhhətinin keşiyində...

II

Mirzə Cəlil, Mirzə Cəlil!
Sadiq qaldın öz əhdinə.
Ürəyinin hər sözünü
Verdin “Molla Nəsrəddin”ə.

* * *

Lakin o yox, sən diriltdin
Bütün canlı ölüləri.
Qalxdı qəflət yuxusundan,
Cəhalətli Şərq elləri...

* * *

Durdun iti qələminlə
Millətinin keşiyində.
Sabirlərin, Səhhətlərin
Səhhətinin keşiyində

III

Mirzə Cəlil! Mirzə Cəlil!
Sən güldün də, ağladın da.
Qəmküsara güllə dəydi,
Dönüb qara bağladın da.

* * *

Sadə, şirin ləhcənlə sən,
Dilimizə şöhrət oldun.
Bu hikmətlər ölkəsinə
Ən dərin bir hikmət oldun.

* * *

Sən də böyük ürəyinlə
Salamladın bu diyarı!

Sən bu gün də dayanmışan
Vətəninin keşiyində.
Sabirlərin, Səhhətlərin
Səhhətinin keşiyində.

SEVİB YAŞATDI

Turan Cavidə

Ona gec də olsa,
Sevinc verdilər.
O, dalğın dayandı, o sevinmədi.
Onu öz fövqündə duran gördülər,
O, göylər qızı tək
Yerə enmədi...

Ona bir şəfəqli
Müjdə verdilər.
Güneylər gülsə də, qüzeylər gülməz.
Ona dünya boyda xəbər dedilər,
Dedi: - Bilirdim ki,
Sənətkar ölməz!..

O, söz hikmətini
Sevib yaşatdı
Dalğın baxışının ifadəsində.
O, nə kirpik sıxıb, sinə boşaltdı...
Şairi ucaldı iradəsində...

SABİRİM

Mayın son günüdür, doğulduğun gün,
Dağlar tül örpəkli, çiçəklər gülgün.
Ana torpağından qəm oldu sürgün,
Müəzzəm heykəlin güldü, Sabirim,
Bu gün nə sevimli gündü, Sabirim!

Qəflət yuxusundan bizi oyatdın,
Yanar göz yaşını sulara qatdın.
Elin qəm yükünü dəryaya atdın,
Çırılıdı sinənə dalğa, Sabirim,
Bənzədin qocaman dağa, Sabirim!

Əritdin qəlbini sən gilə-gilə,
Bərkdə arxa oldun Mirzə Cəlilə.
Daim qonaq oldun qəmə-nisgilə.
Dərdini çökənməz dağlar, Sabirim,
Acı gülüşləri ağlar, Sabirim!

Sənətkar sinanar darda, çətində,
Min duyğu oyatdın məmləkətində.
Cəhalət gömüldü hər söhbətində,
Kül altda közərən közdün, Sabirim,
Əsrin tufanına dözdün, Sabirim!

Oyan! Torpağını bir seyr elə sən!
Səni ürəklərdə yaşıdır Vətən.
Dünyalar durduqca boy verəcəksən,
Sən ey şerimizin nuru Sabirim,
Qocaman Sabirim, ulu Sabirim!

“1906-1956”

Səməd Vurğunə

İnsan dünyaya gəlir,
Təvəllüdü yazılır.
İnsan dünyadan gedir,
Baş daşında bir tire,
İki rəqəm qazılır...

İnsan dünyaya gəlir,
İllərlə qələm çalır.
Zəkasına baş əyib,
Ulduzlar da alçalır.
İnsan dünyadan gedir.
Onun həyat yolundan
Kiçik bir tire qalır.

Ömrün uzun yolları!
Ötsə də üstünüzdən,
Siz ey kiçik tirelər!
Zamanın sərt ruzgarı;
Səyyarələr yağsa da
Göylərdən dolu kimi.
Böyükən bir dühanın
Şərəfli yolu kimi.
Mərmərlərə həkk olan,
Siz ey kiçik tirelər!..
Mənalı insan ömrü,
Heç vaxt getməyir hədər.

HƏSRƏT NƏĞMƏSİ

Müşfiq üçün

Naxçıvan nisgillər açarçısıdır,
Ona qonaq gələn ovudar qəmi.
Ancaq Arazımız el carçısıdır,
Naləsi tutubdur bütün aləmi.

Müşfiqim, üfüqdə gülümsəyir dan,
Tikanlı məftillər qubarlı yara.
Əlin çatmasa da qatar yolundan,
Bir salam göndərdin Sən Şəhriyara.

Yaralı şairin, sözlü ustadın,
Səsi həzin teldə, sarı simdədir.
Şair var, yurdunda qərq olub yadin,
Qəbri də özü tək tilsimlərdədir.

Yəqin ki, örtübdür qərib türbəni,
Yabani çal-çayır, pəjmürdə yosun.
Deyirlər Cavidim çox sevib səni,
Mən niyə sevməyim, mən niyə susum?

Dərdini xalqıyla bölən şairin,
İlləm zirvəsindən şəlalə daşar.
Sözünü deməmiş ölən şairin,
Sözü dildə gəzər, dodaqda yaşar.

Naxçıvan! Bax budur məmləkətimiz,
İstədik onunla bir görüşəsən.
Səni qəlbimizdə gətirmişik biz,
Arazla dərdini tən bölüşəsən...

Şairim, üfüqdən günəş kimi qalx!
Sənətkar susanda millət kar olar.
Təqsırı Arazın üstünə yıxsaq,
Araz bundan da çox zülmkar olar.

Bölünən xalqların müqəddərati,
Dünya məclisində nəqarət olmuş.
Bəs niyə, bəs niyə azəri adı,
İkiyə bölünüb belə yad olmuş?..

Susma! Odlu şair, alovlu ürək,
Çılğın misraları ayağa qaldır.
Səni yixa bilməz bir daha külək,
Qayada palid ol, dəryada sal dur!

Sənətkar sınanar darda, çətində,
Şairlik heç kəsə gəlməsin asan.
Sən indi Əcəmi ziyarətində,
Şərqin əfsanəvi qapısındasan.

Tüklərim ürpəşdi, sanki üzsdüm,
Arazdan deyirəm, qəhərliyəm mən.
Mənim müdrik sözlü cavan Müşfiqim,
Nəqşि Cahanıma sən xoş gəlmisən!

CƏFƏRİM MƏNİM

Ustad sadiq qaldı öz ilqarına,
Milyonlar bir mizrab vurur tarına.
Sənin könül adlı söz diyarına,
Düşübdür yenə də güzərim mənim.

Əlimə ilk qələm aldığım günü
Hürkütdün gözlərdə yatan mürgünü.
Ucalt, göyə qaldır sənət mülkünü,
Cəfərim, Cabbarlım, zəfərim mənim.

Dəryadan dərinsən, göydən qəlbisən,
Bir zümrüt quşusan, uçuşunla sən.
Elxanı, Yaşarı, Almazı sevən,
Sevili sevdirən Cəfərim mənim.

ŞİRMAYI DİLLƏR

Bəstəkar Fikrət Əmirova

Ötün bülbül kimi şirmayı dillər,
İncə səsinizdə həyat eşqi var.
Elin ürəyindən yazar deyirlər,
Ürəyi ellərə bağlı bəstəkar.

Ötün, həzin dillər, səsinizdə mən
Eşidim suların zülməsini.
Arazi belinə dolayan Vətən,
Eşit sən oğlunun könül səsini.

Rübabi bir mahni, lətif bir şer
Ürəkdə yurd salıb, dodaqda yaşar.
Dibçək şitilləri tez solub gedər,
Torpaqdan göyərən torpaqda yaşar.

İncə muğamların qanadında biz,
Gəlin ümmanların üstündən uçaq.
Bizim el mahnimiz, el təranəmiz,
Hələ çox yerlərdə qanad çalacaq.

Qulaq ver qəlbimdən gələn bu səsə,
Mənim əziz dostum, sənə sözüm var:
- Gözlər yaşarmasa, tük ürpəşməsə,
Nə sənət yaranar, nə də sənətkar.

Çal, ey bəstəkarım! Qoy barmaqların
Duyan könüllərin telində gəzsin.
Sənin sənət eşqin, sənət ilqarın,
Dünyanın yüzlərlə elində gəzsin.

SƏSLƏR ZİRVƏSİ

Bəstəkar Qara Qarayevə

Səs – zirvədir,
İncə bəstə cılalıdır.
Sözü varsa,
Kim yaratса
Əsil sənət halalıdır.
Tər tökübdür,
puçur-puçur,
Qram-qram,
Şirmayı dillər üstündə
Əziz Qaram!
Bəstələnmiş
Odlu qəlbə daim vurar,
«Yeddi gözəl»,
Yeddi gəzər,
Yüz il yaşar, min il durar.
Muğam üstə
Yeni bəstə
Yaradana minnətdaram,
Əziz Qaram!
Bəstə nədir?
Musiqinin bir lələyi.
Qaramızın
Hər ulduzun
Sinəsində var ürəyi..
Qara
Səslər zirvəsidir,
Qüzeyndə dənər qaram.
Qırdır səslər buxovunu,
Əziz Qaram!

Şimşəklərin
Öz ahəngi, öz rəngi var,
Qədəm basın,
Qulaq asın
Gör qəlbində nə çəngi var!
«İldirimli yollarla» kec!
Hamar yolla
Yoxdur aram,
Əziz Qaram!
Sənin əsil sürətini
Çəkdi Tahir.
Tahir rənglər çalarıdır,
Çünki,
Mahir firçalıdır.
Ancaq mənim
Nə abım var,
Nə çəhrayım,
Nə də qaram.
Sürətini
Söz üstündə yaradıram, əziz Qaram!
Qara vüsal,
Qara həsrət qovşağıdır,
Yağış onun
Bəstə şehi, qövsi-qüzəh qurşağıdır.
Gur Araza deyəndə ki:
Sən kamança,
Mən də taram.
Azərbaycan nəğmə deyir:
Əziz Qaram!
Əziz Qaram!

DAĞ QARTALI

*Xalq yaziçisi
Süleyman Rəhimova ithaf*

Deyirlər, qocaman qartal uçanda,
Qayalar diz çökər, zirvələr sinər.
İlham vəcdə gəlib qanad açanda,
Sənət meydanında göstərər hünər.

O, öz diyarına, doğma yurduna,
Elə ki, fərəhələ çevrilib baxır;
Xalqın dərya təbi verilib ona,
Coşqun dağ selləri qəlbindən axır.

Elini-gününü sevən sənətkar,
Ucalır bir qartal qanadı kimi.
“Şamo”nu bağrıma basıram, dostlar,
Möhtərəm ədibin övladı kimi.

Yox, yox titrəməyir qurşun qələmi,
Onun sinəsində min dastan yatır.
Elə bir insanın deyin, nə qəmi,
Sənəti ən canlı epopeyadır?!

Yarat, ey sənətin könül sirdası,
Doymaz yaratmaqdən sevdalı ürək.
Ey şair Vurğunun ədib qardaşı,
Ömrün uzun olsun arzularıntı!..

OXU, RƏŞİDİM, OXU

*SSRİ Xalq artisti
Rəşid Behbudova*

Ata-dağ çayı,
Ana-göl.
Övlad- o göldə üzər.
Burada hər ləpə mavi,
Hər dalğa gümüşdən gözəl.
Valideynlər eyni,
Övladlar çeşid-çeşid...
Bir gün
Məcidin
Bir oğlu oldu.
Adını qoydular:
Rəşid!
Anan Firuzənin
Laylasını eşit,
Ay Rəşid!
Atan Məcidin
Gəraylısını eşit,
Ay Rəşit!
Qulağında
Zəngulə qalsın,
Ay Rəşid!
Qurban tarında çalsın,
Ay Rəşid!
Təbiəti gözlərində güldür.
Səsin bülbül,
Ürəyin güldür,
Ay Rəşid!
Oxu, əziz Rəşidim,
Sən oxu,
Mən eşidim,

Rəşidim!
Səsi bahar Rəşidim.
Rəşidim!

Sən oxu,
Mən eşidim.
Eşidim
Səsindəki rəvanlığı.
Ey Cabbar Qaryağdının,
Keçəçi Məmmədin,
Məçidin,
Bülbülün,
Xanın cavanlığı!
Ey bulaq qaynaqlı,
Çay axarlı müğənni -
Küləklər sənə nənni..
Meh - ətirli nəfəsin,
Oxu,
Qoy axsın səsin...
Ata yurdun Şuşada
Min zəngülə bərqərar.
Ürəklərdən süzülür
“Rahab”, “Segah”,
“Şur”, “Qatar”.
Təsniflər əlvan-əlvan,
Muğamlar çeşid-çeşid,
Onları birər-birər
Qəlbinə yaz,
Ay Rəşid!..
Şərqilərin duruca,
Səsin boyundan uca.
Cənub göyləri kimi,
Baxışların apaydın.
Bu yurdun, bu torpağın
Ucan nəğmələrini
Bütün dünyaya yaydın...

* * *

“Arşın mal alan!” -
Bu səs, Üzeyirin
Qəlbindən qopan zaman,
Sənimi axtarırmış?
Danış, ay Rəşid, danış!
Sən şərqlərin
Uçuş meydanlarına
Qədəm qoydun ilk dəfə..
Görmədiyin yerlərə
Ekranda seyrə çıxdın.
Sənət ilahəsinin
Şumşad əlini sıxdın.
Öpüb bağırna basdı
Tar səni, qaval səni.
Yeddi möcüzədən biri
“Tac-mahal” səni.
Hindistan!-
Əfsanəvi
Gözəlliklər diyarı.
Bombeyin, Kəlküttənin
Əsrarəngiz baharı
Qarşıladı
Çəmənli, şəhli səni.
Uçurdu min fərəhlə
Qocaman Dehli səni.
Oxu, əziz Rəşidim!
Sən oxu,
Mən eşidim,
Rəşidim!
Dünay sahillərində
“Valslar kralı” Strausun
Doğma elində

Sən kükrədin,
Sən axdın.
Sən axarlı səsinin
Cilovunu buraxdın.

Venesiya! –
Su üstə üzən şəhər.
Səni
Neft daşları qədər,
Mehriban
Bir bala kimi,
Su üstə üzən
Qala kimi
Qarşıladı.
Dodaqlardan düşmədi:
Azərbaycan,
Bakı,
Bir də Rəşidin adı!
...Leonardo da Vinçinin
Qədirbilən vətəni.
Florensiya -
O gözəllər yurdu
Bağrina basdı səni.
Ulduzlu göylər altında
Sən qaranquş oldun.
Hər nəğmən elə bil ki,
Lap yenidən doğuldu.
Doğuldu qol atmağa,
Doğuldu
Neçə milləti
Güldürüb.
Ağlatmağal...

Adamı sıxır qürbət.
Neyləmək,
Muğamat - kədərdir,
Şirin şərqlər -
Şərbət.
O şərbət piyaləsi
Dəydikcə hər dodağa-
Canını
Verər ellər
Müğənniyə sadağa.
Oxu, əziz Rəşidim!
Sən oxu,
Mən eşidim.
Rəşidim!

Qahirə göylərindən
Qalxdı bulud rübəndi.
Səsin kimi ucaldı
Asuan bəndi.
Qədim ehramlar yurdu,
Saçlarını oxşadı
Şanə-şanə, ay Rəşid.
“Vidadi xəstədən
Bağdad elinə
Sən yetirdin
Bir nişanə”, ay Rəşid!

Qarlı Fin torpağına
Odlu nəğməylə getdin.
Uzaq Şərqi
Tayqa meşələrində
Bir çinar kimi bitdin.
Moldav gözəllərinə
Güldən çələng toxudun.

Neçə eldə, neçə dildə
“Arşın mal alan” oxudun...
Oxudun şirin-şirin,
Kükrədin
Dalğa-dalğa.

Səsinə can sadağa!
Oxu bir də, Rəşidim!
Sən oxu,
Mən eşidim,
Rəşidim!

NƏĞMƏKAR QIZ

*Unudulmaz müğənnimiz
Şövkət xanım Ələkbərovaya
həsr edirəm*

Ötən bulud, əsən külək, coşan dəniz, dinlə bir,
Həsrətini çəkdiyim qız şirin-şirin oxuyur.
Onun səsi yerin-göyün ürəyini dindirir.
Görəsən o oxuduqca nə düşünür, nə duyur?

Nəqarət

Pəncərəmdən aymı baxır, yoxsa o qız, görəsən?
Yoxsa onun nəfəsidir ləpələrə toxunan?
Sevdali qız, gur səsinlə bir də oxu, bir də sən,
Yoxsa mənim saf eşqimdir bu nəğmədə oxunan?

Çox çıxmıram gül eyvana, duyuq düşər qonşular,
Sən susarsan, Ay gizlənər, bulud çökər qəlbimə.
Mən cavan bir sənətkaram, sənsə gözəl nəğməkar,
Bizim həyat nəğməmizdir oxuduğun bu nəğmə.

BEŞİK BAŞINDA

*Bəstəkar Şəfiqə Axundovaya ithaf
edirəm*

Xəzər sahilindən bir qədər kənar
Ətrafi yam-yaşıl bir aynabənd var.
Orda suyu şirin, sadəcə bir qız,
Piano öündə oturub yalqız,
Baxıb pəncərədən nə isə anır.
Qəlbində ən zərif bir hiss oyanır...
Ayrılıb bir anlıq düşüncələrdən
Şırmayı dillərə əl gəzdirərkən
Ürpəşir bədəni, yaşarır gözü...
Oxucum, belədir, sənətkar özü.
Yeni bir ilhamla yaşayan zaman
Odlu bir hiss keçir onun canından.

Odur bax, o çalışır... açılır bu dəm
Gözlərim öündə yeni bir aləm.
Bakı gecələri... nur səpir qəmər,
Gümüş rübəndinə bürünmiş şəhər.
Yaşıl bir eyvanda,beşik başında
Bir ana ömrünün cavan yanında
Əziz körpəsinə dedikcə laylay,
Zərli tellərile o sevdalı ay
Oxşayır körpəni bir ana kimi.
Layla od aşığı-pərvanə kimi,
Dolaşib beşiyin başında yenə,
Yayılır xəzərin dərinliyinə...

Ayrılıb bir anlıq düşüncələrdən
O bəstəkar qızı seyr edirəm mən -
O solğun görünür, gözləri dolğun,
Yuxusuz gecələr olsa da yorğun.
Lakin yaratdığı şirin nəğmələr
Ona müqəddəsdir gəncliyi qədər.
O yenə çalırdı... Sevindiyimdən,
Vurulub o qızın ruhuna qəlbən,
Dedim: - Dinlə məni, ey təbi rəvan!
Nədir yaratığın bu gənc yaşında? -
Dedi: - Aylı gecə, yaşıl bir eyvan,
Bir ana laylaşı beşik başında.

TƏZƏ ÇİÇƏKLƏR

*General Həzi Aslanovun
əziz xatirəsinə*

Seyranım olduqca Dağüstü parkı,
Fikrimi cəlb edir dilsiz bir məzar.
Deyirəm, ey doğma vətən torpağı,
Sinəndə nə qədər oğul dərdi var...

Küləklər üstünə yarpaq sovurur,
Bəzən duman düşür bu tək məzara.
Bəzən qızmar günəş onu qovurur,
Bəzən də bu türbə qərq olur qara...

Nəmli köynəyini sıxır buludlar,
Keçir yaz günləri, payız xəzani.
Soruşur təbiət, soruşur bahar:
- Ellər bahadırı mərd Həzi hanı?

Hanı adı dildə, qüdrəti eldə,
Şöhrəti aləmdə dolaşan Həzi?
Bu səsə qoşulub qanadlı yel də,
Dolaşır Qoşqarı, gəzir Kəpəzi...

Qəlbimdən səs gəlir, duyun, eşidin!
Yurdumun qoynunda o, əziz yatır.
Xəbəri dillərdə gəzən igidin,
Özü torpaq altda xəbərsiz yatır.

...Keçir gözlərimdən döyüş meydani,
Ölüm qılınc çəkib, həyat dardadır.
O, tank alayının baş komandani,
Yenə də birinci sıralardadır.

Baş-başa gəldikcə zirehli tanklar,
Ulduzlar titrəşir mərmi səsindən.
Həzi qabaqdadır, qabaqda, dostlar!
O tank hücumunu seyr edirəm mən.

Döyüsdə hər anın hökmü başqadır,
Bir polad sıpərə çevrilir bədən.
Övladı bir vətən eşqi yaşıdır,
Vətənsiz övlad yox, övladsız vətən .

Bir-bir azad olur kəndlər, şəhərlər,
Qalxır barıt iyi, səngiyir ara.
Qəlbə dərd artırın acı bir xəbər,
Yayılır bir anda bizim dağlara:

- Həzi öz canını...
Yox, yox, yalandır!
O, yenə şığıyır düşmən üstünə.
Qəhrəman ölərmi, o qəhrəmandır,
Eşqi ürəklərdə yaşayır yenə.

Ölməmiş, yaşayır o, əslində də,
Ona mahni deyir sərin küləklər.
İlin yaz fəslində, qış fəslində də,
Üstündə sayrışır təzə çiçəklər...

HEYKƏL

*Heykəltərəş Cəlal Qaryağdıya
ithaf edirəm.*

Paytaxtım üstündə bir zirvə qalxdı,
Zirvədə Nəriman baxışları var.
O müdrik insanın ucalıq taxtı,
Həmişə, hər zaman yüksəkdə durar.

Böyük sənətkarın mahir əlləri,
İncəlik, zəriflik naxışlarıdır.
Bəlkə Nərimanın dalğın nəzəri,
Bizim Qoca Şərqin baxışlarıdır.

Deməyin Nəriman getdi dünyadan,
O, Şərqə ən böyük havadar oldu.
Onun heykəlini göyə ucaldan,
Sehrkar barmaqlı Qaryağdı oldu.

ƏSRİN SON GÜNÜNƏ BƏRABƏR GEDƏK

*Şair dostum Mir Mehdi
Seyidzadəyə*

Bizə deyirlər ki, gözəl dostdular.
Şairim, onlara bircə sözüm var:
- Dünya belə olub əzəldən bəri,
Təmiz ürəklilər daim dost olar!..

Şair var, desə də gözəl şeirlər,
Onu insan kimi sevmir bu ellər.
Lakin əziz dostum, hər yerdə sənə,
Həm insan, həm də ki, şair deyirlər...

Şerin töküldükcə min bir varağa,
Bütün gənc nəslimiz qalxır ayağa.
Demə qocalmışam bu xoş günümдə,
Saçların gümüşdür Ağa, ay Ağa!

“Ayaz”ın düşmənlə durmuş üz-üzə,
“Nərgiz”in Nərgizlər yetirib bizə.
Mənim Dilşad qızım, sevimli balam
Oxşamaq istəyir igid Nərgizə...

Yazdığın hər incə, hər gözəl şeir,
Neçə kənddən deyir, şəhərdən deyir.
Bütün gül balalar verib səs-səsə
Sənin hər şerini əzbərdən deyir.

İlham vəcdə gələr, söz qanad çalar,
Ömrünü sənətə verən ucalar.
Qoy deyim, bu söz də bir məqsəd olsun:
- Gəncləşər gənclərlə gəzən qocalar!..

Çarpdıqca sevinclə sinəmdə ürək,
Qoy şerim başına səpsin gül-çiçək.
Mir Mehdi, qolunu keçir qoluma,
Əsrin son gününə bərabər gedək.

MƏNİM TEATRIM

Mənim teatrım!

Xoş nəfəsinlə,
Oxşa ruhumuzu bahar yeli tək.
Qəlbə qida verən incə səsinlə,
Aç bizə qoynunu gülümsəyərək.

Gəlinə bənzəyir duruşun sənin,
Qoy qəlbin ellərlə düz ilqar olsun.
Sənət yürüşüdür yürüşün sənin,
Sənət bu yürüşdə uğurlar olsun.

Duyduqca yadıma gör nələr düşür;
Qoynunda birləşir dünya sənəti.
Çexov Şekspirlə gəlib görüşür,
Cavid salamlayır Nazim Hikməti.

Mənim teatrım!

Təmiz eşqimi,
Sənət bağlamışam, mənənə gərəksən.
Abbas Mirzə kimi, Ülvilər kimi,
Odlu sənətkarlar yetirəcəksən!

Naxışlı taqların hörmə-hörmədi,
Axışib baxacaq paytaxtim sənət.
Nə Cəfər, nə Vurğun səni görmədi,
Onların gözüylə qoy baxım sənət.

Cəfər yoxdusa da, onun “Almaz”ı,
Qoy öz əlləriylə açsın pərdəni.
Ağsaçlı Vurğunun sənət dünyası,
Sevdalar qoynunda gəzdirsən səni.

Sənə bağlamışam odlu könlümü,
Görüm bu gülzarın heç vaxt solmasın.
Elə ki, zəng oldu, işiq söndümü,
Bircə stulun da qoy boş olmasın.

Mənim teatrim!

Qoy səhnəmizdə,
Əsrin övladları izini görsün.
Buruqlar önündə, məhsullu düzdə,
Özünü axtarıb, özünü görsün.

Mənim teatrim!

Səsimi dinlə:
Yeni qəhrəmanlar gətir meydana,
Bu ilk gəlişinlə, xoş qədəminlə
Sənət müjdəsi ver Azərbaycana!

MƏNALI GÜLÜŞ

Sabit Rəhmana

Şirin gülüşlərlə gəl güldür bizi,
Çox duzlu-məzəli bir aləmin var.
Sabit! Cəfər kimi sev səhnəmizi,
Sənin öz nəfəsin, öz qələmin var.

“Toy”un səhnəmizə qədəm qoyalı,
Neçə Kərəmova toy tutub keçdin.
Səhnə üçün yazdıqca əli sayalı,
Gülüşü xoşladın, gülüşü seçdin.

Pərdələr açıldı, pərdələr endi,
Bizim “Nişanlı qız” gəzdi səhnədə.
Beşi pərt oldusa, yüzü sevindi,
Qələmin çoxunu əzdi səhnədə.

Uymadın şöhrətə, uymadın ada,
Dedin, səhnəmizə yazmaq gərəkdir.
Deyirlər, bu günlər təzə binada,
Dostun Əliqulu evlənəcəkdir?!

Nə deyim, çox gözəl ustadımızsan,
Dərdini dostlarla bölüşən oldun.
Boş-boş nitqlərlə ucalmaz insan,
Döşünə döymədin, döyüşən oldun.

“Xoşbəxtlər” yüz dəfə açdı pərdəni,
“Aydınlıq” aydınlıq götirdi bizə.
Yürüşə səsləyir “Koroğlu” səni
Sənət müjdəsi ver ellərimizə.

Gah Mirzə Qərənfili, gah Mindillini,
Gah usta Segahı dilə salmışan.
Bəlkə daddığımız bu şirinliyi,
Baban Səbuhidən sən borc almışan?..

Gülüş şərbətindən içdikcə ellər,
O qaynar bulağın gözü sən oldun.
Çoxuna məzhəkə yazan deyirlər,
Bunun ən yaxşısı, düzü sən oldun.

MÖHSÜN SƏNANIYƏ

Ithaf

Möhsün, bu xoş gündə demə qocaldım.
Ömrün səhnəmizə gətirib bahar.
Həqiqi sənətlə daim ucaldın,
Sənətkar qədrini bilər, sənətkar.

Qəlbini ellərə bağlamayanlar,
Yüz il vəz etsə də, el onu udmez.
Səndə xalqımızın ər qeyrəti var,
Bu vətən torpağı səni unutmaz.

Çıxaraq sənətin söz vadisinə,
Bir çələng hörmüşəm güldən-çiçəkdən.
Bu yetmiş baharlı əziz günündə,
Ərməğan verirəm sənə ürəkdən.

Sənət çələngini gəzdir başında,
Kim buna xor baxsa qəlbə qaradır.
Qoy onlar bilsin ki, bizim dünyada,
Ən böyük məhəbbət sənətkaradır.

Sənətin ecazkar gözəlliyindən,
Qənirsiz gözəl də min ilham alır.
Həzin rübabını basıb bağrına
Sənətin eşqinə mahnilər çalır.

Nə xoşdur, xoş gündə nəğmələr demək,
Mən şer bağında ötən bir quşam.
Möhsün, sənət adlı bir sərvəsən ki,
Sənin bulağına gəlib qonmuşam.

Mən səni görürəm, görürəm yenə,
Böyük Səbuhinin söz sənətində.
Yaşıl alaçığa yaxınlaşırsan,
İgid Heydərbəyli öz surətində.

Mən səni görürəm beşinci ildə,
Qəhrəman Eyvazın timsalı kimi.
Mən səni görürəm Səməd Vurğunun
“Vaqif”də Eldar tək qartalı kimi.

Mən səni görürəm, görürəm, ey dost,
Uzaq sahillərdə Mixaylo kimi.
Qanlı yağıllara divan tutursan,
Gözündə Abşeron, qəlbində Bakı.

Mən səni görürəm, ey şofer oğlan,
Təcili yardımı sürüb gəlirsən.
Hərdən Güliçkaya baxıb qıyğacı
Gah acı, gah şirin söhbət edirsən.

Mən səni görürəm, görürəm, Möhsün,
Yüzlərlə surətlər silsiləsində.
Demə qocalmışam - xoş keçir ömrün,
Bir sənət eşqi var sənin səsində.

Möhsün, dostlar kimi açıq ürəklə,
Səni təbrik edir, alqışlayıram.
Sənə bu şerimi güldəstə kimi,
Bu əziz günündə bağışlayıram.

YETMİŞ İL BİR SINƏDƏ...

*Qurban Pirimov 70 il bir
tarda çalmışdır*

Yetmiş il bir sinədə,
Yurdumuza car oldun.
Sədəf tarlar içində,
Sən Qurbana yar oldun.

Soruşur el-elatin:
Hani Çoban Bayatın?

Qoca tarzən susanda,
Simin siminə dəydi.
Haray saldı Qarabağ,
Kəpəz başını əydi.

Sarı simin həzindi,
Sahibini gəz indi...

Barmağının istisi,
Pərdələrdə qalıbdı.
Görən son dəfə səndə,
Hansı muğam çalıbdı?

Kaş tozunu siləydim,
Onu bircə biləydim.

İncə pərdə, zərif xal,
Həzin mizrab hardadı?
Həqiqətin, Bülbülün
Xoş səsi bu tardadı.

Susma, danış barı sən, –
Azərbaycan tarı, sən.

Qəm eləmə, qoca tar,
Bəmin, zilin cavandı.
Hansı tar şura gəlsə
Bil ki, sənin havandı.

Azərbaycan tarı, sən,
Qurbansız qaldı tarım...

BİZİM DƏ HƏYƏT VAR...

*“Bizim həyət” şerinin müəllifi
Teymur Elçinə nəzirə*

Ailədə biz üçdük,
Təzə binaya köçdük.

Bir həyət dolu uşaq,
Səslər çıxdı boğuşaq...

Həyət - baca qaynادı,
Oğul-uşaq oynadı.

Yıxıldı: “Vay!” - eşitdik,
Hərdən giley eşitdik.

- Oğlunun qulağın bur,
Qızın - qızımı vurur.

Analar xeyli dindi,
Tənbəh atını mindi...

İllər baş alıb getdi,
Yenə həmin həyətdi.

Böyüüb bir parası,
Gözümüzün qarası.

Artıq həyətə onlar,
Enməyə utanırlar.

Təzələri doğulub,
Həyət səsə qərq olub.

İndi onlar qışqırır,
Çər-çəpəri qırır.

Giley gəlməyir yenə,
Əziz balamdan mənə.

Bax burda doğulan,
Oğlumun da oğlu var.

Gənc qızlar ana oldu,
Ana qaynana oldu.

Oğullar ata oldu,
Ata qaynata oldu.

Nəslimiz-əbədiyyət,
Yenə qaynayı həyat...

GÖYÇƏ GÜLÜ

Yenə gül əyyamı, bahar fəslidir,
Çiçəklər sayrışır, güllər öpüşür.
Təbiət insanı sanki məst edir,
Yarpağa şəh qonur, qəlbə od düşür...

Açıq gözlərini sevdalı səhər,
Quşların xoş səsi qulağa gəlir.
Çiyində telli saz aşiq Ələsgər,
Enib kənd içindən bulağ'a gəlir.

Hamı ona baxır yollar boyunca,
Qıvrım çal papağı yenə qaşında.
Qızlar, ceyran kızlar əlində dolça,
Gülüşür, qaçışır çeşmə başında.

Gedir heyran-heyran cavan Ələsgər,
Odlu ürəyindən süzülür şer.
(Bir az ayaq saxla, dayan, Ələsgər,
Qızlar şerini əzbərdən deyir?...)

“Durum dolanım başına,
Qaşı-gözü qara Ceyran.
Həsrətindən xəstə düşdüm,
Eylə dərdə çara, Ceyran”.

Qızlar yenə bu gün xoş səhər çağır,
“Sarı tel” üstündə eləcə ötdü;
Açıldı aşığın qaşı-qabağı,
Elə bil ciyindən düşdü qəm yükü.

Gözələ baxmaqdan savab şey nə var?
Birdən sevdiyi qız gözünə dəydi.
Qızlar, arif qızlar tez yayındılar,
Ceyran yaşmaq tutub başını əydi.

Tək qovaq altında qoşa sevgili,
Dayandı bir qədər sanki lal kimi.
Əsdi Ceyran qızın dodağı, dili,
Əsdi ovçu görmüş bir maral kimi.
- Ceyran!...
O, dinmədi.
- Ceyran, necəsən?
Gecələr sübhədək od tuturam mən.
Qırma Ələsgərin sıniq könlünü,
Mən sənə yazmışam “Göyçə gülünü”.
Onu əzbər bilir bu doğma ellər,-
Deyib bu sözləri aşiq Ələsgər,
Bir telli sazına, bir qıza baxdı,
Qara qaş altından sıx kirpik çalan,
Yazlıq Ələsgəri sevdaya salan,
O bir cüt ilahi ulduza baxdı...

Yanırdı ceyranın al yanaqları,
Bulağın gözütək qaynardı gözü.
O bülbül nəvalı gül dodaqları,
Söyləyə bilmirdi bir kəlmə sözü.

Ceyran dinməsə də irəli gəldi,
Üzünü söykədi sədəfli saza.
(Ah, o necə qəşəng, necə gözəldi,
Alqış, canlar alan bu sərvinaza).

Alqış, Ələsgərin məhəbbətinə,
Alqış, sözə alqış, ülfətə alqış!
Alqış, telli sazin şeriyyətinə,-
Bu incə, bu ülvi sənətə alqış!...

Onlar sarıldıqca sarmaşiq kimi,
Yarpaqlar astaca xışıldışırdı.
Ələsgər ən odlu bir aşiq kimi,
Sazını ciyindən yana aşırdı.

Saz neçə dilləndi gör sinəsində,
Güldü, telli sazin telləri güldü.
Aşıq Ələsgərin zəngüləsində,
Sanki Azərbaycan elləri güldü.

Əli teldə gəzdi, xəyalı eldə,
Eşqi də, ruhu da necə təzədi!
Hər yeni qoşmayla sevinir dil də
Sözlər sədəf kimi sazı bəzədi...

Dillən, a telli sazı, a sədəfli saz,
A mənim bağrimi şan-şan eyləyən.
Qəlbimi telinə tel bağla bir az,
Aşıq Ələsgəri vəsf edirəm mən.

Qoy başı çalmalı silsilə dağlar,
Ona səcdə qılıb, başını əysin.
Çiçəyi sayrısan yaşıl budaqlar,
Sazına söykənsin, telinə dəysin...

...Saz bəmə düşürdü bax yavaş-yavaş,
Ələsgər çevrilib Ceyrana baxdı.
Qızınsa gözündən iki damla yaş,
Süzülüb şəh kimi üzünə axdı.

Dağlara, daşlara dil verən insan,
Görün necə dilsiz, necə lal oldu?
Yaş töküb ağladı vəfali Ceyran,
Gözlər dolmuş bulud, qaş hilal oldu.

Ceyran öz dərdini danışdı ona:
- Atam məni verir bir bəy oğluna!...
Bu söz ən dəhşətli ildirim kimi,
Eşqin heykəlini vurub uçurdu.
Ələsgər dağ kimi, sıldırıım kimi,
Xəyala qərq olub, sükutla durdu.

Söz var ki, insana qol-qanad verər,
Onu qartal kimi göyə ucaldar.
Söz də var, səsində kaman inləyər.
Qəlbə dərd artırıb, ömür qocaldar.

Titrədi dağlardan ağır Ələsgər,
Taqətsiz qolları yanına düşdü.
Təzanə dəymədən qırıldı tellər,
Sazı da çiynindən yerə sürüşdü.

Qovaq dilə gəldi, çay dilə gəldi,
Qarağat kolları dedi astadan:
- Ələsgər hamidan mərddi, gözəldi,
Ona vəfali ol, əl çəkmə, Ceyran!...

Çəşmə gileyləndi, süzülüb axdı,
Bilmirəm çox dedi, yoxsa az dedi.
Durna qanadından lələk buraxdı;
- Dərdini ellərə oğlan, yaz! - dedi.

Ceyranın başından sürüşdü cuna,
Birdən sədəflini bağrına basdı.
Qırılmış simləri yiğib ovcuna,
Sazı Ələsgərin çiynindən asdı.

Ceyranım qorxurdu el tənəsindən
Üzünü bu dəmdə mahala tutdu:
“Ellər! Ələsgəri çox sevirəm mən”.
Yox-yox, deməyin ki, Ceyran unutdu!...

“Mən onu sevirəm yaz günəşitək,
Lakin nə eyləyim, ata hökmüdür”.
... Bu ara dil açdı hər gül, hər çiçək:
“İnsana bir dəfə verilir ömür!”

“Doğrudur, bir dəfə ...
İnsafsız atam!
Bizim eşqimizi o qoydu nakam!”

Qəlbində iztirab, gözündə kədər,
Yalnız bu sözləri dedi Ələsgər:
- Məcnunam, gəzirəm Leyli çölünü,
Əlimdən aldılar “Göycə gülünü”.
Qoy sazım ağlasın, sözüm ağlasın,
Hüsnünün aynası gözüm ağlasın...

Ələsgər Ceyrana elə baxdı ki,
Deyəsən bu görüş son görüş idi.
Odlu göz yaşı da elə axdı ki,
Çiçəklər üzüdü, gullər üzüdü.

Getdi “Göycə gülü”, o gözəl pəri
Yağsız ürəyinin yağı töküldü.
“Bir gül bəsləyirdim yerdən ötəri,
Xəzan vurdu, gül yarpağı töküldü...”

**TƏBİƏTƏ, GÖZƏLLİYƏ,
VƏTƏNƏ, VURČUNAM**

*Yan-yanadır yüz alaçıq,
Gah yamacı, gah yala çıx.
Ürək geniş, süfrə açıq,
Keyfim duru, damağım çag,
Mənə qalan bu olacaq.*

XƏZƏRİM

Sinən bir ağ gümüşdü, gümüşdü,
Gözüm hüsnünə düşdü, nə düşdü.
Sahilində işıqlar qızıldı,
Yel dəydi, göy köynəyin sizildi.
Suların çin-çin oldu, Xəzərim,
Ləpən göyərçin oldu, Xəzərim.

Demə, qoca Narginim qaladı,
Dəniz meşəsində o, taladı.
Mayakların qızarır nar kimi,
Sinən necə soyuqdur qar kimi.
Ağ dalğan ağ ayıdır, Xəzərim,
Hər ləpən qağayıdır, Xəzərim.

Ürəyimdə söz yatır suyunca,
Dinlə məni, dinlə sən doyunca.
Sularına mirvari düz ki, sən,
Paytaxtimin hüsnünə güzgüsən.
Dodaqların duzludur, Xəzərim,
Göylərin ulduzudur, Xəzərim.

Söylə görüm, ay dəniz, ay dəniz,
Çimibmi göy sinəndə Ay, dəniz?
Ulduzlar xalınmıdır gecələr,
Dalğalar yalınmıdır gecələr?
Saf qoynuna düşübdür güzərim,
Xəzərim, ay Xəzərim, Xəzərim...

BİZİM DAĞLARDA

Ay ellər, min zinət gördüm,
Bizim dağlarda, dağlarda.
Bir səfali ömür sürdüm,
Bizim dağlarda, dağlarda.

Yurdumun şah vüqarı var.
Daşkəsəni, Qoşqarı var.
Babaların ilqarı var,
Bizim dağlarda, dağlarda.

Gələr yayda qonaqları
Məskən edər yaylaqları.
Daşar Narzan bulaqları,
Bizim dağlarda, dağlarda.

Dan yerini oyatmışam,
Dağlar deyə yaratmışam.
Mən İslamam, boy atmışam,
Bizim dağlarda, dağlarda.

SƏMƏNİ

Havada sazaq var, havada şaxta,
Mənsə düşünürəm ilk bahar haqda.
Anamın qoyduğu bir göy səməni,
Bahardan yazmağa çağırır məni.

Baxıram, baxıram göy səməniyə,
Dönür nəzərimdə yaşıl zəmiyə.
...Odur, dan sökülür, nur səpələnir,
Gözümüzdə zəmidir, hey ləpələnir...

Sevgilim toplayır əlvan gül-çiçək,
Çiçəkdən-çiçəyə qonur kəpənək.
Gülür kol dibindən bənövşə, nərgiz,
Baharla qol-qola yeriyirik biz.

Deyirəm, bizimlə gül, gəz, baharım!
Baxıb xumarlanır gulgəz baharım...
Bu vaxt sərt küləyin boz qanadları
Geniş pəncərəmə sovurur qarı -
Duyoram, xəyalmış aparan məni,
Qarşısında bir kağız, bir göy səməni...

İSTİSU

Dəlidağın ətəyində göz açan,
Kəlbəcərdə ləpir salıb, iz açan.
Min məclisdə söhbət açan, söz açan,
Ələsgərtək nüfuzusan, İstisu.
Nə dadlısan, nə duzlusən, İstisu.

“Gəlin qaya”, “Əsmər bulaq”, göy çəmən,
Qız-gəlinin geyib gəzir göy kətan.
Sazlı-sözlü qonaq gəlir Göyçədən,
Sən ondan da avazlısan, İstisu,
Nə dadlısan, nə duzlusən, İstisu.

Çaxan şimşək buludunun gülüşü,
Tərtər çayın kəmərindir - gümüşü.
Tamaşadır min çadırlı dağ döşü,
Sən söhbətli, sən sazlısan, İstisu,
Nə dadlısan, nə duzlusən, İstisu.

ABŞERON

Bakı işıqlarla alışan kimi,
Parlayır döşündə bir nişan kimi.
Sahil qəndilləri kəhkəşan kimi,
Hüsnünü daima bəzər, Abşeron,
Mavi ətəyindir Xəzər, Abşeron!

Sulara sinə gər, minbir vüqarla,
Fəxr et, Bakı kimi gözəl diyarla.
Sabaha yürüş var, qalx iftixarla,
Yarış cərgəsinə düzül, Abşeron,
Ey qızıl ürəkli, qızıl Abşeron!...

BƏRDƏ

Baxıb cəlalına xəyala daldım,
Şer rübabımı eşqinlə çaldım.
Hər xoş mənzərəndən bir ilham aldım,
Bahar xalisını sərəndə, Bərdə.

Sinən yağılardan min yara almış,
Nizami eşqinlə hey qələm çalmış.
Fateh İsgəndəri kəməndə salmış,
Nüşabə zülfünү hörəndə, Bərdə.

Demirəm, duruşun bənzər ceyrana,
Doğma bir övladsan Azərbaycana.
İslamin xəyalı gəldi kövlna,
İlk dəfə hüsnünü görəndə, Bərdə.

MƏRƏZƏ

Yol üstündə gül kimi
Bitmisən ay Mərəzə.
Demə, nəzərimizdən
İtmisən, ay Mərəzə.

Sübh çağı, səhər erkən
Maşınla keçəndə mən
Bir torağay olub sən
Ötmüsən, ay Mərəzə.

Nə qəm yeyib, nə inlə,
Məni ürəklə dinlə.
Yol gedəndə mənimlə,
Getmisən, ay Mərəzə.

Nə deyim bu halına,
Aşıqəm cəlalına.
İslam tək vüsalına
Yetmisən, ay Mərəzə.

SURAXANI

Deməyin ki, şair gəldi,
Bu büsəti heç görmədi,
Suraxanı Abşeronun
Gözlərində bir sürmədir.

* * *

Boz qumsallı bu yerlərdə
Ağac, budaq olmasa da,
Buruqların sıx meşəsi
Şamlıqları salır yada.

* * *

Gecə-gündüz yorulmadan
Enib qalxır mancaqlar.
Bu görünüş, bu mənzərə
Hər gecəni yoldan saxlar.

* * *

Yaraşıqlı ağ binalar,
Cərgə-cərgə düzüldükcə,
Suraxanı işığından
Min nur alır zülmət gecə.

* * *

Qara qızıl yer altından
Min illərdir axmadadır.
Sanmayın ki, babalarım
Yenə zülmət daxmadadır.

* * *

Yox, işıqlı bir sabaha
Gedir gözəl paytaxtımız.
Gülür sonsuz bir sevinclə,
Öz eşqimiz, öz bəxtimiz.

* * *

Atəşgahlar yeri bilib,
Hamı gəlmış bu diyara.
Düşünürəm dərin-dərin,
Bu gün hara, o gün hara!

* * *

Ağır dəvə karvanları
Keçib susuz səhraları,
Ziyarətə axıb gəlmış
Bu müqəddəs yerə sarı.

* * *

Hind elindən karvan-karvan,
Dəstə-dəstə, qatar-qatar,
Bu məbədə, atəşgaha
Axıb gəlmış min bir zəvvar.

* * *

Suraxanı möcüzə tək,
Od paylamış gələnlərə.
Sanki burdan atəş alıb,
Öz yurduna dönmiş hərə.

* * *

Mənim ulu babalarım,
Tanrılarla oynamışdır.
Bu torpağın altındasa
Bakı nefti qaynamışdır.

* * *

Bəli, qızıl Bakı nefti,
Yer altından çıxdı üzə.
Abşeronum bu işıqdan
Şölə yaydı gözümüzə.

* * *

İndi uzaq hindistandan
Bizə qonaq gəlir yenə.
Onları mərd Suraxanı
Vaqif edir öz sirlinə.

* * *

Nə əfsanə, nə ziyarət,
Cəzb etməyir əsla onu.
Bir hörmətlə salamlayır,
Hamı bizim od yurdunu.

* * *

Suraxanı, - neft bulağı,
Sürməlidir gözün sənin.
Hər diyarda, hər ölkədə
Gəzəcəkdir sözü sənin.

“AĞ ÇAY”, “QARA ÇAY”

İki çay süzülüb axır yanaşı,
Dalğalı bir nəhrin qolları kimi.
Uzaqdan bozarır çaylağın daşı,
Toz basmış qoşa dağ yolları kimi.

“Ağ çay” ağ köpüklü, ağ ləpəlidir,
Axır ağ çıçəklər səltənətinə.
“Qara çay” burulub qapqara gedir,
Rəngi də bənzəyir təbiətinə.

Bizim dünya görmüş babalar sənin.
“Qara çay” adına dedikcə qara,
Suyundan içməmiş obalar sənin,
Ahın duman olub qalxmış dağlara.

Qara rəng heç kəsə indi ar deyil,
Ax, süzül dağların yaşıl döşündən.
İndi sən gördüğün dövranlar deyil,
Şikayət eyləmə öz keçmişindən.

Səni döndərmışəm öz əllərimlə,
Tökül Niaqara şəlaləsi tək.
Bu gün yandırdığın nurlu çıraqlar
Alışır Qubanın dağ laləsi tək.

İndi, ay “Qara çay”, oynaq suların,
Neçə dağ kəndində işıq yandırır,
Qubada sevimli əkinçilərin,
Təzə mənzilini işıqlandırır.

“Qara çay”, “Ağ çaya” şəfəq payla sən,
Oyan günəşlə sən, uyu ayla sən.
Qoy çıxıb Şah dağın zirvələrinə,
Şerimi ellərə deyim ürəkdən:
- İndi qərq olmusan işıqlara, çay,
“Qara çay”, ay “Qara çay”!..

QUBANIN AĞ ALMASI

Qələmələr gümüşü,
Yollar isə dolayı.
Heç şey gözə dəyməyir.
Bağ-bağatdan savayı.
Ağaclar cərgə-cərgə.
Meyvəsi ulduz sanı.
Almaların şah ətri
Məst eləyir insanı.
Dodağıma toxunur
Çarpaz budaq alması.
Ürəyimdən səs gəlir:
Qubanın ağ alması!...

Qubada qızıl payız
Fəsillərin şahıdır.
Üfüqdən keçən bulud
Ulduzların ahıdır.
Çünki, səyyarələr də
Parıldamır bu qədər...
- Gözəl qız, fikrə getmə,
Səbəti al, alma dər.
Bil ki, bu almadadır.
Hər dərdin sağalması.
Əllərin tək ağarır.
Qubanın ağ alması.

Şair, baxma ağaca
Bir alma da qalmadı.
Yanağından boylanan
Ondan da şüx almadi.

Qızıl ala rəngi var,
Ah, necə də qoşadır,
Qaşların da budaq tək
Çatılıb, baş-başadır.
Qız, “yox”.. demək istədi.
Dedim: - Dinlə, qadası,
Zəhmətinin barıdır
Qubanın ağ alması!..

BİLGƏH BAĞLARI

“Varəncil” sovuşur, üzüm morlanır,
Qara tut tökülür, bağda xarlanır.
Xallı şamamalar tağında yanır.
Sevgilim, gəl dolan bircə, bağları,
Yolunu gözləyir Bilgəh bağları.

Günəş öz odunu çiləyir quma,
Meynələr üzünü söykəyir quma.
“Xəzri” salxımları bələyir quma,
Sevgilim, gəl dolan bircə, bağları,
Yolunu gözləyir Bilgəh bağları.

Qumu mirvaridi, şəfəqi zərdi,
Mehi “gilavardır”, şəhi Xəzərdir.
Yazı da, yayı da, inan, gözəldir,
Gəl gəzək əncirli cərgə bağları,
Yolunu gözləyir Bilgəh bağları.

ŞƏRUR DÜZLƏRİ

Arazüstə diyarımın,
“Şərur” adlı elindəyəm.

Arpa çayı axıb keçir,
Mən qayələr selindəyəm.

Naxçıvanın Şəruru var,
Şərurun öz qüruru var.

Yağılara gərdi sinə,
Hər qarışı keçilməzdi.

Əhsən dedi - Ağrı dağı,
Şərur düşmənləri əzdi.

Naxçıvanın Şəruru var,
Şərurun öz qüruru var.

Azərbaycan torpağının,
Bərəkətli guşəsisən.

Şərqi polad qapısında,
Azərimin gur səsisən.

Naxçıvanın Şəruru var,
Şərurun öz qüruru var.

MASALLI

Talış dağlarından meh əsir sərin,
Qayalar sıldırıım, dərələr dərin.
Baxdıqca insani alıb aparır
Əyri olayların, hamar düzlərin.

Sevdim yaz ayını, payız ayını,
Gördüm karvan-karvan düyü tayını.
Dola belimizə öz əllərinlə
Gümüş kəmər kimi “Viləş çayını”.

Qoynunu dərəli, təpəli gördüm,
Qızıl sünbülünü ləpəli gördüm.
Əhdi, sədaqəti, dəyanəti mən
Ana torpağından öpəli gördüm.

Uzanıb getdikcə tər biçənəklər,
Otlayır quzular, atlar, inəklər.
Bir az yuxarıya düşür yolumuz
Bizə gəl-gəl deyir körpə tənəklər.

Tütünçü qız-gəlin səhərdən budur,
Vurhay yarpaq dərir, yarpaq qurudur.
Çar çəkib kükrəyən kür kəhrizlərin
Elə bil dağların buzlu suyudur.

Seyri nəyə dəyər kiçik kol-kosun?
Min bir palıdin var, gövdəsi yosun.
Sənə həyat verən mərd oğulların,
Görüm palıd kimi əyilməz olsun!

Ovçu bərədədir, tazı gözləyir,
Ördəyi hürkündüb, qazı gözləyir.
Çöldə iynə-iynə çıxan taxıllar
Qardan yorğan örtüb, yazı gözləyir.

Qışına, yazına şer yazıram,
Ürəyim qələmə deyir, yazıram!
İslamam, açılan səhərlərinə
Xeyir diləyirəm, xeyir yazıram.

DALĞALAR

Bir fırtına quşutək
Sizə dəydikcə külək;
Durna kimi süzərək,
Qaqqıldaşın, dalğalar,
Aşıb-daşın, dalğalar.

Siz qaynar həyatsınız,
Kükərəyən ağ atsınız.
Nəğməmə qanadsınız,
Sahili şən dalğalar,
Ey öpüşən dalğalar.

Ayın beli bükülür,
Ulduz suya tökülür.
Üfüqdə dan sökülür,
Yatın barı, dalğalar,
Ey mirvari dalğalar.

Sevgilim dənizdədir,
Ay yelkəni üzdədir.
Sular məndən gizlədir,
Axın, axın dalğalar,
Ona baxın, dalğalar.

Baş qaldırın dərindən,
Tutun şümşad əlindən.
Onun əsmər telindən
Öpün, duzlu dalğalar,
Mavi gözlü dalğalar.

Qoy bilsin o aybəniz,
Sinəmdədir o dəniz.
Sahilsiz qəlbimdə siz
Çalxalanın, dalğalar,
Dalğalanın, dalğalar!..

MEŞƏ YOLU

Meşə yolu, səhərdir...
Çətir tutmuş ağaclar.
Yol üstündə oxuyur,
Xallı-xallı turaclar.

Qırqovullar qızarır,
Cığalı xoruz kimi.
Şeh cilənmiş lalədir,
Titrəşir ulduz kimi.

Ağacdələn səslənir,
Qumru kola çağırır.
Bağrıqara böyürdən
Sənə baxıb bağırır...

Meşə yolu... bu yolun
Cığırları qolumdur.
Ay meşələr, meşələr,
Bu yol mənim yolumdur...

Ağac var ki, gövdəsi,
Yalçın qaya kimidir.
Titrəşən yarpaqları,
Min ürəyin simidir...

Meşə yolu... göy çəmən,
Çinarlar qatar-qatar.
Hər talada bir bulaq,
Hər kölgədə süfrə var.

Meşə yolu... deyirəm
Səndən bir də keçim mən.
“İsti su” aşib-daşır,
Fincanı ver içim mən.

Yollarının qıraqı,
Kəhrizdir, sərçəşmədir.
Burdan keçən gözəllər,
Qənirsizdir, seçmədir.

Meşə yolu... Gedirəm
Nur damlalar sürüşür.
Əsmə, ey səhər yeli,
Şəh cılənər, yar üzür.

Meşə yolu... Gedirəm,
Köksümə sıqmır ürək.
Yollar, meşəli yollar,
Kaş sizdən bir də keçək...

QAĞAYILAR YORULANDA

Qırçın-qırçın göy ləpələr,
Nə xəfifdir, nə incədir.
Onu şerə çəkmək olmaz,
O, ən zərif düşüncədir.

Şuy balıqlar su altdadır,
Quba qazlar, qular üstə.
Qağayılar parıl-parıl,
Qanad çalır sular üstə.

Ağ ulduzlar göy Xəzərə,
Düşür gümüş damcı kimi...
...Birdən xəzri baş qaldırıb
Şaqqıldadı qamçı kimi.

Yürüş etdi boranlı qış,
Dondu bədən, dondu ilik.
Göy dənizin saf aynası
Parçalandı çılik-çılik.

Qağayılar ha istədi
Fırtınaya sinə gərə;
Dəniz döndü top dağıtmış
Çala-çuxur bir səngərə.

Elə bu vaxt qadir insan,
Cilovlayıb dalğaları -
Dəmir dirək qaldırırdı
Sərt sulardan göyə sarı.

Xəzri hürkdü, dəniz susdu,
Mancanaqlar çəkdikcə car
Dənizin sərt dodaqları
Parçalandı cedar-cadar.

Baş qaldırdı polad ada,
Qara qızıl selə döndü.
Göy Xəzərin ortasında,
Bir əbədi nur göründü.

- Sığınacaq tapdıq! - deyə,
Qağayılar birər-birər
Dənizdə də insanlara
Uçub pənah gətirdilər.

...İndi Xəzər bulananda,
İndi... Xəzər durulanda
Uçub gəlir bu adaya
Qağayılar yorulanda...

MEŞƏLİ SAHİLLƏR

(*Nabran lövhələrindən*)

Mən Xəzərdən ayrılmıram,
Xəzər mavi üfüqümdür.
Pıçılдаşan ləpələrə
Yenə heyran kəsilmişəm
Neçə gündür...

Mən Xəzərdə
Tunc qayalı sahilləri,
Ağ qumsallı sahilləri,
Dalğaları,
Gecəyarı
Köhlən yallı sahilləri
Çox görmüşəm!
Mən burada gözəllərə
Firuzəyi ləpələrdən,
Sular üstə düşən zərdən
Tac hörmüşəm...
... Abşerondan yol gedirəm,
Xudat boyu Xəzər... Xəzər...
Nabranın sahilini
Əfsanəvi meşə bəzər.
Palıdlar,
cökələr,
şamlar
Burda gündüzlər, axşamlar...
Yüz illərdir bu guşələr,
Könül açan sıx meşələr,
Ləpədöyən sahillərə
budaqlardan çətir tutur.

Dolaşıram,
aram-aram.
nəfəsimi
Rayihəli ətir tutur.
Ləpələrin piçiltisi,
Yarpaqların xışlıtı
həməhəngdir.

Deyin, neçə coşmayım mən,
Gözəlliyi duya-duya?
Gözü qaynar çeşmələrdən
Doldurduğum şirin suya
Dalğalardan damla düşür.
Ləpə duzlu dodağılə,
Bulaq buzlu dodağılə

Bu sahildə bir öpüşür...
Durub dənizə baxıram;
Üfüqəcan sudur, sudur...
Dönüb meşəyə baxıram
Timsah kimi məni udur.
Nə gözəlsən, mavi dəniz!
Nə doğmasan, ana torpaq!
Sahildəki zinətə bax,
Dənizdəki nemətə bax!
İki gözəl bir duranda
dünya ona həsəd çəkir.
Heç kim nadir gözəlliyə
nə kəm baxır, nə sədd çə
... Axşam düşür,
ağ çadırlar
Göbələktək ağarırlar...
Cəlb eləyir hər bir kəsi,
Gecələrin zülmətini
Bir ov kimi yora-yora;

Mingəçevir qərq eləyir
Meşələri qızıl nura.
Bura mahir bir loğmandır.
məlhəm burda, dava burda!
Bura dərdlərə dərmandır .
şəfa burda, hava burda.
İstər yaşıl meşəyə qalx,
istər qumlu sahilə düş,
Təbiətin rəssam eli
insan üçün nə çəkməmiş?..
...Ala-toran, sübh açılır,
balıqçılar dənizdədir.
Anlar ötür,
tor çəkilir,
şüy balıqlar lap üzdədir...
Büllur çeşmə, çarpaz budaq,
Ağ qağayı, qırçın ləpə
yanımızda nəğmə desin
Təbiəti öpə-öpə...
Bu meşəli sahillərdə
cərgələnir ağ binalar,
Hər kim çımsə, başı üstə
göy budaqlar çətir tutur...
Neftçi qardaş!
sən il boyu yorulmusan,
dincini al!
Bəstəkar dost!
Bu yolların himnini çall!
Rəssam bacım!
qoy firçanda
cılvələnsin mavi sular.
Bu meşəli sahillərdə
bir gözəllik timsalı var.

Günəşி çək!
Şimşəyi çək!
Yağışı çək, dolunu çək!
Nabranın əyrim-üyrüm
kələ-kötür yolunu çək!
Deyirlər ki, tovuz quşu
ayağından xəcil çəkər.
Çək! Çəkməsən,
bu yolların
düzəlməsi yüz il çəkər!..

Ey istidən təntik olan
Qoca,
cavan,
qarı,
gəlin!
Azərbaycan gözəlinin
sahilinə seyrə gəlin!..
...Bu yerlərdə dincəlirəm,
neçə vaxtdır, neçə gündür.
Mən Xəzərdən ayrılmıram,
Çünki Xəzər
mənim aydın,
mənim mavi üsfəqümdür.

Mündəricat

SƏNƏ NƏNƏM QURBAN, AZƏRBAYCANIM!	3
1 Sənə nənəm qurban, Azərbaycanım!.....	5
2 Odlar vətəni.....	7
3 Vətənim var.....	8
4 Azərbaycanım.....	9
5 Bakı bir Bakıdır ki	11
6 Səhər	17
7 Qayğı	18
8 Zirvə yolu	19
9 Çiçək təranəsi.....	20
10 Heca vəznliyəm mən	22
11 Əbədi beşik	24
12 Qədim şəhərim	25
13 Bayram töhfəsi	27
14 Üçüncü hərb istəmirik!.....	29
15 Tanış gözlər	32
16 Rübəbiyam ülviyətin	34
MƏNİM ADI GÜNLƏRİM	35
17 Kim ki, ürəyinə arxalanmasa.....	37
18 Mənim adı günlərim.....	38
19 Səni.....	41
20 Sənsiz.....	42
21 Sənsən.....	43
22 Pərişan olduğum anlar.....	44
23 Olaydım.....	45
24 Qurban olum mən.....	46
25 Payız gəldi.....	47
26 Bahar ümidi nazın.....	48
27 İntizar.....	49
28 Baxışlar.....	50
29 Harayçın ollam.....	51
30 Mən dənizəm.....	52
31 İtirərsən.....	53
32 Qalıbdır.....	54
33 Qəvvas.....	55

34	Gəlin düşünür...	56
35	Nə o dindi, nə də mən...	57
36	O, adı bir qız deyil...	58
37	Yetkinlik yaşına çatanda qızlar...	59
38	“Qız bənövşə”...	60
39	Ərlə-arvad arasında...	61
40	Ərköyünlər...	62
41	Ağ kələğayılı qız...	63
42	Mənə qalan bu olacaq...	65
43	Bir dəstə açar...	66
44	Təkərlər yollara pıçıldayırdı...	68
XAN ARAZİN SAHİLİNĐƏ		71
45	Gəlmışəm...	73
46	Naxçıvanım	74
47	“Qızlar bulağı”...	75
48	“Naxçıvan yadigarı”...	77
49	Görüş yeri	80
50	Gilan şəhəri haqqında ballada	82
51	“Gəlin daş”...	84
52	Qonağıyam	85
53	Qoşa kəklik	86
54	Batabat bulağı	88
55	“Badamlı”....	89
56	Xal-xal meşəsi.....	90
57	Əsrin ürəyi	91
58	Səməd gedən maşında mən	94
59	Qəlbin səsi	98
60	Onüçlər	99
61	Səngərsiz döyüş	101
62	Döyüşcünün xəyalı	102
63	Sərhədçinin düşüncələri.....	103
64	Xatirə.....	105
65	Bıçaq yarası	107
66	Onun istəyi.....	108
67	Axı necə oldu ki.....	110
68	Evciyəzə oxşadı.....	111

69	Naxçıvanın duzu, qızı, qarpızı.....	112
DİLİM DİLLƏR TACIDİR		113
70	Ana dilim.....	115
71	Ana səsi.....	118
72	Ana itkisi.....	120
73	Ana düşünür.....	121
74	Körpə vətəndaşa.....	122
75	Ekizlər yol ayricında.....	123
76	Ömür yolları.....	125
77	Neft.....	126
78	Sülhün səsi.....	128
79	Qol çekirəm.....	129
80	Aqibətin çığırları.....	130
81	Durna qatarı.....	133
82	İnsan nəfəsi.....	134
83	Mən kövrəlmışəm.....	135
84	Yaşıdlar.....	136
85	Müəllim.....	137
86	Darülfünün pillələrində.....	139
87	Təhsil illəri.....	140
88	Yataqxana.....	143
89	Ey qapımı döyən il.....	145
90	Adsız zirvə.....	148
91	İlin son gecəsi.....	150
92	Səs.....	152
93	Oğluma.....	153
94	Yox, deməyin dolu vurdu.....	154
95	Laçın dağlarında.....	156
96	Gəlin - ağ bir qağayı.....	158
97	Şəhriyarın düşüncələri.....	160
98	İl yarası (rəvayət).....	161
99	Ala gözlü bir taksi var.....	162
100	Zaqş müdürü.....	165
101	Qız işığı.....	167
102	Xanənişin.....	168
103	May gəlir.....	170

104	Pəltək.....	171
MAHNIDIR YELKƏNİM ƏZƏLDƏN MƏNİM		173
105	Bakı, sabahın xeyir!.....	175
106	Ana.....	176
107	Arzu.....	177
108	Bir könül sindirmişam.....	178
109	Pıçıldışın ləpələr.....	179
110	Gəncliyimi gəzirəm.....	180
111	Zəriflik.....	171
112	Gəlin olar.....	182
113	Dan ulduzu, bir də mən.....	183
114	Həyatım, gəl.....	184
115	Görüşəndə.....	185
116	Üzmə məni.....	186
117	İlk xatirələr.....	187
118	Ağ xalathı həkimlər.....	188
119	Buludlar.....	189
120	Sevgi valsı.....	190
121	Həkim qız.....	191
122	Ağ şanı, qara şanı.....	192
123	Ay öpüşən dalğalar.....	193
124	Bulud göydən lal keçər.....	194
125	Ay qaşı, gözü qara qız!.....	195
126	Xəzər romansı.....	196
127	Sevgilim.....	197
128	Yaxşı sına.....	198
129	Nəsimi.....	199
130	Bir parça bulud.....	200
131	Yadıma düşdün.....	201
132	Nə vaxta qaldı.....	202
133	Qənd bala, nabat bala.....	203
134	Aylı gecələr.....	204
135	Aqronom oğlan.....	205
136	Lövhə.....	206
137	Bakılı qız.....	208
138	Şəhla gözlüm.....	209
139	Avtomobil müfəttişi.....	210

140	Dilsiz dəqiqələr.....	211
141	Bilmədin.....	212
142	Bakıya Kür gəlir.....	213
143	Yol ayrıcında.....	214
144	Qonaq gəl bizə.....	215
145	Ana.....	216
146	Mingəçevir dənizində.....	217
147	Zərif gülüşlüm.....	218
148	Laylay.....	219
149	Könül mahnısı.....	220
150	Təranə.....	221
151	Bir olanda.....	222
152	Aynur.....	223
153	Dəniz.....	224
154	Dağlar.....	225
155	Həyatımsan.....	226
156	Niyyətin nədir?	227
157	Sevərlər səni	228
158	Qızlar	229

ŞƏRQİN SÖHRƏTİ	230	
159	Qəlb şairi.....	232
160	Şərqiñ şöhrəti.....	235
161	Sevib yaşatdı.....	237
162	Sabirim.....	238
163	“1906-1956”.....	239
164	Həsrət nəğməsi.....	240
165	Cəfərim mənim.....	242
166	Şirmayı dillər.....	243
167	Səslər zirvəsi.....	244
168	Dağ qartalı.....	246
169	Oxu, Rəşidim, oxu.....	247
170	Nəğməkar qız.....	253
171	Beşik başında.....	254
172	Təzə çiçəklər	256
173	Heykəl	258
174	Əsrin son gününə bərabər gedək.....	259

175	Mənim teatrım.....	261
176	Mənalı gülüş.....	263
177	Möhsün Sənaniyə.....	265
178	Yetmiş il bir sinədə.....	267
179	Bizim də həyət var.....	269
180	Göyçə gülü.....	271
	TƏBİƏTƏ, GÖZƏLLİYƏ, VƏRƏNƏ, VURČUNAM.....	276
181	Xəzərim.....	278
182	Bizim dağlarda.....	279
183	Səməni.....	280
184	İstisu.....	281
185	Abşeron.....	282
186	Bərdə.....	283
187	Mərəzə.....	284
188	Suraxanı.....	285
189	“Ağ çay”, “Qara çay”.....	288
190	Qubanın ağ alması.....	289
191	Bilgəh bağları.....	291
192	Şərur düzləri.....	292
193	Masallı.....	293
194	Dalğalar.....	295
195	Meşə yolu.....	296
196	Qağayılar yorulanda.....	298
197	Meşəli sahillər.....	300

Rəssamı İlham Səfərli
Tərtib edəni Hidayət Səfərli

Yığılmağa verilmiş: 02.06.2004
Çapa imzalanmış: 03.07.2004
Formatı:
Çap vərəqi: 18,8
Tirajı:

*Çapa hazırlayan: "Ziya" KPM
Tel.: 92 44 60; mob. 315 15 22*